

VÅR
SOMMER
HØST

Kjetil Aarseth

I am ahead. I am advanced. I am the first mammal to wear pants. I'm at peace, with my lust. I can kill
cause in God I trust. Yeah it's evolution, baby.
- Pearl Jam "Do the evolution"

VÅR

vår, årstiden mellom vinter og sommer. Regnes vanligvis fra en tid noe før vårjevndøgn til noe før sommersolverv. På den nordlige halvkule er det vanlig å regne mars, april og mai som vårmåneder, på den sørlige halvkule september, oktober og november. Våren er for landområdenes vedkommende preget av raskt stigende temperaturer, lite skyer og nedbør. Over havet er det avtagende lavtrykksaktivitet, moderat vind, men ofte en del tåke, særlig over kalde kyststrømmer.

Slutten

Kan dødsangsten bli så sterk at man ikke orker å leve lenger? At man vil gjøre slutt på det hele? Denne våren hadde jeg ikke tenkt den tanken. Ikke ennå.

Mitt navn er K.

Jeg har opplevd mange årstider før disse, men velger altså å trekke frem våren, sommeren og høsten en gang før et oppskrytt tusenårsskifte. Dette fordi jeg finner akkurat disse tre årstidene, dette året, meget viktige. Ikke i verdensmålestokk, det skal være sikkert. De kan for eksempel på ingen måte måle seg med våren, sommeren og høsten 1968. Da skjedde det mye rart. Hippier, bemannede romferder, Vietnam og studenter som demonstrerte mot Vietnam. Jeg mener mot Vietnam-*krigen*. Mot USA. Alt sammen ting som det før er skrevet bøker om. Jeg føler meg ganske kjedelig i forhold til slike historiske hendelser. Jeg var ikke engang født da. Av og til skulle jeg ønske jeg var noen andre. Eller kanskje noe annet. For eksempel en brostein i Paris i 1968. En brostein i hånden til en sint student for eksempel. Eller Jean Paul Sartre. Da ville livet mitt trolig vært mye mer spennende. I alle fall det året. Den gangen. Da fikk det ikke hjelpe at jeg resten av min eksistens som brostein bare var *det*, et underlag for andre å gå på, kjøre på, eller bryte opp for å legge praktisk asfalt.

Jeg er også pinlig klar over at i tillegg til at disse årstidene blekner i sammenligning til årstider som har vært, så blekner jeg også hen i forhold til en annen K. – hovedpersonen i Franz Kafkas "Prosessen" og "Slottet". Jeg har tenkt litt på dette med bruken av bokstaven K. som eneste identitetsmerke. Jeg har til og med vurdert om jeg skal kalle meg noe annet. Kanskje gi meg selv et pseudonym. Jeg kunne kalt meg noe helt annet enn det jeg egentlig heter, og sluppet denne sammenligningen med en nevrotisk og ikke så lite paranoid tsjekker. Men jo mer jeg har lest, jo mer overbevist blir jeg om at alle tanker er tenkt før, og at alle navn og vendinger finner sin make i noe som er skrevet, sagt eller gjort for lenge siden. Jeg etterstreber ikke det originale, og skuffes derfor ikke over at det presumptivt originale blekes når jeg oppdager at det stadig avholdes verdenskongresser, utgis bøker og lages Hollywood-filmer om emnet.

"Jeg kan ikke tenke meg en verden uten meg selv".

Denne, det vil si forrige, setningen er langt fra så selvopphøyelig som den kan virke med det samme. Den rommer derimot den absolutte sannhet om menneskets verdensforståelse.

Dessverre er ikke ordene mellom hermetegnene suget fra mitt eget bryst. Ikke denne gangen heller. Ordene tilhører vokalisten i oppvarmingsbandet til et av de mestselgende bandene i verdenshistorien. Hun sa de nevnte ordene mellom to sangpartier, og sa det på en sjokkerende likefrem måte. Sangen etterpå hadde de samme ordene i seg. Fremdeles likefremt. Likegyldig. Som om vokalisten ikke kjente til sin egen genialitet i dette øyeblikket. Og hun visste neppe hvor viktige disse ordene skulle bli for meg, hvor sanne de egentlig er, og at dette gullkornet av en setning overgikk fullstendig hennes vokale prestasjoner ellers den kvelden.

"Jeg kan ikke tenke meg en verden uten meg selv".

Øynene mine er langt fra objektive glassverandaer eller utkikksposter i nøytralt område. I ingenmannsland. De tilhører *meg*, og er to buete utkikkspunkt til en verden og en virkelighet som forvrenses i takt med hvordan jeg føler meg. Jeg har ofte tenkt på hvordan man skulle få fostret frem et menneske som er fullstendig objektivt, for på den måte å kunne komme med skildringer som er mer habile enn skildringer flest, i motsetning til for eksempel den og de skildringer jeg kommer til å komme med fremover i denne fortellingen. For det første er det uenighet om hvorvidt mennesker blir født med blanke ark, eller om de har med seg arvede egenskaper som allerede fra de første fornærmede gisp og hikstende inntak av luft i denne verden, kan bli bestemmende for hvordan de blir som mennesker. Blir folk født med visse moralske egenskaper, er selvsagt objektivitetsbegrepet en umulighet i utgangspunktet. Men skulle man være født med blanke ark, bærer i alle fall dette utgangspunktet et *håp* om at objektivitet kan være mulig. Men jeg tror ikke det går uansett. Som et morbid tankeeksperiment, kan vi kanskje likevel tenke oss at vi kan ta barnet fra foreldrene, familien, samfunnet og enhver annen menneskelig kontakt, med det samme det titter ut mellom benene på moren. Og så plassere barnet i en hytte i et tre. Fra trehytten får så barnet all mat og opplæring via fjernstyrte duppeditter, med null relasjoner til andre mennesker, til det er gammelt nok til å foreta presumptivt fullstendig objektive valg. Det er en interessant tanke. Jeg er likevel temmelig redd for at også en slik tilnærming mot den fullstendige objektivitet er noe feilslått, da jeg godt kan tenke meg at også et slikt barn vil være noe preget av sin oppvekst.

Mitt navn er K.

Selvfølgelig heter jeg ikke bare K. Foreldrene mine var riktig nok merverdige, men ikke så merverdige. De gav meg et navn som *begynner* på denne ellefte bokstaven. Så noen bokstaver til. Til sammen danner disse bokstavene et ganske vanlig navn. Og jeg kommer ikke til å fortelle det. Grunnen til at jeg holder de som måtte lese dette på pinebenken om det fulle navnet mitt skal jeg fortelle om straks. Men først må jeg poengtere at det ikke må misforstås når jeg forteller at jeg vil holde eventuelle lesere på pinebenken. Holder man noen på pinebenken, inkluderer dette nærmest en implisitt avtale om et svar - at jeg *kommer* til å fortelle mitt fulle navn snart.

Jeg kommer ikke til å fortelle mitt fulle navn. Ikke "snart". Ikke noen gang.

Jeg vil nemlig at de som måtte lese dette skal se på meg med en nyfødts øyne. Hadde jeg sagt at jeg het Karl eller Klaus for eksempel, ville med en gang et bilde av en eller annen person man kjenner eller vet om som heter nettopp dette, sprette opp i tankene. Denne assosiasjonen vil jeg ha meg frabedt, selv om kanskje *leserens* Karl eller Klaus er sympatiske personer som jeg absolutt burde ønske å bli assosiert med. Men jeg risikerer også at Karl eller Klaus er en idiot som knabbet luer når man gikk på barneskolen, eller en far som stakk og aldri kom igjen. Jeg har ikke gjort noe av delene. Jeg har gjort mye stygt, men ikke det. Derfor bare K.

Det vil kanskje se rart ut at de som omgår meg i denne fortellingen bare kaller meg "K". Men dette er bedre enn at jeg prøver å unngå navneproblematikken fullstendig, og for eksempel sørger for at mine venner, bekjente og tilfeldige mennesker på min vei, bare bruker omtale- og tiltaleformer av typen "du", "deg", "han", "drittsekken" og lignende. Selvfølgelig vil de kunne komme til å omtale meg også slik, men ikke *bare* slik, men i tillegg til bare "K". I virkeligheten tiltaler de meg selvfølgelig med mitt fulle navn. Et navn og en virkelighet ingen noen gang får vite den fulle sannheten om.

Jeg håper ikke noen skremmes av at jeg bruker så mye tid på å forklare hvorfor jeg ikke vil fortelle det fulle navnet mitt.

I så tilfelle har man allerede dannet seg et bilde av meg. Et negativt ladet bilde. Et bilde av meg som en raring som ikke vil fortelle det fulle navnet sitt. Slike fordommer var jo noe jeg nettopp ville unngå ved å utelate navnet mitt. Har noen en slik bestemt oppfatning av meg allerede nå, har jeg og disse kommet like langt. For ikke å snakke om tragedien for den lille kvisten på et tre som da har måttet bøte med livet for å bli den papirbiten som disse ordene kan leses på, og det helt uten mening. Og det var jo ikke meningen. Jeg har brukt tid og plass nok. Nå skal jeg fortelle.

Universitetet

Denne våren studerte jeg fremdeles.

Jeg ser allerede nå at setningen ovenfor kanskje høres litt pompøs ut. Nå når jeg skriver disse ord, er det tross alt bare noen måneder siden jeg avsluttet skolegangen. Pompøst eller ikke. Jeg vet ikke hvordan jeg skal fortelle det på andre måter. Nå, når jeg forteller dette, har jeg kommet videre i livet. Hvor jeg har kommet hen nå, vil jeg fortelle senere. I et annet kapittel. I en annen årstid.

Denne våren studerte jeg i alle fall fremdeles, samme hvor rart det høres ut. Det nærmet seg eksamen. Eksamen er den eneste størrelse som betyr noe i en students hverdag. Noen gir faen. Det betyr ikke at eksamen ikke betyr noe for dem. Eksamen måler hva man er verdt. Det er den triste realitet. Jeg trengte å komme i humør etter å ha tenkt litt på hva som kreves av oss mennesker, og satte meg ned på en benk for å skrive et dikt. Det gjør jeg faktisk ofte. Både det å sette meg ned på benker. Og skrive dikt. Jeg er litt skeptisk til å presentere dette diktet. Det er litt barnslig. Litt romantisk. Litt koselig. Nei, ikke koselig. Jeg hater ordet "koselig". Det er som "folkelig". Det blir noe tannløst, ubetydelig og uforpliktende over det hele. Som supermarkedmusikk som er der og *ikke* er der på en og samme tid. Som en mors lovnader om gjensynet med en far.

Dette diktet jeg skrev denne dagen, har jeg likevel beholdt. Diktet står skrevet i en liten notisbok jeg alltid har med meg.

*Snø
på bakken
som våte fnugg av hardnet melk
eller myknet iskrem
men som ikke er noen av delene*

Leter du etter relevans, kjære leser? Dette diktet er ikke relevant verken for årstiden eller hvordan jeg har det. Ikke alt har mening. Mye har ikke mening. Som for eksempel en del forelesninger. Forelesningen ventet på meg i et auditorium og kom til å starte om en halvtime. Forresten, den ventet ikke. Den kom til å starte uansett. Dessuten er det vel slik at det å *vente* – et verb av denne typen – forutsetter at den eller det som venter har en slags menneskelighet over seg, enten det er snakk om et menneske eller et veldressert dyr. Det var ingenting menneskelig over forelesninger. Heller det motsatte.

Et vesen uten sjel og innlevelse. Jeg var dårlig forberedt til denne forelesningen. Ikke faglig sett, misforstå meg ikke. Jeg følte meg temmelig oppdatert på teoriene som skulle presenteres og drøftes. Da var det verre med kroppen jeg var dømt til å vandre rundt i dette livet med. Den hadde hænglet i månedsvis. Det var vel kanskje ikke forelesningen jeg ikke var forberedt til. Det var bare det å stå opp og møte dagen. Smile mot den. Det

hadde gått veldig bra i drømmene mine som alltid hadde vært fine. Når jeg var våken var det vanskeligere, selv om jeg faktisk noe motvillig hadde smilt mot dagen *denne* dagen.

Denne dagen, som jeg mener må være den første dagen i den første årstiden i dette året, var også en dag derpå. Jeg var full dagen før. Jeg syns å huske at jeg hadde vært temmelig vulgær også. Vulgær. "Vulgær" er når jeg tenker etter det mest vulgære ordet jeg vet om. På samme måte som at "møkk" er et ord det på en måte lukter temmelig dårlig av. Jeg mislikte at jeg hadde vært sånn jeg hadde vært. Jeg irriterte meg såpass kraftig på min oppførsel dagen før, og på min dårlige følelse denne dagen, at jeg bestemte meg for å gjøre noe med det.

Jeg noterte det i boken min under "ting som må gjøres"

Jeg følte det først og fremst som om jeg manglet et eller annet. Slik er det av og til dagen etter det fulle og vulgære. Jeg aksepterer det. Jeg aksepterer det faktisk så mye at jeg tror jeg kan skildre det med et bilde som er lettere å forstå. Altså om hvordan jeg følte meg. Jeg var en tegneseriefigur under en ond tegners tusj. En dårlig tusj. En slik man må vete med tungen for å få fargen til å virke skikkelig. Og den virker ikke skikkelig da heller. Ikke engang tegneserierutene var klare og entydige. Verdenen min denne dagen var en utflytende struktur av farger, stemmer og en kropp uten styring. Slik følte jeg meg. Jeg er faktisk ganske fornøyd med det bildet av hvordan jeg følte meg. Metafor heter det. De passer ofte bedre enn om jeg for eksempel skulle gi meg i kast med å skildre fyllesyken min ut fra en rent biologisk diskurs.

"Alkoholen fikk blodårene mine til å trekke seg sammen, noe som ga meg høyere blodtrykk og sammen med den generelle bedøvingen av en rekke essensielle nervebaner knyttet til balanse og fordøyels.....".

Det mellom hermetegnene rett ovenfor, fant jeg på av meg selv her og nå. En medisinsk lærd vil sikkert le høyt, hjertelig og syrlig på samme tid over mitt vaklende forsøk på å beskrive fyllesyke på et godt medisinsk vis. Det driter jeg i. Mitt poeng var å prøve å illustrere hvor nyttige metaforer kan være for å skildre en tilstand eller noe annet som man vil skildre. Jeg mener *jeg* vil skildre. Jeg liker ikke bruken av tredjeperson flertallsformen "man" i tide og utide. Det skal jeg fortelle litt mer om senere.

Selv om jeg følte meg litt frynsete i kantene denne dagen, fremfor nok en forelesning som jeg grudde meg til, så tror jeg det ikke kunne synes. Jeg hadde speilet meg litt før jeg reiste hjemmefra, og jeg visste at jeg så ganske stilig ut. Ingen kunne se at frakken min egentlig var gammel og råttent. At det slitte innerstoffet kunne medføre at jeg sendte armen inn i foret i stedet for gjennom hullet der hånden skal komme ut. Også skoene mine var ganske sveisne ved første inntrykk, men den ene hadde et hull i sålen og slapp

inn vann på våte dager. Dager da skyene felte usalte tårer over menneskene, og gjorde sokkene våte om man ikke var kledd skikkelig for anledningen. Som student hadde jeg ikke så mye å rutte med, så penger var alltid et viktig emne. Man hører aldri en fattig person si at penger ikke betyr noe. Jeg har registrert at nettopp slike utsagn er populære å spre rundt seg blant de med milliarder i banken. En venn tok en arbeiderklasse-vri og viste til at han rett nok hadde oppvaskmaskin, men den betydde lite for ham. To verdener. Samme problemstilling.

Nå er jeg igjen tilbake fra omstendelig-land og nærmer meg universitetsområdet. Nå skilte bare et veikryss meg fra byens akademiske høyborg. Et veikryss der jeg måtte vente. Lenge. Så en åpning. En liten en. En lite sjenerøs grønn mann tvang meg til å haste over gaten. Jeg har lest et sted at tegnlærens far, Roland Barthes, døde etter å ha gått på rød mann i et fotgjengerfelt. Tragisk. Flaut. Ironisk.

Vitenskapen er underlig.

Vel inne på universitetsområdet tittet jeg meg rundt. På massen. På strømmen av studenter på vei til fabrikken. Hermetisert kunnskap. Lovnader om lang holdbarhetsdato. Jeg hater kollektivismen. Dette mangehodede uhyret uten eget initiativ. På nittitallet går alle i frikete klær. Uniformer. Digger frikete musikk. Uniforme toner. Nittiårene stinker. Jeg mener bestemt at jeg har blitt kastet ut noen år for sent. Jeg tar meg selv ofte i å misunne pappa den alderen han hadde i 1968 for eksempel. Den alderen jeg har nå i et stinkende tiår noen tiår senere. Selvfølgelig er misunnelsen grunnløs når jeg tenker meg littegrann om; bondesønner fra en liten dal i et lite land i Europa kjører ikke amerikanske biler. De klipper seg ikke som Beatles og hasjplanter er noe ukjent. Noe ukjent som de hater likevel. For det har myndighetene og lokalavisen sagt.

Så rettet jeg blikket over massen og opp på kulissene til stykket jeg var med i. Jeg visste hva som ventet meg, men det fascinerte meg hver gang. Hver dag. Store stalinistiske rom mellom grå blokker av universitetsbygninger, som sto der stolte og småfascistiske og ventet på livets skuespillere. Oss. Ventet gjorde også en studine. Jeg skulte forsiktig mot meg selv i vinduene på parkerte biler, mens jeg forflyttet kroppen min mot hennes. Jeg måtte sjekke om jeg var respektabel. Det var jeg. De dårlige tusjstrekene var usynlige for alle andre. Jeg virket stødig for alle andre enn meg selv. Jeg hadde en naturlig dagen derpå-utseende, som jeg ellers kunne bruke lang tid fremfor baderomsspeilet for å få til. Skjeggstubbene, som var over en uke gamle, men som jeg i min løgnaktighet kalte "tredagerskjegget mitt", sovehår og klær som var krøllete på de rette stedene passet motebildet denne våren temmelig perfekt. Det passet meg temmelig perfekt. Så nærmet jeg meg henne. Nærmere. Nærmere.

Så var jeg der.

Det ventende kvinnemennesket gav meg en klem da bilene og meg selv i vinduene deres var lagt bak meg.

- Takk for sist, sa hun.

Jeg svarte med samme setning som hun, og la et "ja" til. Hun begynte å spørre meg om ting som jeg svarte på med enstavelsesord om det var mulig. Etter et par minutter kom jeg på hvem hun var. Hittil hadde jeg bare kjent henne igjen, men ikke klart å plassere henne noe sted i livet mitt. Men nå viste jeg det altså. Hun var fersk på universitetet, og vi hadde delt seng den første helgen i hennes akademiske karriere. Hun var et lett bytte. Den gang. Da. Som vanlig hadde jeg meldt meg som fadder for ferskingene ved fakultetet og sikret meg enorme mengder gratis øl, og en gylden mulighet til å raske over noen nye studiner før fornuften og edrueligheten inntok dem. Nå var hun ikke like lett å ha med å gjøre. Hun var krevende. Før jeg hadde rukket å si "forelesingen begynner om to minutter, jeg må stikke, hadet", sto jeg med en lapp i hånden. På den sto navnet hennes. Og et telefonnummer. En lapp med hennes håndskrift. En lapp med bokstaver som hadde optimistiske smilefjes istedenfor prikker over i-ene og åtte tall som skulle sikre at jeg kunne få tak i henne via en engang undervurdert oppfinnelse. Hun hadde en lapp i hånden hun også. Også denne en papirbit fra hennes skriveblokk. Også denne med hennes håndskrift. Men med *min* adresse og *mitt* telefonnummer. Jeg hadde villig gitt fra meg essensielle opplysninger om meg selv. Og angret allerede. Hun gav meg en klem til forveksling lik den jeg hadde fått da vi møttes, før jeg snudde meg og gikk. Hun ropte etter meg.

- Vi sees K.!

Jeg ropte svakt det samme, men med et "ja" foran, og med hennes navn til slutt i stedet for mitt. Jeg ropte det uten å snu meg. Jeg krøllet sammen lappen jeg hadde fått så snart speilbildet av skikkelsen hennes hadde snudd seg i et bilvindu i den høyre øyekroken min. Lappen, nå en papirball på størrelse med en litt stor ert, kastet jeg. Mot en søppelsylinder i grønn plast. Jeg bommet. Var ikke særlig stolt over verken treffsikkerheten min eller oppførselen min. Kvinnemennesket var grei nok hun. Antagelig. I alle fall hadde hun en fin kropp. En slik som er fyldig på de rette stedene, og ikke minst – og dette er viktig – blir båret med stolthet av eieren. Hun jeg har skrevet om nå hadde en slik kropp og et slikt ganglag, og det var egentlig ganske fint.

Så glemte jeg henne.

Nå måtte jeg skynde meg. Oppsummeringsforelesningen som ikke kunne vente, skulle straks starte. Jeg har aldri likt forelesninger. For her kommer det kollektive inn igjen. En gjeng som blir kunnskapsforet som en homogen flokk av en foreleser som det private næringsliv ikke ville ha. Man turer frem i samlet flokk. Uten noen gang å stille kritiske spørsmålstegn ved det man driver med. Jeg følte at man ikke hadde kommet særlig lenger enn for eksempel en lærer jeg hadde på ungdomsskolen. Han sa at man skal ikke nødvendigvis forstå, men godta. Et noe dårlig utgangspunkt for kumulativitet i oppbyggingen av kunnskap, men samtidig en herlig ansvarsfraskrivning som kan hindre grublerier man ikke kommer noen vei med. Mangel på individualitet, det glemte og gjemte ansvar, ser man forøvrig overalt der mange samles på et sted. I den innbitte kampen om posisjonene på en U2-konsert, i minstepensjonistenes kamp om godbitene på et loppemarked eller overklasseguttene småknuffing for å komme til på denprostituerte de nettopp har spleiset på.

Om vi glemmer konserter, loppemarkeder og horekjøp for en liten stund, utmerker oppsummeringsforelesninger seg forresten fra de vanlige på en kvalitativ måte. Her er kunnskapsmengden som skal fordøyas mindre løs. Komprimerte saker som er lette å plassere i et tankekart av piler, firkanter og romertall. Det kan synes som om foreleserne har brukt et helt år på å fortelle på komplisert vis, forvirre oss og slik få selvbekreftelse på sin egen kompetanse. De og oss. Oss og de. Nå mot slutten ser de likevel at de må gjøre det enkelt. Stryker vi alle sammen, mister kanskje institusjonen troverdigheten. Den legges kanskje ned. Foreleserne mister en arena. De har ikke lenger noen å rakke ned på. Oss. Derfor oppsummerings-forelesninger.

Men selv ikke den noe oppklarende rollen oppsummerings-forelesninger kan ha, er grunnen til at jeg liker de så godt. Grunnen er deres karakter av å markere en slutt. De markerer en slutt på en forelesningsrekke som jeg trolig ikke har likt. Denne gleden jeg meg spesielt til. Det var nemlig siste forelesning noen gang før den avsluttende eksamenen. Før jeg skulle ut i arbeidslivet. Og det var langt fra trist.

Når jeg tenkte meg om, ville sannsynligvis denne dagen bli fylt med ventende opplevelser som gjorde at den skilte seg fra de fleste dager. Etter forelesningen skulle jeg til legen. Slappheten jeg hadde følt i det siste, ønsket jeg nå å få bøtet med et passende remedie som jeg kunne kose meg med noen uker. Bli pigg igjen. Få tilbake litegrann av den hyperaktiviteten jeg hadde da jeg var yngre. Bare ikke for mye. Jeg ville ikke bli kriminell heller.

Jeg skal ikke trette noen med å fortelle hva forelesningen handlet om. Jeg skal heller fortelle litt om hun som holdt forelesningen. For hun irriterte meg kraftig. Det vil si, den trenden hun *representerte* irriterte meg kraftig. Hun var middelaldrende. Jeg sier ikke at det å være middelaldrende er en trend i seg selv, ikke misforstå meg. Men hun hadde et *utseende* som var trendy, men på en negativt laddet måte. Hun hadde på seg en uformelig drakt som skjulte mer enn den fremhevet, samt kort, krøllete og praktisk husmorsveis. Hvorfor legger så mange kvinner av seg all femininitet og egenart med det samme de blir middelaldrende? Hvorfor velger de å gå rundt som rynkete klumper av flekk og skjøre benstrukturer som brister ved et nys. De er mødre, forelesere, mennesker og alt annet. Bare ikke kvinner. Jeg tenkte mye på foreleseren denne dagen. Og synes synd på henne. Jeg synes kanskje spesielt synd på henne etter at vi hadde applaudert da hun var ferdig med forelesningen. Det var som sagt den siste forelesningen. Oppsummeringen. Det er altså, så merkelig som det enn kan høres ut for ikke-akademikere, vanlig å føre håndflatene raskt sammen på repetitiv manér når en forelesningsrekke er slutt. Det gjorde vi også denne gangen. Men bare i noen meget få sekunder. Og hun fortjente ikke særlig honnør. Hun legemliggjorde George Bernard Shaws påstand om at den som kan noe, gjør det. Den som ikke kan noe, underviser. Vår sparsommelige klapping var nesten verre enn å ikke applaudere i det hele tatt. Den pinlige klappingen fikk meg til å tenke på hvordan jeg tipser folk som har gjort en dårlig jobb. Da kan jeg si sånt som "her har du for servicen", for så å tipse med et latterlig lavt beløp.

Bedre enn forelesninger liker jeg litt mindre forsamlinger som seminar og

kollokviégrupper. OK, det kollektive preget er der fremdeles, men det er litt mer dempet. Dessuten blir kommunikasjonen bedre. Og kanskje viktigere enn alt. Der kan jeg bli hørt. Det er temmelig ukorrekt i dag å si at man liker oppmerksomhet. Å være midtpunkt. I dag skal man være beskjeden. Kledelig beskjeden. Sjenert.

- Jeg er egentlig ganske sjenert og beskjeden.

Slikt kan mange finne på å si. Forfattere, politikere, skuespillere og andre. De stiller opp i beste sendetid på tv eller på avisenes førstesider. De forteller med stødig stemme og fast blikk til millioner av mennesker at de er beskjedne. For meg er oppmerksomhet som en tur med berg og dalbane. Det er ganske skummelt, men samtidig vet jeg innerst inne at det egentlig ikke er farlig. I alle fall om man er godt forberedt. Det er jeg som regel. En regel nesten uten unntak. Slik er det med språklige utfordringer i små akademiske fora også, selv om seansene på mange måter er slagmarker. Stridsplasser der skjold og sverd er referanser til statistikk, spissede argumenter og vestlig emansipatorisk rasjonalitet. En strid der man, når man er like hensynsløs som meg selv, legger bak seg en rekke døde og sårede debattanter. I alle fall så lenge jeg mener at enighet aldri bør få ødelegge for en god debatt. Et russisk ordtak sier at "bare tosker er enige i". Jeg tør ikke si meg enig med det, men det har bestemt mye i seg. I diskusjonene denne våren lærte jeg at det er ingenting som er mer smertefullt enn å få blottlagt sin egen utilstrekkelige kompetanse. Dette opplever jeg sjelden. Denne våren opplevde jeg det trolig sjeldnere enn noen gang. Jeg hadde tross alt studert halve livet. Hittil. Det var ingenting som gledet meg mer enn å gi noen som fortjente det en sterk erkjennelse av at vedkommende har valgt feil fyr å diskutere med. Feil fag å studere. Feil universitet. Feil livsvei. Dessverre er det også slike folk som lar frustrasjonen skylle over deg i festlige lag etter noen pils, gjerne på avslutningsfesten fem minutter før "ha en god ferie, ser deg til høsten". Skjønt sistnevnte standardmelding kommer gjerne aldri etter det nevnte munnhuggeriet, men erstattes av taushet eller en behagelig flukt fra lokalet idet den andre går på toalettet. Når høsten kommer er alt som før, til tross for den onde alkoholen og de uheldige kommentarene. Vi later i alle fall som.

Etter forelesningen ble jeg litt ettertenksom. Det blir jeg etter de fleste forelesninger. Etter denne forelesningen, trolig min siste noen gang, tenkte jeg følgende tanke:

Hvorfor studerer vi?

Den frustrerte østerrikeren Sigmund Freud ville sikkert dratt frem ett eller annet seksuelt motiv. Det tror jeg at jeg også ville gjort om jeg skulle prøvd å besvare spørsmålet. Vi snakker alle så fint om personlig selvutvikling, refleksjon, demokratisk styringsgrunnlag og andre fyndord som passer inn i festtaler, sjekkeopplegg overfor ferske studiner man er fadder for, og som forord til bøker. Men jeg tror likevel at i siste instans dreier det meste seg om å få seg litt. Få seg litt kjønn. I andre lag av samfunnet brukes trolig andre metoder. De om det. Vi akademikere bruker diskursen. Ordene. Retorikken. Den franske filosofen Lyotard (han døde forresten denne våren) har sagt at livet består av det han kaller "language games". (Han sier neppe selv "language games", da han som nevnt er fransk. Han bruker sikkert en fransk formulering som betyr omtrent det samme. Men i den engelske utgaven av boken som jeg besitter, bruker han i alle fall denne formuleringen.) Formuleringen dreier seg om at språket og ordene er våre primære verktøy for å fungere i samfunnet. Ikke lenger rå muskelkraft slik den rurale verden krevde.

Jeg har for lenge siden lagt en og en sammen. I dette tilfellet Freud og Lyotard. Da får jeg følgende flotte syntese:

"Det moderne utdannede mennesket passer på å lære seg flest mulig flotte og passende ord og begreper som det gjerne ikke helt skjønner betydningen og omfanget av, men som det i alle fall kan den herlig forkortede og leksikalske definisjonen av. Slik overlever det i selskapslivet. Slik får en akademiker seg litt, til tross for pipestikker til armer, ditto ben og fuglebrystkaske. Slik føres menneskeheten videre."

En god start

Våren fikk en fantastisk start.

Varmen hadde vært en overraskende, dog gledelig opplevelse, hver eneste morgen, selv om tiden vi var inne i knapt kunne påberope seg status som "vår" engang. Jeg husket tilbake til tidligere år, på dager med samme plassering på kalenderen. Dager da vinteren langt fra hadde sluppet taket. En eiesyk årstid uten følelser. Uten varme. Denne gangen, denne morgenen og andre morgener den siste tiden, var det altså annerledes. Morgenen som jeg skal fortelle om, våknet jeg i et telt. Den nevnte varmen, var varmere enn vanlig. Slik er det med telt. Og med overnattinger i slike. Teltduken som var laget av et eller annet syntetisk stoff, tilbød en temmelig dårlig isolasjon både mot kulde og varme. Nå var luften i det skrøpelige rommet oppbrukt i tillegg og stoffveggene svettet. Jeg med.

Jeg var alene. Det gjorde meg ingenting.

Om det hadde gjort meg noe å være alene, hadde jeg ikke begitt meg ut på denne vesle ekspedisjonen alene. Jeg ville trolig prøvd å fått med meg noen jeg kjenner. Det ville jeg trolig ikke klart. De jeg holder meg sammen med er temmelig urbane. Jeg også egentlig. Men de er mer urbane enn meg selv. Egentlig kommer jeg fra et lite sted som er alt annet enn urbant. Der naturen fremdeles setter visse premisser for tilværelsen. De jeg holder meg sammen med er fra det nye stedet. Et større sted. En by. En by dominert av ensomme asfaltcowboyer som ikke liker stigninger eller andre naturlige formasjoner i terrenget. Mennesker som grøsser ved tanken på det naturlige. Mennesker uten glede av noe annet enn det menneskeskapte. Jeg var ikke slik. Jeg erkjente at jeg trolig var på vei til å bli slik, men jeg var det ikke ennå.

Teltet lå ved et lite vann. Et meget innbydende vann. Morgensvetten var et tettsittende og lite delikat antrekk som måtte vekk. Jeg var som kjent varm. Og vannet innbydende. Vi var som skapt for hverandre. Som to elskovshungrige dyr som endelig ble sluppet ut av burene sine, og kunne kopulere fritt i det som var deres. Naturen.

Selvfølgelig hoppet jeg uti.

Morgenereksjonen min mistet litt av piffen idet midtpartiet på den lange kroppen min traff det kalde vannet. Heller ikke skinnets omkapsler steinene mine kom upåvirket fra sammenstøtet. Kulden fra det klare vannet gjorde huden der nede stram. Stram som et trommeskinn rundt to kuler. Kulene svarte ved å trekke seg oppover, som om de ville gjemme seg inne i kroppen min. Til det mørke og trygge stedet de hadde vært før de omsider vandret ned i skinnposen i barneskolealder. Nå var det som om de ville skjule seg for kulden. Skjule seg for stup med uheldige innfallsvinkler. Eller for begge deler. Det

var ikke det at jeg ikke hadde ventet det. Jeg har badet, stupe og levd nok til å vite hvordan kroppen min reagerer i de fleste situasjoner.

Livet er enkelt og kalkulerbart i slike stunder.

Jeg har svømt så lenge jeg kan huske. Og jeg kan huske temmelig langt tilbake. Faktisk er mitt første minne lagt til da jeg gikk i barnehagen. Jeg må ha vært i fireårs-alderen. Jeg var i alle fall svært liten av vekst. Det vet jeg sikkert. Bildene av meg selv sammen med jevnaldrende lyver ikke. Jeg var liten. Og veik. Været den gang var ganske trolig fint. Alle mine barndomsdager var solfylte. I alle fall slik jeg husker det. Ok, nå ser jeg det for meg: Jeg ser en åpen dør. Men ingen i den. Ennå. En uutnyttet dør med all verdens potensial i seg. Et potensial som utløses idet en liten gutt titter frem. Ut gjennom den mørke trerammen som omgir åpningen i barnehagebygget. En gutt med lyse tynne hårstrå på et hode som ennå synes for stort for kroppen. Slik det gjerne gjør med små barn, uten at det manglende samsvaret gjør noe. Gutten i snekkerbukse og støvler til å vokse i er meg selv. Jeg titter rundt meg med nysgjerrige rynker på neseryggen og myser mot vinden og lyset. Så forlater jeg døren som igjen blir alene og uutnyttet, og tripper glad og fornøyd ut i det evige solskinn. Her venter en verden belagt med et snøteppe hvor de små barneføttene mine trækker og lager abstrakte mønstre. Så kommer en annen gutt inn i det vakre bildet av barndom og idyll. En slem gutt. Han heter Karl. Fyren knabber luen min og setter den på en snømann. En høy snømann. Jeg var som sagt liten. Mye mindre enn snømannen. Og Karl selvfølgelig.

Snømannen sto der på stolt vis som en mektig silhuett foran solen, og med min lue på toppen. Hvorfor den var stolt kunne man egentlig spørre seg om. Hvem ser egentlig særlig smart ut med en gammel gulrot som nese? Eller småsteiner som tenner? Klinkekuler til øyne? Og former som flyter utover under solens stekende varme? Og en altfor liten lue? Jeg spør, men forventer ingen svar. Jeg forventet heller ingen tjenester fra snømannen den gangen en gang mot slutten av syttitalet. Snømannen sto der bare. Urørlig. Og mektig. Og som besitter av en lue som jeg likte veldig godt. Den hadde små bamser hele veien rundt kanten. Bamser som leide hverandre i en uendelig rekke. En lue jeg nå, en kald dag i et kaldt barnehagesamfunn, ikke hadde en sjanse å nå opp til. Jeg kunne heller ikke like godt vente til den smeltet litt og luen min kunne rekkes av en liten barnearm. På en liten barnekropp. Min. Jeg husker at jeg likte barnehagen ganske godt, men at jeg også der følte meg ganske alene. Det vil si, jeg følte meg alene på et litt merkelig vis. Jeg var alene når jeg var sammen med de andre barna, men hadde meget god kontakt med de voksne.

Jeg har alltid likt å snakke med voksne. Jeg husker godt at jeg satt og fikk med meg det foreldrene mine sa til andre voksne ved kaffe-sammenkomster og lignende. I tiden før vi måtte flytte. Jeg husker at jeg ofte lot som om jeg ikke hørte hva de snakket om, men det gjorde jeg. Oftest fikk jeg sitte i fred og høre på voksne emner som interesserte meg mye mer enn de emnene som opptok barneflokkene; hos mennesker som skulle være mine likemenn, men som føltes så altfor små. Dette selv om de kunne gi meg juling alle som en. De voksne trodde vel ikke jeg hørte noe der jeg satt, altfor nær fjernsynsapparatet tilsynelatende oppslukt i ett eller annet enkelt og moralistisk som amerikanere hadde laget i blasse syttitallsfarger og skarpe politiske overtoner. Av og til klarte jeg ikke å skjule min begeistring for de voksne emner og snudde meg og smilte eller kommenterte det de nettopp hadde sagt. Det var aldri særlig lurt. I slike tilfeller avslørte jeg min manglende oppslukthet i for eksempel animert normativitet på skjermen, til fordel for å låne begge de små ørene mine til deres mellomværende. Saker og ting et barn – jeg –

ikke skulle høre. Jeg ble raskt mer voksen enn barn flest ved å bry meg med voksnes saker - og ved å ta imot kjeft når jeg ble avslørt i slike aktiviteter.

Jeg vet ikke hvorfor lueknabbingen i barnehagen en gang på syttitallet er mitt første minne. Jeg har et bestemt inntrykk av at folk husker best de *gode* tingene som har skjedd lengre tilbake i tid. Nostalgi kalles slikt. Mitt barndomsminne var definitivt ikke en god ting. Når jeg tenkte på mitt første minne, kom jeg også til å tenke på det min far erindret som *sitt* første minne. Dette fortalte han meg da jeg var liten. Det er en av de få tingene jeg husker fra barndommen. Og om ham.

Det barndomsminnet som faren min erindrer som sitt første og som jeg har lovet å fortelle om, fant sted da han var i 6-7 års alderen. Noe eldre enn det jeg var. Den gang. Da. Da jeg mistet luen min til en slem gutt som het Karl. En opplevelse som altså gjorde så uutslettelig inntrykk, at jeg nå, mer enn tjue år senere erindrer det som mitt første minne. Men min far fikk som antydning et mye hyggeligere inntrykk den gangen av hvordan verden kan være. Det faren min opplevde, og som han har som sitt første barndomsminne, skjedde helt i slutten av den andre verdenskrigen. Min far vokste opp i en bygd som sammen med resten av landet var hærtatt av den tyske okkupasjonsmakten. Min far var sønn av en far, som var sønn av en far og så videre, som til sammen utgjorde en slekt av både menn, kvinner og barn, som hadde holdt den samme gården i drift siden tidlig på 1600-tallet. Det vil si, vår slekt hadde *minst* drevet gården siden tidlig på 1600-tallet. Trolig hadde det vært folk der lenger, og trolig var også disse i min slekt, men nedtegnelser viser at det i alle fall var folk der av min slekt tidlig på 1600-tallet. Tiden før kan man ikke si noe sikkert om. Jeg vil heller ikke skryte på meg for lange tradisjoner. Denne gangen på førtitallet i vårt århundre - det tyvende - var far en liten gutt, som bodde på en gård. Viktigere enn dette, for denne lille anekdoten i alle fall, var at i tillegg til at gården var dalens største og følgelig sikret inntrengerne god tilgang på matressurser og et sted å hvile de våpentyngede kroppene sine, hadde gården telefonapparat og dermed kontakt med en krigsslitt verden. Dette likte tyskerne.

Det er ikke særlig vanskelig å forstå. Dette gjorde kommunikasjonsutvekslingen til tyskerne lettere enn om de bare skulle ty til sendebud og skrapende radiolinjer. Jeg har forståelse for de praktiske sidene ved okkupasjonen av landet generelt og pappas gård spesielt, selv om jeg liker det dårlig.

Forståelse er ikke det samme som aksept, selv om mange blander disse begrepene.

Min fars første barndomsminne var at en tysker hadde ham på fanget. Han husker at soldaten sang for faren min som da var temmelig liten, og sikkert litt redd også. Eller kanskje han ikke var redd i det hele tatt. Han var neppe gammel nok til å forstå alvor i de politiske forholdene i landet og verden ellers. Og dessuten var soldaten sikkert ikke en ekkel type som hatet småbarn heller. I alle fall ga han ikke et inntrykk av det. Tror jeg. I så fall hadde han vel ikke gidde å bruke tiden sin på å løfte et lite barn opp på fanget for å synge for det. Når jeg tenker meg om var det kanskje soldaten som var mest redd. Han var i alle fall voksen nok til ikke å la en barnlig naivitet komme i veien for en erkjennelse av det potensielt farlige i hele okkupasjons-situasjonen. Han visste kanskje allerede da at han var på det tapende laget, og det lenge før denne sannheten ble manifestert i de seirendes historiebøker. Han var ikke nødvendigvis en tilhenger av okkupasjonen av et land som absolutt ikke var klart for besøk av dette kaliber. Han var ikke nødvendigvis nazist, selv om han var tysk soldat.

Dette er det mange som glemmer.

Hadde de som regjerer i landet mitt akkurat nå dradd meg inn i en krig ved å tvinge meg til å sloss, kunne jeg kanskje finne på å sloss for *landet* mitt, selv om også det er tvilsomt. Men jeg ville i alle fall ikke finne på å sloss for *dem*. Hadde noen sagt at jeg var slik og slik, med hentydning til de politiske oppfatningene til regjeringen, ville jeg også blitt temmelig forbannet. Selv om jeg kanskje ikke hadde turt å sagt det høyt. Slik var det sikkert med den soldaten som sang for en liten gutt på fanget i en liten bygd i et okkupert land. Han turte sikkert ikke å si det høyt. Og jeg forstår ham ganske godt.

Antagelig forsto ikke pappa det spøtt om hva sangen som soldaten sang for ham handlet om. Antagelig forsto også soldaten at pappa ikke forsto. Jeg tipper det ikke var så nøye for noen av dem. Det viktigste for begge der og da var at min far og en tysk soldat fant hverandre til tross for språkforskjellen, aldersforskjellen og den umake status som henholdsvis okkupant og okkupert. Det betydde noe for et barn som skulle bli min far uten å vite det da, og antageligvis også for en soldat. En soldat jeg etter hvert føler jeg kjenner så godt at han burde ha et navn. Jeg vet ikke hva han egentlig het. Pappa fortalte aldri det. Kanskje han ikke visste det heller. For meg kan den tyske soldaten godt hete Fritz. Det heter i alle fall mange tyske soldater på filmer som skal skildre den andre verdenskrigen. Dessuten klinger navnet ganske fint. Fritz - Fritz Fisher. Det høres ikke ut som en ekkel barnemorder i alle fall. Slike fyrer har heller navn som Adolf eller Klaus eller noe annet usympatisk. Uansett hva fyren het eller ikke het, tror jeg som sagt opplevelsen med min far betydde noe for ham. For Fritz. Og det betydde noe for pappa.

Ellers hadde han ikke giddet å fortelle meg det. Jeg tror det er slik, men kan ikke vite. Og nå kan jeg ikke spørre.

Jeg hadde lagt barndomsminnene, både mine og min fars, bak meg i det kalde vannet. Det samme hadde jeg gjort med den faste grunnen som nå var omtrent femogtyve meter borte, da jeg bestemte meg for å snu. Etter disse meterne hadde jeg også fått en erkjenning av at å svømme, *det* kunne jeg. Jeg har som kjent svømt så lenge jeg kan huske. Og det er en type egenskaper man ikke glemmer så lett, selv om det er lenge siden sist. Slik er det med sykling. Slik er det med svømming. Slik er det sikkert med en rekke ting når man bare tenker etter. Dette gadd jeg ikke å tenke noe nærmere etter da. Ikke nå heller. Kroppen bevegde seg raskt. Nesten som en tynn fisk. Eller som en ål (om det er en fisk eller ikke vet jeg faktisk ikke). Jeg er lang og tynn, og gled lett gjennom vannet.

Kroppen min er som skapt for vann.

Jeg snudde på konkurransesvømmeres vis. Slo kollbøtte i vannet. På veien rundt tok nesen min inn litt vann. Dette lenset jeg ut via munnen da jeg var oppe igjen. Men noe av vannet hadde funnet veien forbi munnhulen og ned i et av de to rørene i halsen. Antageligvis havnet det i røret der stemmebåndene holder til. Det kunne i alle fall kjennes slik ut. Jeg hostet litt. Jeg så sikkert teit ut. Vannet i øynene mine gjorde utsikten mot land noe utydelig det første sekundet. Tuer, telt og andre elementer danset fremfor øynene mine. Som om de var fargerike utøvere av et eldgammelt merkelig ritual til hylling av en eller annen gud. Men jeg ble allerede på dette tidspunktet litt urolig. Jeg hadde sett noe gjennom de vasstrukne øynene mine. I det andre sekundet fikk uroligheten fra det første sekundet sterkere brensel. Jeg så nå skarpt og langt. Det var ikke tvil. Jeg var ikke alene lenger.

Fremfor teltet mitt sto en åtte-ti kvinner. De var nakne.

Nå var gode råd dyre. Svindyre. Og jeg var uten rabattkuponger, sikkerhetsnett eller nødutganger. De første kvinnene var på vei ut i vannet. Jeg kunne ikke like godt snu. Vannet var som sagt kaldt. Jeg ville ikke holde ut lenge i dette testikkelkrympende våte. Jeg måtte fortsette mot land. Jeg måtte krype til korset. Og på dette tidspunktet skulle jeg faktisk ønske metaforen fra forrige setning var en opsjon. Jeg er nemlig noe usikker versus det andre kjønn. Mitt eget også. Alle mennesker faktisk. Men verst var det versus det annet kjønn. Jeg vet ikke hvorfor, og jeg tar meg ikke tid til å spekulere i dette nå når jeg skriver dette, og spekulere gjorde jeg heller ikke da jeg hadde jeg en flokk av arten "kvinne" fremfor meg, og var temmelig handlingslammet. Situasjonens absurditet fikk merkelig nok bare en flik av tankene mine. Hvorfor? Hvem? Det var egentlig alt jeg rakk å tenke. Jeg fikk aldri noe svar. Jeg tok som sagt virkelig til å lengte etter metaforen. To tjukke bjelker i kors og stålnagler gjennom vrist og håndledd. Hånende romere og et dødskyss fra en dårlig venn. Sårpuss som fortæres med stor lyst av fluer og hakkende fugler. Ekskrementer som renner ned over lårene til stor forlystelse for mobben og sultne insekter.

Heller dette. Heller hva som helst.

Det jeg fikk var synet av kvinnebrystvorter som knoppet seg i kaldt vann. De krympet sammen og ble stadig mørkere etter hvert som diameteren deres ble mindre. Brystene duvet lett, yppig og spisst hos de med små. Tungt og moderlig hos de med store. Alle hadde vårblek hud, med et begynnende gyllent skjær og en glans av lett svette og fukt fra kåthet og den dampende myren rundt vannet.

Morgenereksjonen sloss med det kalde vannet om å få returnere til sin stolte positur. Den enøyde soldaten gikk stadig raskere fra en mild slapphet til hardhet, vippende i takt med pulsslagene. Stadig oppover. Hardere. Hardere. Høyere. Høyere. Og mot venstre. Dette siste karaktertrekket har alltid irritert meg litt. Jeg skal ikke irritere med å fortelle mer om dette irritasjonsmomentet. To minus blir ikke alltid pluss. Kanskje jeg forteller om det senere. Det gjør det neppe. Uansett passer det fryktelig dårlig nå. Kvinnene venter. Er det noe damer hater så er det å vente. Det vet jeg fra uttallige handleturer med mamma. Det vil si, *hun* handlet. Jeg var bærer. En sherpa som til liks med sine nepalske kolleger var utbyttefattig, men akk så uunnværlig.

De første fire vann-kvinnene møtte meg i par. To par. Et fra hver side. En av dem slapp seg løs og svømte meg i møte. De tre andre lot benene vandre på bunnen, og plusset på fremdriften med lett padlende armer langs siden. Brystvortene deres tittet litt ekstra mot himmelen i begynnelsen av hvert svømmetak. Selv følte jeg meg temmelig sårbar i den vektløse og sterkt potente tilstanden jeg var i. Dette bedret seg litegrann da jeg satte benene ned og traff en myk bunn under føttene. Jeg følte jeg måtte si noe. Situasjonen nærmest skrek etter en eller annen kvikk kommentar. Kommentarer fra livet, filmer og bøker raste gjennom hodet på meg. Jeg har masse bøker og enda flere videofilmer i kjelleren. Jeg har ikke levd spesielt lenge. I alle fall ikke i forhold til forventet levealder.

Alle kommentarer fra de nevnte kildene føltes like upassende nå når jeg trengte de som mest.

- Jasså, er dere ute og bader?

Nei, jeg bet det i meg. Har man ikke noe godt å si, kan man likegodt holde kjeft. En universell grunnholdning som passet bedre nå enn noen gang. Jeg ble et villig offer. Lot

meg fange av de sultne hunnløvene. De dro meg i lemmene. I lemnet. Støt raste gjennom kroppen og konkurrerte med de svake bølgene om slå meg ut av balanse, før føttene på ny hentet fast grunn under seg i den grunne skråningen mot det tørre. For skams skyld strittet jeg litt imot med det samme. Til ingen nytte. Nå dro de meg inn på den lille sletten gjort i høyt gress, tuer og fuktige myrgulv. Der inne var det ingen bønn.

Det gjorde meg ikke noe særlig. Der inne sto nå resten og ventet. De som ikke hadde kommet meg i møte var om mulig enda kåtere enn de andre og nærmest kastet seg over meg. Knuffet om posisjonene. Slikket. Sugde. Knep. Tok etter tur. Lot seg ta. Min egen apati, ble raskt erstattet av en aktiv erkjennelse av at dette - mitt livs mulighet - måtte utnyttes. Jeg var sprekkeferdig allerede etter få minutter. Lemmet var hovent, sårt og lengtende etter en utløsning. Jeg ønsket det selvfølgelig annerledes, og unte meg selv ro nok innimellom. Observerte heller akten som et hele, eller vinket bort fluer som tok plass på de svette kroppene våre, som om de ønsket en bit av kåtheten som raste gjennom oss. Jeg tror ikke det var det fluene egentlig ville. Hvilke intensjoner fluene måtte ha og om intensjonene ble nådd vet jeg ikke den dag i dag. Jeg har aldri forstått meg på fluers intensjoner med å sette seg på menneskekropper. Jeg merket meg også den kuriosa at kvinnene med de minste brystene likte stimuleringen av sine struttende små bedre enn de andre. Det var som om den grådige tungen min og signalene den sendte hadde kortere vei til en eller annen kjerne. Og det stemmer sikkert også. De mer frodige damene lot ikke til å føle seg særlig tilsidesatt de heller. Jeg lot disse få en mer fremtredende posisjon i leken. De utøvet en slags moderlig dominans som både var betryggende og litt nifs. De humret overbærende av stønnene mine. De lo av en slags sønnsfigur og hans gryende seksualitet og moret seg over stadig flere uforståelige ord som smøg seg ut av en ung manns anstrengte ansikt.

Alt har sin pris og sin ende. Også det gode.

Den velkjente følelsen av en utløsning på vei ble etter hvert stadig mer merkbar. Skuffelse og den gode følelsen kom samtidig. Punktet der jeg ikke kunne snu var passert. Jeg eksploderte i munnen til den siste av kvinnene. Alle var tilfredsstilt. Jeg også. Dorskheten seg over oss alle. Jeg tittet på himmelen. Lukte så øynene.

Jeg sugde på de bevisstløse tennene mine.

Jeg verket over hele kroppen. Dette var bra. Det var som en drøm. Dessverre *var* det en drøm. Jeg rullet rundt og kjente dammen av sikkkel på puta mot kinnet. Nå var vannet, teltet, fluene og kvinnene borte. Selv var jeg hjemme på hybelen. Morgenereksjonen var hardere enn noen gang. En håndfast og håndfull påminnelse om søvnens fiksjon. En påminnelse om at mine faktisk opplevde seksualpartnere fremdeles kunne telles på en hånd. Og da tar jeg kraftig i. Jeg kvittet meg imidlertid raskt med skuffelsen, den klamme dynen og søvnrusket i øynene mine. Jeg orket heller ikke å tenke på hvor flaut såkalte erotiske beskrivelser ofte blir, enten det kommer i litteratur eller som intimtyranni som deles med andre i en hvilken som helst form. Jeg hadde definitivt en følelse av at det hadde skjedd noe i løpet av natten. Da snakker jeg selvfølgelig ikke bare om min nye rekord i imaginære elskovspartnere. Det var en ny følelse. Og nå visste jeg det:

Det var første dagen i den første årstiden dette året.

Selvfølgelig har jeg ikke monopol på å fortelle hva som er den første dagen i hver årstid. Det var bare slik jeg følte det. Dagen før hadde det vært vinter. Nå var det vår. Ikke det at blomstene blomstret den dagen. Ikke det at fuglene kom tilbake fra varmere strøk. OK,

det hadde vært slik i drømmen. Nå var fuglene fraværende. Våren tviholdt på frosten fra årstiden den avløste. Pusten min var fremdeles synlig i den kalde morgenluften. Varm luft fra to lunger + kald luft utenfor = frostrøyk.

Livet er enkelt og kalkulerbart i slike stunder.

Som matematikk. Jeg smilte mot den nye dagen. Matematikk har forresten aldri vært min sterke side, ikke misforstå meg. Jeg har vanligvis veldig vanskelig for matematikk. Egentlig er det den mest logiske disiplinen. Jeg vet det. Men jeg finner ikke noen logikk i døde tall. Vanligvis. Annerledes var det altså med frostrøyk som resultat av møtet mellom varm og kald luft. Å legge sammen to kjente størrelser har aldri vært særlig vanskelig. Frostrøyk er faktisk enklere å forklare enn de fleste ting. Som for eksempel å skulle forklare, hvorfor dette var den første dagen denne våren.

En forfatters død

Jeg skriver ganske bra.

Beskjedenhet er ingen dyd selv om mange påstår dette. Jeg er temmelig fornøyd med mye av det jeg har skrevet. Men dyktighet er ingen garanti for oppmerksomhet. Et bevis for dette fikk jeg faktisk på en fest i studentavisen der jeg har skrevet gjennom store deler av studiet. På denne festen fikk jeg prisen for den mest tabloide overskriften gjennom året vi var på vei til å avslutte. Jeg klarte å få med ordene "sex" og "porno" i samme provokative overskrift, og sikret meg et diplom snekret sammen av redaktøren på hennes datamaskin. Men diplommet var fint nok det. Finere enn artikkelen det skulle premiere i alle fall. Det var sannsynligvis den dårligste og minst funderte artikkelen jeg noen gang hadde skrevet. Jeg måtte piffe den opp med noe. Ved hjelp av to ord, begge seksuelt ladede og det ene mer tabu enn det andre, klarte jeg å gjøre overskriften iøynefallende nok. Isolert sett var artikkelen den samme dårlige som før. Fillesaken som gjaldt en japansk film som var satt opp av studentfilmklubben, ble tatt videre av så vel nasjonale aviser, som en kommersiell tv-kanal som tente på alle pluggere på artikkelen min som jeg senere skulle bli premiert for. Hoder rullet etter denne saken, og jeg fikk det kvarteret en homofil kunstner en gang på syttitallet hadde lovet alle mennesker. Men jeg var som antydnet ikke særlig stolt over det jeg faktisk hadde skrevet. Da var det andre verk som jeg likte mye bedre. Det hadde ikke fått samme oppmerksomhet som den tabloide og prisvinnende artikkelen min. Jeg kan godt tenke meg at det ofte bare var en håndfull mennesker som gadd å lese alt jeg hadde skrevet og pliktskyldigst levert redaktøren hver uke. Kanskje var det bare mennesker som kjente meg og som gjorde det av ren medlidenhet når de tenkte på det begrensende medium jeg fikk mine tanker distribuert i.

Jeg skriver ganske bra. Det jeg studerer har ingenting med skrivekunsten å gjøre. Ingenting. Min akademiske livsvei var en vei bort fra skrivingen. Denne våren, like før eksamen, fikk jeg panikk. Jeg så plutselig ikke lenger academia bare som et nødvendig, men akk så ufarlig onde på

veien mot en fremtidig personlig suksess. Jeg så academia som et meningsløst monster som skulle kaste den første stenen i det som skulle bli en sakte tilintetgjørelse. Tilintetgjørelsen av en ganske lovende skribent. Denne dødstilstanden innebar en lineær og forutsigbar karriere som startet med en embetseksamen. En embetseksamen som etter hvert skulle gi meg status som arbeidstaker under en eller annen arbeidsgiver, med fremtidsprospekter om å bli som alle andre.

Som alle andre.

Det var dette som skremte meg. Jeg ville ikke bli en av disse mange hundre milliardene av mennesker som siden sivilisasjonens vugge har levd og dødd uten å sette noen spor etter seg. Et sporløst spøkelse uten andre minner etter meg selv enn kanskje et falmet foto på veggen til mine barn, eller som et slitt minne hos de samme. Hos de man satte til verden. Hvor er takken? Kanskje husker også disses barn meg – sin bestefar – gjennom selvoplevelse og sine foreldres fortellinger. Er jeg heldig rekker kanskje minnet en generasjon til. Til oldebarn som peker på meg mens jeg lever. Eller etter at jeg er død; på den fotografiske frysingen av meg når jeg sitter i glass og ramme på veggen. Oldebarn som peker på meg og ler. Ler av rynkene mine. Det gjør meg ingenting at de ler, for de husker meg og vet at jeg *er* eller en gang har vært. Men med disse, så er det ubønnhørlig slutt. Jeg glemmes. Og da vil jeg virkelig være død.

Jeg måtte bli en kjent forfatter.

Denne våren, like før eksamen, startet jeg på en setning. "Den kvelden sprengte jeg kirkens klokketårn i luften". Jeg vurderte setningen. Jeg vurderte ord etter ord. Hver for seg. Og sammensatte som setninger med substantiv, preposisjon og verb. Jeg tenkte litt på hvilket potensial som lå i setningen. Så begynte jeg på en setning til. "Jeg lo høyt ned i en lyddempende pute, da jeg hørte ropene, sirenene og flammenes knitring fra den trygge hybelen min, bare et kvartal fra begivenheten. Menigheten gråt da....". Jeg avbrøt tankerekken. Jeg tok papiret som ordene var skrevet på ut av skriveren.

Hva var egentlig vitsen?

Arket ble snart en liten ball. Så åpnet jeg døren til stuen i kollektivet der noen sultne mennesker som vanlig satt og ventet. Stuen hadde en peis som var fyrt opp med noen få vedkubber, og masse politiske opprop på billig papir som en av de jeg bor sammen med ikke hadde klart å bli kvitt. Papirballen fløy så rett inn i den varm og krevende peis. OK, den fløy ikke ved egen hjelp. Jeg la faktisk en hel del kraft bak et kast som sendte papiret - nå formet som en ball - mot det knitrende møbelet. Et kast jeg ikke var lite stolt av der jeg satt. Det måtte være snakk om en 8-9 meter. De sultne menneskene syntes ikke å være like imponerte.

Det gjorde meg ingenting.

Så labbet jeg inn på hybelen og knuste tastaturet til datamaskinen min mot kanten på skrivebordet. Jeg mistenkte datamaskinen for å ikke fungere skikkelig. At tastaturet ikke

var nøytralt og at ordene som kom frem tilhørte noen andre. Det mest frustrerende med datamaskiner er at de egentlig bare gjør det de er bedt om. De er styrt av rene matematiske prosesser. Dette betyr at oppståtte problemer som regel kan spores tilbake til brukeren. Jeg skulle ønske datamaskiner hadde sjel. Slik kunne jeg kjefte på dem når problem oppstod – og kanskje til og med hatt en grunn til det.

Så satt jeg der igjen. Denne gangen uten hjelp fra datamaskinen. Den likte dårlig at jeg ødela tastaturet. Nå var den helt ubrukelig. Jeg trengte den ikke. Mange av de største forfatterne gjennom tidene - de *fleste* av de største forfatterne gjennom tidene – hadde klart seg uten datamaskin. Penn og papir dugde minst like bra. Jeg hadde ikke før satt pennen mot papiret, før jeg reiste blikket og tittet rundt meg selv etter inspirasjon. Ingenting. Ørken. Tørke. Så la jeg merke til en kakerlakk som dukket frem bak et stolbein. Den inspirerte meg til å trække på den. Så gjorde jeg det. Den døde ikke med det samme. Den hadde et hardt skall som var ugjennomtrengelig. Det eneste som avslørte at insektet var ille ute, var at innmaten tørt ut av begge ender på den nøtteaktige kroppen. Ellers var den hel som før. Bena sparket som gale rundt seg. Den gikk i ring et minuts tid før den hengte seg skikkelig fast i sine egne innvoller og stoppet. Så kom jeg på en Kafka-historie. Så angret jeg. Det jeg hadde gjort var en vanvittig meningsløs handling som hadde gitt meg mye mening i det jeg utførte den. Nå ingenting. Ingen mening. Kanskje fiendtligheten min ovenfor kakerlakker lå grunnet i noe jeg nettopp hadde lest i et populærvitenskapelig magasin. I det sto det at kakerlakker kom før oss, har overlevd historiens katastrofer som har utryddet dinosaurer og Gud vet hva. Gud? Kakerlakkene vil mest trolig overleve neste masseutryddelse også, enten det er naturen eller mennesker som står bak, mens det skal temmelig lite til før vi mennesker forsvinner for godt om en slik tragedie først skulle materialisere seg. Jeg tror jeg trampet krabaten i hjel fordi jeg ville ha et utløp for den hjelpeløshet jeg følte ovenfor overmakta. Ja, *det* var det. Det kunne ikke være noe annet. Man er jo student.

Det man trenger for å bli antatt hos forlagene var egentlig bare å kunne presentere den gode historie. Skallen min er full av gode historier. De har hittil gjort meg noe kjent i de kretser jeg ferdes i. Man trenger ikke så voldsomme kunnskaper, og et digert arsenal av historier for å gjøre seg interessant i selskapslivet. Det er nok med et *lite* arsenal av virkelig gode historier, og noen små vitenskapelige kuriosa som bidrar ytterligere til å heve øyenbryn. Men den virkelige kunsten ligger i å huske hvem man har fortalt sine historier til, og unngå å fortelle dem to ganger til samme person. Da har man tapt. Denne tabben gjorde jeg en gang. Jeg hadde vært i et selskap og fortalt en historie med stor suksess. Jeg skulle latt det bli med det. Men jeg kunne selvfølgelig ikke holde meg. Jeg skulle melke den en gang til. Fremdeles ruset over suksessen, kjørte jeg historien på en annen fest. På en fest der jeg *trodde* ingen fra den første festen var tilstede. Denne gangen feilet den fantastiske og tilsynelatende spontane historien. Det vil si, den feilet ikke. Alle lo. Men bare helt til en av festdeltagerne ropene³ over den leende massen i lokalet kunngjorde at det her var snakk om repetisjon.

Det var hyggelig at han husket historien. Det var fryktelig irriterende at han valgte å poengtere dette ved denne anledningen, for dermed å blotte min beregnende spontanitet for alle og enhver. Jeg løste frustrasjonen med en nøkkel mot billakk. Det løser det meste.

Denne våren, like før eksamen, ble det etter hvert temmelig klart for meg at den gode historien ikke var nok. Jeg kunne ikke bare begynne å skrive. Jeg kunne kanskje klare å komme på noe genialt å si innimellom, men dette ville bare drukne blant alle andre som av og til klarer å notere ned noe ettertenksomt på papir. Jeg måtte finne en stil. Min *egen* stil. OK, det urbane arbeiderklassedramaet hadde Dickens lagt beslag på. Tragedien og komedien hadde Shakespeare grabbet fremfor snuten min for noen hundre år siden. Ironien var så inn i samtiden, at den nærmest var ut. Bondefortellingene var lagt beslag på av Bjørnson og Steinbeck. Ibsen hadde allerede analysert i hjel den aristokratiske overklassens eksistensielle problemer, og de ensomme dyrene i den urbane jungelen var allerede utforsket av hyperaktive safari-ledere av typen Kafka.

K.

Ikke nok med at nuet var en vanskelig greie å gjøre interessant. Selv fremtiden var okkupert. Orwell var ekkel sånn. Skjønt eposet "1984" tok for seg en tid som for meg er langt *tilbake* i tid - et fremtidsepos om en tid som for *meg* blir fortid. Jeg ble svimmel av å tenke på det. Orket ikke å tenke mer på dette. Jo litt. Jeg prøvde å komme på hva som hadde skjedd da. I 1984. Ingenting. Så kom jeg på noe; de olympiske sommerleker i Los Angeles. Jeg husket at det var varmt den gang. Da. Og at mange fikk problemer med vesketap på lange distanser, og sjanglet i mål som alkoholikere. At jeg kom på at de olympiske sommerlekene ble avholdt i englenes by, hjalp meg imidlertid lite med forfatterskapet. Jeg bestemte meg for å drite i å lete etter min egen stil, og heller la eventuelle lesere definere meg.

En folkets forfatter. Det var *det* jeg var.

Det ble også temmelig klart for meg at det var mer enn stil som måtte til. Kafka skrev med stil. Vincent van Gogh malte med stil. Ingen av de ble kjente før de døde. Døden var for sent for meg. Altfor sent.

Jeg måtte ha oppmerksomhet. Det var *det* jeg trengte.

Jeg vet om mange måter å få oppmerksomhet på. Men den mest velfungerende nøkkelen til folks interesse er uten tvil døden. Vi er alle nekrofile om ikke nødvendigvis i en seksuell, fysisk utagering. James Dean, Marilyn Monroe, John Travolta (han er ikke død ennå, men hadde han dødd i 1979 etter sine tre første filmer, som alle var suksesser, ville saken vært annerledes; nå har han en masse bra filmer bak seg og en masse dårlige), Janis Joplin, Jim Morrison også videre. Selvfølgelig blir litteraturen til en tuberkuløs jøde som dør på hybelen i Praha, med manuskripter til utgitte romaner rundt seg, og en svikefull fullbyrder av testamentet, interessant. Selvfølgelig blir litteraturen til fatwa-befengte indiskfødte forfattere interessant. Eller britiske forfattere som skriver om et stoffmiljø som de kjenner på godt og vondt. Jeg hadde en lykkelig barndom, jeg kommer neppe til å dø av narkotika da jeg ikke bruker det, og jeg har det foreløpig behagelig på alle nesten alle måter. Min sykdom er ikke voldsom nok. Eller sensasjonell nok. Men sett at jeg skjøt en ti-tolv mennesker (gjerne en to-tre kjendiser), for så å rette pistolen mot mitt eget ansikt? Hvem ville vel ikke lest tankene til en slik person?

Bokhandlerne ville vært utsolgt. Venner av meg ville blitt intervjuet. Gærninger ville kopiert udåden, og idéfattige dannet et kirkesamfunn med meg som den syndfulle Messias.

Hadde jeg bare skutt en hel gjeng med mennesker. Og meg selv.

Da ville ikke karrieren trengt noe særlig mer. Men jeg er ikke sprø nok til å gjøre noe sånt. På den andre side er jeg sprø nok til å bruke mye av tiden min på å tenke slike tanker, så man kan aldri vite.

Jeg bestemte meg for å drepe forfatteren i meg. Han ble bare noen og tjue år gammel.

Blodprøven

Dagen etter den avsluttende forelesningen og det spirende forfatterskapet som jeg selv avlivet etter en dag, gikk jeg til Legen for å avlegge en blodprøve. Det vil si; mannen i hvitt som jeg hadde ventet å møte så jeg ingenting til. Blodprøve-delen av geskjeften sin hadde han delegert videre til sine undersåtter. Og det tok lang tid før det skjedde noe særlig etter at jeg hadde kommet til de glatte lokalene. Jeg ventet en halvtime eller så på venterommet før de endelig kalte meg inn. Man kan ikke stole på noen. Å komme for sent er ikke mangel på tid. Det er mangel på respekt. Respekt for andres tid. Andres liv.

Jeg hadde ventet en time. Jeg var en time nærmere døden uten noen nytte. Det verste var at i Legens manglende tilstedeværelse, var det ikke en sykepleier engang som skulle gjøre jobben. Hun som skulle stikke meg og berøve meg for uante mengder blod så ut som en sykepleier, men var det ikke. Det sto "student", og så et navn jeg ikke klarte å lese på navneskiltet hennes. Det gjorde meg ikke så mye. Da. Hun var dessuten et temmelig flott syn. Navneskiltet som fortalte med store bokstaver at hun var student var festet i tøyet rett over et av den smukkes voksne bryster. Skiltet disset når hun gikk. Det er kanskje derfor jeg hadde vanskeligheter med å få med meg hva hun het. Og fremdeles ikke kan komme på det. Dessuten sto navnet med temmelig liten skrift. En håndskrift like ustødig som skiltet.

Nå var hun klar. Jeg også. Så klar man kan bli når man skal gi fra seg en del av den livgivende vesken som man tross alt bare har 4-5 liter av. Jeg snudde meg bort da hun skulle stikke. Det var tydeligvis lurt, for hadde jeg sett hva hun gjorde ville jeg helt sikkert svimt av med det samme. Hun bommet. Hun traff ikke de lett synlige blodårene mine. Jeg er som kjent tynn. Blodårene viser godt på tynne mennesker. Det burde ikke være noe problem å treffe det hun skulle på de senete gammelmannsarmene mine. Men hun bommet. Det jeg ikke har fortalt, er at hun bommet flere ganger. Nå har jeg fortalt det. Jeg begynte å bli svimmel, men holdt maska. En maske som var like tøff. Svimmelheten bygde etter hvert opp en kvalme av en annen verden en den jeg satt i. Jeg kjempet med å fiksere blikket skikkelig. Først var det som om jeg så den studerende, blodårebommende, sykepleierne, sprøyten, stolen, veggene og alt det andre gjennom et slikt tittehull man finner på dører. Jeg tror det heter *kuøye*. Det var som å se gjennom et kuøye. Så ble det vanskelig å fokusere. I alle fall på avstand. Jeg bestemte meg for å

konsentrere meg om de nære ting. Jeg kunne se rett ned mellom brystene hennes da hun bøyde seg for å stikke meg en siste gang. Brystene var voksne. Og de hadde nettopp blitt det. De var voksne, men hadde yppigheten i seg som bare voksne ungpikibryster kan ha. De hadde ikke blitt tatt av alderen og tyngdekraften ennå, slik andre store bryster ubønhørlig gjør. Som hos mødre. Som hos middelaldrende og gamle damer. Som hos hun som foreleste på min siste oppsummeringsforelesning noen gang. Hos ungpiken ved min side trosset de tyngdekraften, og det var egentlig ganske deilig. Jeg var ør og rar. Denne gangen traff hun blodåren. Det fikk jeg ikke med meg.

Det ble jeg fortalt etter at jeg våknet.

Jeg våknet på en benk. Jeg hadde ikke vært borte lenge. Bare lenge nok til at sterke armer, sikkert tilhørende noe menn som nå var forsvunnet, fikk løftet meg bort til en benk som var mer passende å være besvimt på, enn stolen jeg først hadde sittet i. Piken med de voksne brystene satt nå ved siden av meg og presset en bekymret kald klut mot pannen min. Jeg var forvirret, flau og sint på samme tid. Jeg tittet ikke på henne. Jeg tittet rett opp. Lysstoffrørene sto på geledd i taket og laget en svak summetone som overdøvte stillheten som preget rommet. En svakt trøstende mumling fra hvitkledde mennesker som svirret rundt meg var det eneste som akkompagnerte lysstoffrørene og hindret verden i å bli et lydløst og trygt sted å være.

Jeg sugde på de bevisstløse tenne mine.

Med en kraftanstrengelse løftet jeg benene, og lot det blodet som var der renne ned i hodet. Hun fortalte meg, noe unødvendig, at jeg hadde besvimt etter det siste – og vellykkede - stikken. Det stikken som traff der det skulle. De hadde heldigvis fått det blodet de skulle ha. Tar jeg ikke mye feil var det akkurat det samme blodet som forsvant fra hodet mitt da nådestøtet befrikket meg fra kvalmen og bevisstheten. De stressede og sure sykepleierne var nå nesten overdrevet hyggelige, og vartet meg opp med kaffe og gode ord. De så strengt på hun med navneskiltet som var vanskelig å lese og de tyngdekraft-opphevede gyngende brystene, og noterte ting på blokkene sine. Offeret for de strenge blikkene så ikke videre glad ut. Hun var nå blekere enn meg, og kunne sikkert trengt en kald klut hun også. Så fikk jeg et glass vann. Det skulle visst hjelpe litt. Det var det de sa. Og de fikk rett. Et glass kaldt vann var akkurat det jeg trengte i dette øyeblikket.

Kroppen min er som skapt for vann.

De hvitkledde skulle ta kontakt om det var grunn til det etter å ha tittet nærmere på blodprøven. Jeg unnlot derfor å si ting som "vi sees", "snakkes" eller lignende, slik jeg bruker å gjøre når jeg går fra andre mennesker. Jeg er da vanligvis en høflig ung mann. Denne gangen passet det seg ikke. Jeg likte ikke særlig godt denne rutinen for å meddele et eventuelt medisinsk budskap. "Ikke ring oss, vi ringer deg". Det hørtes egentlig mest ut som en høflig, men avvisende, frase etter et jobbintervju eller kanskje etter en spilleprøve til en film eller til et teaterstykke.

Dessuten døde bestemoren min da en slik rutine feilet.

En gang på femtitallet skulle helsevesenet i brev form meddele min bestemor, min fars mor, at noen prøver fra en kontroll viste at hun hadde kreft. Brevet kom aldri frem til henne. Det er umulig å si hvem som egentlig hadde skylden for at dette konkrete brevet aldri kom frem. Kanskje var det sykehuset som hadde feilen. Kanskje var det postvesenet. Men postvesenet kunne, i tilfelle det var de som hadde feilet, umulig vite hvor viktig dette brevet var. Det visste sykehuset. Brevet som var så viktig kom som sagt aldri frem. Sykdommen spiste henne opp før tabben ble oppdaget. Det var selvfølgelig for sent. Selv om jeg var liten da min far fortalte meg dette, kan jeg erindre at min far var bitter for det som hadde skjedd. En bitterhet mot helsevesenet generelt. En bitterhet mot alle. Dette har sannsynligvis smittet over på meg. Da fikk det ikke hjelpe at dette skjedde for flere tiår siden, og at både sykehus og postverket har blitt flinkere i mellomtiden. Sannsynligvis.

Jeg bestemte meg for å ringe selv. Men det måtte bli senere en gang. Jeg skulle ikke mase heller. På parkeringsplassen utenfor legekantoret fisket jeg frem mobiltelefonen og fikk en av sykesøstrene på tråden. Jeg ville forsikre meg om at de hadde fått så mye blod som de trengte. Det hadde de. De hørtes nesten litt sure ut. Som om de hadde noe å være sure for. Det var jo jeg som hadde ofret blod og fem minutters bevissthet, ikke de. Så lusket jeg hjem.

Kollektivet

Ja, jeg hater det kollektive. Det har jeg jo sagt tidligere. Likevel bor jeg i et kollektiv. Det handler ikke om et brennende ønske om å være sammen med andre mennesker. Det handler mer om økonomi. Strøm, vann og husholdning delt på fem blir mindre enn om man deler det på en.

Livet er enkelt og kalkulerbart i slike stunder. I slike stunder også.

I slike stunder lar jeg prinsipper fare litegrann. Slik som et hat mot kollektivismen og boformer utledet av dette ordet. Jeg hater forresten også trapper. Det var mange trapper opp til leiligheten der jeg og fire andre holder til. Jeg kjente at jeg var i temmelig dårlig form. Det var som om noen eller noe spiste energien i meg innenfra og trapper var den perfekte avdekker av tingenes tilstand. Avdekker av kroppens økende utilstrekkelighet den siste tiden. Jeg pustet tungt allerede etter en etasje. Tyngre (selvfølgelig) etter to etasjer. Nå var det bare tre til. Femte etasje. Der bodde jeg. Det er heldigvis aldri for sent å begynne å trene. Derfor kan man alltid vente en dag til. Så forflyttet kroppen min seg inn på rommet sitt. Jeg brydde meg ikke om å stille den, og la meg rett på sengen. Der sov jeg omtrent femten timer til dagen jeg hadde sovnet i skiftet navn.

Dagen etterpå, nå med betegnelsen "tirsdag" var temmelig sur og grinete. Den var overskyet med regndråper under teppet av mørk luft. Det brydde jeg meg heller lite om. Jeg smilte mot den nye dagen. Jeg trenger ikke å være sur selv om den var det. Jeg utsatte treningen en dag til også denne dagen. Jeg hadde ikke spesielt dårlig

samvittighet for dette.

Bygget vi bodde i imponerte ingen. Det vil si, det hadde sikkert en gang gjort det. Bygården var fra slutten av 1800-tallet, og man kunne skimte at den en gang hadde vært et smykke i storbyen som da var mye mindre enn nå. Noen malingsstrøk var påført med dårlig grunnarbeid for bare et par år siden. Malingen, nå sprukken og hengende i laser som en slitt kjole nedover bygningskroppen, fremhevet forfallet mer enn å skjule det. Som en middelaldrende kvinne som en gang hadde vært vakker, og som nå overkompenserte med billig sminke. I tillegg til det generelle forfallet, kom enda mindre gjennomtenkt spraymaling påført av ungdommer. Såkalte taggere. Nattdyr som la igjen signaturen sin på andres eiendom så snart mørket falt på. Ulver som måtte markere reviret sitt i byens tøffeste strøk. Noen har sagt at dårer skriver navnet sitt overalt. Det var godt sagt og passet bra på denne ukulturen. En særlig aktverdig utøvelse av ytringsfriheten var det i alle fall ikke. En gang jeg nettopp hadde kommet hjem fra en skikkelig fyllekule, oppdaget jeg en av disse idiotene idet jeg skulle til å dra for gardinene til hybelen min, som vendte ut mot gaten.

- Har du lov av moren din å være ute så lenge?, spurte jeg gutten som kanskje var 15 år.

Han rynket på nesen og myste opp mot skikkelsen min som sikkert ble mørk og dyster med hybelens sterke lys bak seg. Gutten løsnest så opp i ansiktet og smilte som en ond bilselger.

- Gå og heng deg gamlefar!

Det var faktisk det han svarte. "Gamlefar"? Jeg? Med det samme lo jeg litt. Så tenkte jeg på at jeg faktisk hadde levd en del år, selv om det bare var knappe ti år lenger enn gutten jeg ropte ned til. Så tenkte jeg litt på om jeg hadde brukt årene rett. Jeg tenkte på om jeg hadde kommet særlig lenger enn en 15 år gammel vandal de siste årene. Jeg kunne ikke besvare tanken særlig objektivt der og da. Slikt får man vel aldri vite. Jeg la meg tilbake på sofaen og lyttet. Lyttet til ungdommen med ti år på å bli noe bedre, til spraymalingens hvislende vei gjennom tegneredskapens dyse, og på blandekulens skarpe smell mot boksens indre vegger. Det gikk noen minutter. Så prang jeg ut og banket gutten til han tigget om nåde. Han fikk nåde. Jeg er ikke noe uhyre. Så lot jeg ham gå. Jeg så ham aldri igjen. Leiligheten hadde syv rom. Fem hybler som var helt private. Så et stort kjøkken. Og en stor stue. Felles. Det var alt. I alle fall i en kvantitativ skildring. Når det gjelder det kvalitative er det mindre greit. Leiligheten var et høl. Tipper den er det ennå. Eierne av gården var i alle fall noen gnier. De var haier på husmarkedet, og de følte mye mer skremmende enn sine navnebrødre i havet. Huset jeg bodde i lå langt fra havet. Dette var typer som melket markedet for det markedet var verdt.

Dette inkluderte ikke det å stille til rådighet leiligheter med en rimelig standard til en rimelig penge. Men våre hushaier var selvfølgelig ikke verre enn andre. Da hadde vi bare byttet. De var som andre hushaier. Men disse var våre. På plussiden var det faktum at husets tak var flatt, og kunne aksessereres fra en slitt og gammel brannstige. Når jeg ikke så sjelden satt der oppe, var jeg konge over byen.

Det var egentlig ganske ok. Her oppe kunne jeg sitte å stirre utover kongeriket, eller ligge på rygg og titte på himmelen og dens eventuelle skyer eller stjerner. La vinden kjærtegne kroppen min. Eller jeg kunne bare lukke øynene og oppdage at lyden av byen ble sterkere og mer tilstede. Men på en fin måte. Ikke så påtrengende som der nede. I slike

stunder var byen en humle som fylte verden med en doven summing. Da tenkte jeg på alt og ingenting. På meg selv og livet jeg hadde valgt, på pappa, eller på det som herjet i kroppen min og som jeg ikke visste hva var. Dessuten lå leiligheten bare et steinkast fra alle fasiliteter som unge og urbane mennesker kunne tenke seg å benytte. Det er forresten temmelig betegnende for folks gjestfrihet i landet der jeg kommer fra at avstander måles i steinkast. Kanskje dette forklarer den fiendtlige holdningen til alt som er annerledes. Som hudfarge. Religion. Mangel på religion. Skikker. Toleranse. Til mennesker som meg selv. Veggene inne i huset hadde noe svampaktig over seg. Svamper trukket med år av innestengt lukt, urealiserte drømmer, svette, blod og sæd fra studenter og andre slitere som har bodd her. I tillegg til at veggene var svampaktige, var de tynne. Så tynne at de ikke klarte å holde på hemmeligheter fra rommene ved siden av, og således gjorde et privatliv temmelig vanskelig. Taket stod det litt bedre til med. Det avslørte også at det hadde vært finere folk som hadde bodd her før. For lenge siden. Hundre år siden eller så. Brede lister dannet et vakkert rektangel i taket. Taket hadde også gipsrosetter der det for hundre år siden eller så hadde hengt lysekroner. Slike med levende lys. Mange vet ikke hvorfor man egentlig har gipsrosetter i taket. De er ikke bare for pyntens skyld. Dette har jeg nemlig blitt fortalt. De opprinnelige lysekronene som skulle henge under disse, slike med levende lys, hadde en stygg vane: Etter en stund gjorde de takpartiet over seg svart av talget som hadde gått opp i levende lys og røyk. For å slippe å måtte male hele taket, malte de bare rosetten. Smart.

Til tross for lavere utdanningsnivå for hundre år siden eller så, fant de løsninger på saker og ting de også. Kanskje bedre løsninger også. De tenkte kanskje ikke så komplisert som oss. Dessuten lagde de ting for at de skulle *vare*. For eksempel har jeg en dress jeg har hentet fra loftet til mamma. Denne er like fin i dag som da pappa kjøpte den som attenåring en gang på femtitallet. I dag skal forresten alt lages i plast. Plast varer ikke. Plast holder ikke en dritt. Eller iskrem. Jeg kjøpte en iskremskje i plast for en stund siden. Den holdt til tre porsjoner. Heller ikke iskremen var særlig god. Også gulvene i kollektivet minnet om eldre dager. For hundre år siden eller så. Tregulv med brede planker. Det var minst like slitt som taket og veggene. De flotte møblene som sannsynligvis prydet gulvene og rommene da gården var oppført, og sikkert noen år etter dette, var borte for lenge siden.

Tilbake sto slike møbler som man alltid finner på steder der mindre bemidlede av i dag bor. Møbler fra 50- og 60-tallet. Møbler som ble umoderne 1. januar 1960 og 1. januar 1970. Ikke bare var de umoderne. De var håpløst slitte. Vi kunne ane fyllet som madrassene i stolene og sofaen var stappet med gjennom det gjennomsiktige stoffet. Noen steder kunne vi ikke bare ane, vi kunne se. Ut av dype sår i det slitte, tørt det med jevne mellomrom ut store dotter av et eller annet materiale. De så ut som mer kraftig bygde fettere av hybelkaniner eller det man finner i navlen om det går lang tid før man dusjer.

Spesielt fellesrommene var preget av forfallet og de smakløse møblene. På de private avlukkene hadde hver enkelt av oss gjort det litt mer stilig. Ikke mye, men litt. Nok til at det var klart at individualismen sto sterkere enn den kollektive ånden. Dette kan synes som et paradoks i og med betegnelsen på det bofellesskapet vi hadde inngått. Kollektiv. En betegnelse som nettopp må sees som det motsatte av individualisme. En betegnelse som i bestemt form har gitt navn til dette underkapittelet. Jeg syns selv jeg hadde fått det ganske ok på rommet mitt. Jeg hadde plassert en seng over hullet i gulvet ved den ene kortveggen. En sofa over hullet i gulvet ved langveggen mot gaten. Tv-konsollen skjulte både hull i veggen og i gulvet samtidig. Også noen plakater gjorde sitt for å skjule forfallet. Det klarte de bra.

En av plakaten var et scenebilde av Elvis. Nå snakker jeg ikke om fyren som døde med hodet i et toalett i Memphis i 1977. Jeg snakker om Elvis Costello. En bebrillet nerdetype med den beste popmusikken som er å oppdrive. Han er ikke død heller, og kommer neppe til å dø med hodet der bakenden vanligvis skal være.

(En gang var jeg på konsert med Costello. Det var selvfølgelig fantastisk. Men senere på natten observerte jeg ham gående gjennom gatene som en vanlig mann. Den gang bestemte jeg meg for å kvele begeistringens fullstendig. Jeg lot som jeg ikke visste hvem han var og gikk rett forbi. Jeg ville ikke plage ham med min egen dødelighet. Det angrer jeg på i dag. Jeg har flere ganger drømt om hva som hadde skjedd om jeg hadde kommet i snakk med ham. Av og til tar jeg fullstendig av og ser Elvis og meg selv sammen over hver vår øl på en pub, der jeg spanderer favorittølen min, og han blir temmelig imponert for den har han selvfølgelig ikke smakt før (for det er jo første gangen han er i landet, og min favorittøl selges kun her). Så stikker vi opp på hybelen min, der jeg har rødvin og litt sprit og vi prater om hans fremtidige prosjekt. Jeg leser noen av diktene mine for ham og han får lyst til å sette musikk til ordene på sin neste plate. Så spiller han en av sine låter på min gitar, før han må reise videre for så vidt å rekke turnébussen. Vi treffes med jevne mellomrom etter dette. Selvfølgelig har vi det travelt på hver vår kant, men hver gang han er i mitt land stikker han innom. Om det passer; jeg har det jo travelt jeg også. Sånn kunne det ha blitt om jeg tok mot til meg istedenfor å late som om ingen av oss eksisterte den gangen. Jeg ble trist av å tenke på hvor tafatt jeg ofte kan være. Nå tittet Costello ned på meg fra plakaten på veggen, med et udefinerbart frosset ansiktsuttrykk.)

Sengen min var kjøpt på IKEA av foreldrene mine en gang på slutten av 70-tallet. De kjøpte den til seg selv. Så kjøpte de en vannseng en gang på 80-tallet. Senge ble gjort tilgjengelig for barna. Jeg trengte den først. Tv-apparatet var en Nokia med stereo, tekst-tv og med scart-uttak som man kunne koble video og stereoanlegg til. Denne opsjonen hadde jeg utnyttet. Scart-kabelen fra tv-apparatet gikk til en Sony stereovideospiller og et stereoanlegg som var satt sammen av mange komponenter fra mange forskjellige produsenter. Det ga forresten et litt rotete inntrykk. Radiodelen var i liksom sølv og fra syttitallet en gang. Forsterkeren var fra 80-tallet og var i falmet sort. Cd-spillere og videoen var temmelig nye og kontrasterte de andre komponentene med sin dypsorte farge. Om jeg stakk nesen inn i det avlange rektangulære hullet der videokassetten egentlig skal trykkes inn, luktet det fremdeles av plast og noe udefinerbart noe som betyr "nytt". Jeg kan erindre at jeg en gang leste i et postordreblad om en spray som luktet "nybil". Lykke og status kan kjøpes på sprayboks.

Jeg har aldri vært særlig ryddig av meg. Dette preget også mine omgivelser mer enn jeg

liker å innrømme. Men jeg blir stadig bedre med årene. Fremdeles er det dog opplevelser som gjør at jeg begynner å lure litegrann på mine egne egenskaper til å sikre meg en ordnet tilværelse. For eksempel når jeg ikke har vasket opp og står og smører på en brøds-kive med en boksåpner. Eller når jeg bruker en saks. Saksevarianten er forresten blitt eksponert for sjefen min. Når jeg skriver disse ordene har jeg nemlig opplevd å ha en sjef. En arbeidsgiver. Jeg hadde vært i jobben i bare et par uker, da en saks med grønnbrunt kryddersmør i harde klumper på knivene sine lå eksponert på et skrivebord. Hans skrivebord. Kryddersmøret hadde ikke vært grønnbrunt opprinnelig. Fargen var en konsekvens av at saksen hadde fått ligget slik i flere dager uten å bli vasket. Saksen lå igjen etter meg da sjefen kom igjen fra ferie. Slik ble han ikke bare klar over for en gris jeg kunne være. Han ble også klar over at jeg hadde utnyttet anledningen til å benytte kontoret hans de dagene han var borte. Hva jeg hadde gjort på kontoret hans fant han mindre vesentlig. Jeg hadde faktisk jobbet. Og solt meg under en strålende, men stjålet tittel. Jeg ser ikke mye galt i det. Han så det ikke på samme måte.

En vegg på hybelen min var prydet med en korktavle som ikke hadde annet enn kork på seg. Og en serviett. En serviett fra et hotell jeg hadde spist frokost på en gang. En serviett med et dikt på. Et dikt jeg hadde skrevet denne morgenen med det samme jeg våknet. Et dikt jeg måtte notere ned med det samme, selv om jeg ikke kunne finne notisblokken min. Den jeg bruker når jeg skriver dikt og andre tanker. For eksempel tanker om ting jeg bør gjøre. Derfor en serviett. Et dikt jeg var temmelig fornøyd med da jeg skrev det. Den gang.

*Morgen
tidlig
før natten har våknet
lyder
unnskyldende
dumpe
laget av sarte mennesker som ikke sover
og katter
som skriker mot en måne
som ikke er der
slik som drømmene hos oss andre
som drømmer
drømmer
som er virkelige
der
da
men som er glemt i morgen*

Jeg plukket ned servietten fra det ellers tomme korkhavet og snøt meg i den. Fint at diktet kunne brukes til noe. Så kastet jeg det i sylinderarkivet under skrivepulten.

Etter å ha kastet et dikt som en gang hadde funket, men som ikke funket bare timer senere, tittet jeg opp og sto plutselig ansikt til ansikt med en engel. Den smilte til meg. Jeg smilte tilbake. Så viste jeg finger til den. Jeg brukte den midterste fingeren på den høyre hånden min. En fornærmelse, ja vel. Engelen smilte fremdeles. Slik er engler. I alle fall om de er gjort i plast og bare har ett ansiktsuttrykk. Denne engelen var gjort i plast og hadde bare ett ansiktsuttrykk. Det hadde den hatt siden julefesten noen få måneder før denne dagen da jeg både smilte og viste finger til den. Det vil si, dette

uttrykket hadde den sannsynligvis hatt siden den ble laget av barnehender et sted i Østen, men dette var før jeg fikk den og jeg garanterer ingenting.

Jeg hadde hengt opp engelen mest på kjødd. På ironi. En høyt elsket sportsgren hos studenter som ikke orker andre fysiske utskielser. Eller hos unge skribenter. Jeg var begge deler. Jeg var student og skrev i studentavisen. Jeg passet på å være ironisk så ofte jeg kunne. Denne julefesten, hadde vært en skikkelig vellykket affære. Vi hadde vært en salig blanding av kollektiv-boere og venner og kjærester av oss. Kvelden hadde vært temmelig fantastisk. En kveld av den typen man kan melke i årevis etter at festen er avsluttet. En kveld som ligner en fisket fisk, slik en selvforherligende fisker skildrer den etter hvert som tiden går og sannheten forvitrer. En kveld som ble større og større til flere ganger vi snakket om den. Jeg tror faktisk vellykketheten startet i det jeg, superhedningen fremfor alle, overrasket med å ha hengt en smilende og meget tolerant engel i vinduet. Slik kom de fleste i et godt humør. Alle tok ironien. Vi havnet i et litt tøysete humør som la grunnlaget for resten av kvelden, som slik fikk alle muligheter til å bli bra. Og ble det.

Slik var min hybel. Hvordan det så ut hos de andre i kollektivet, er neppe særlig relevant for den samlede historien som denne fortellingen utgjør. Hadde de andre hatt et torturkammer, en basketballbane, en fødselsklinikk eller kanskje en politistasjon på rommene sine, ville dette kanskje være interessant i seg selv. Og for de som bor der også trolig. Men neppe interessant i relasjon til den historien jeg har satt meg selv til å skrive. Jeg skal heller fortelle litt om de som bor der. Det skal jeg gjøre når det neste underkapittelet takker for seg og gir plassen til et nytt.

En dag

Morgenen etter min siste forelesning og en svimlende blodprøve, satt jeg i gangen og ringte telefonsamtaler uten ord og vitende mottagere en times tid, uten å høre en lyd fra noen av rommene. Hadde det vært noen der ville jeg hørt det. Det var dessuten for sent til at de skulle ligge der inne å sove. Jeg tippet de var nede. Jeg tittet forsiktig inn i det store og stinkende fellesrommet for å se om jeg hadde rett i mine antagelser.

Bingo!

(For å oppklare eventuelle misforståelser. Det ordet som står alene rett ovenfor med ropetegn etter seg, sa jeg ikke høyt. Jeg har ikke for vane å uttrykke entusiasme av noe slag. Jeg sa det inni meg. Kanskje til og med uten ropetegn. Ordet refererer selvfølgelig heller ikke til det hjernedøde spillet med tall og bokstavkombinasjoner som gamle mennesker liker å slå i hjel den lille tiden de har igjen på jorden med. Ordet "Bingo", sagt inni meg, med eller uten ropetegn, refererte i denne sammenhengen til det faktum at jeg hadde rett i mine antagelser om at de i kollektivet satt der jeg trodde de satt.)

Hele gjengen i kollektivet var samlet i stuen. De gjorde ingenting. De bare satt der og sløvet. Som om de ventet på ett eller annet. Mat kanskje? Trolig det. De satt der nesten alltid med lavt blodsukker og høyt aggresjonsnivå under det virkeløse ytret. Det var som kjent fem mennesker i kollektivet. To jenter og tre gutter. Lena og Eva. Tommy og Karl. Også jeg. Jeg orket ikke tanken på å veksle ord med noen av dem. Nå. Jeg hadde som vanlig en masse gjøremål. Jeg gjør mye hver dag for å tøye livet mitt så langt jeg kan. Slik holder jeg noe av dødsangsten borte. Jeg skulle ønske at jeg ikke måtte sove om nettene, så ville jeg fått mer ut av min tid som et levende menneske.

Før jeg rakk å komme meg helt ut av leiligheten, åpnet en av zombiene munnen og ropte

- Hei K., kan ikke du stikke innom hjørnet og plukke med deg litt frokost?

Jeg fikk ikke med meg hva spørsmålstilleren spurte om. Det gjorde meg ingenting. Selektiv resepsjon er fine greier når det brukes med fornuft. Jeg var en fornuftig ung mann. En ung mann som hadde kledd seg i sine fineste klær.

Når jeg kler meg i mine fineste klær så tidlig om morgenen, betyr det bare en ting: Mat. Jeg har en forbrenning som en meteor eller et smelteverk eller noe annet energikrevende og er nesten alltid sulten. Denne morgenen som så mange andre stakk jeg ned på et luksushotell i sentrum og spradet direkte inn i matsalen og latet som jeg hørte til der. Mye deilig mat. Gratis. Jeg spiser på hotell nesten hver eneste morgen. Dette selv om jeg knapt kan huske å ha bodd på hotell noen gang. Jeg er ikke særlig redd for at noen skal avsløre meg i min løgnaktighet. Om noen som jobber på hotellene skulle finne på å spørre meg om romnummeret mitt, så svarer jeg alltid "104". Ingen har noen gang fattet mistanke. Og om de har gjort det, har de i alle fall ikke uttrykket det på noen måte.

Det er utrolig hva man kan tillate seg om man kler seg pent.

Snobber slipper unna med det meste. I dag var jeg litt snobbete. Det vil si, denne *morgenen* var jeg litt snobbete. Siden jeg spiser gratis på hotell nesten hver eneste morgen, er jeg litt snobbete hver morgen. I alle fall i tøyet. I mitt fineste antrekk. En sulten ulv i fåreklær.

Jeg var raskt hjemme igjen etter måltidet og kledde på meg noe mer komfortabelt. En kjeledress. Jeg sier ikke at kjeledresser er mitt favorittplagg når det gjelder å innordne meg komfortabelt. Kjeledressen min er mye mer komfortabel enn den stive dressen fra frokosten, det er sant. Men det viktigste var at kjeledressen passet dagens andre gjøremål. På vei ned trappen gløttet jeg inn i stuen. Fire sultne studenter satt der fremdeles. Ingen hadde kommet innom med mat til dem. Ennå. Jeg har fremdeles ikke tid til å fortelle om disse. Jeg skal gjøre det når et passer. Disse fire går ingen steder. Tro meg.

Jeg tok trappen videre nedover i noen få sprang og var plutselig i kjellergangen til det triste femetasjers huset vårt. Der sto sykkelen min. Den skrek med en rusten, skitten, skranglete og litt unnskyldende taus stemme etter såpe og vann. Og litt olje. Og litt stramming av skruer som var løse. Jeg hadde på meg kjeledressen min. I denne situasjonen var vi som skapt for hverandre. Det perfekte par. Jeg bestemte meg for å svikte skapningen i stål eller jern eller ett eller annet metall. Jeg hadde et gjøremål som ikke hadde noe med sykkelen min å gjøre. Sykkelen skulle få seg en liten oppvikker en annen dag.

Jeg noterte det i boken min under "ting som må gjøres".

Jeg sviktet sykkelen min for et teppe den dagen. Jeg trengte nemlig et nytt teppe i leiligheten min. Så jeg stakk ned til det flotteste hotellet i sentrum. Faktisk det samme jeg hadde spist frokost på denne morgenen. De i resepsjonen stusset litt når de så meg. Jeg holdt blikkene deres i et meget kort øyeblikk. Ikke *for* kort. Ikke for langt. Jeg plukket så ut et perserteppe som var fint å hvile øynene på, rullet det til en stor pølse og løftet pølsen opp på skuldrene. Så nikket jeg høflig til resepsjonsmenneskene og fortalte disse, som fremdeles sto og stusset, at teppet ville komme tilbake fra rensieriet i morgen klokken fjorten. De nikket høflig tilbake. De forlangte ikke identifikasjonspapirer, en slags

kvittering eller noe som helst. Høfligheten deres passet meg like bra som klesplagget mitt passet oppgaven.

Det er utrolig hva man kan tillate seg når man har på seg kjeledress.

Jeg hadde det travelt denne dagen. Etter å ha tilpasset det nye teppet til hybelen min - jeg måtte klippe litt i det for at det skulle passe på bredden - kledde jeg meg nok en gang i min beste finstas. Denne gangen kledde jeg meg pent for ustraffet å kunne reise byen rundt for å terrorisere ekspeditører av ymse slag. "Terrorisere" er kanskje å ta litt sterkt i, da disse umulig kunne vite hva jeg drev med. At jeg egentlig drev gjøn med de. Jeg var bare ute etter litt oppmerksomhet og service. Det får man når man kler seg bra. Når man har på seg finklær kan man tillate seg hva som helst. Men det har jeg jo allerede fortalt. Jeg fikk testet og prøvd det dyreste av det dyre. Jeg var konsumentkongen og jeg visste det. Det ~~de~~ ikke visste var at jeg var en maktesløs keiser med nye klær.

- Jeg kontakter dere når jeg har bestemt meg for hvor mange av disse dressene jeg skal kjøpe, løy jeg.

- Jeg ringer når jeg får avklart om jeg skal ha Sonys videoprojektor eller den fra Grundig, løy jeg.

Jeg lyver generelt ganske mye. Ekspeditørene er ved hvert eneste tilfelle lykkelig uvitende. Lykkelig smilende. Idioter. OK, idioter er kanskje å ta sterkt i. De kunne umulig vite om mine noe uhederlige hensikter. Men, de er idioter i sin generelle holdning til kunder, og til hvem de skal prioritere. Jeg har flere ganger kommet til salgssteder av forskjellig slag med en faktisk hensikt å kjøpe noe, men har opplevd at utseendet mitt har gitt meg status som kommersielt sett spedalsk i provisjonshungrige ekspeditørers øyne. Kanskje jeg ikke hadde hatt på meg klær som signaliserte overklasse i stor nok grad, eller kanskje ansiktshårene mine bjefet "fattig", "fillete", "fæl" til dem. Som en skabbete hund. Som en kjøter uten eier og kjærlige tanker rettet mot sitt eget vesen. I slike tilfeller har jeg gjerne laget en scene. Jeg har fortalt at jeg hadde intensjoner om å handle for et vanvittig høyt beløp, for så å forlate stedet i påtatt sinne. Så har jeg ringt vedkommende ekspeditør på nattetid eller tidlig morgen for så å legge på med det samme vedkommende svarte. Eller jeg har sporet opp vedkommendes adresse og satt nøkkelen mot siden på bilen til hatobjektet, for så å holde den der mens jeg gikk noen meter i hele bilens bredde. Slik bidrar jeg til at en rekke salgsmennesker rundt omkring i landet og verden har fått et forstyrret søvnmønster, biler med fartsstriper som ikke er levert fra fabrikken, og forhåpentligvis en mer serviceinnstilt holdning til det de driver med. Og det gjør meg i så fall ingenting.

(Mitt grunnleggende hat, eller kanskje jeg heller skal si skepsis, ovenfor ekspeditører, tror jeg grunner i en opplevelse jeg hadde på feriehelvetet Mallorca på midten av 80-tallet. Da jeg og min mor var innom en butikk som solgte alt mulig av smakløst nips (ikke spør meg hva jeg i utgangspunktet ville der – det vet jeg ikke), var jeg uheldig å rev ned et esel gjort i malt gips. At jeg var inne i den tidligere omtalte vekstperioden, og således hadde dårlig kontroll over kroppen min, var ingen trøst for ekspeditørdamen som åpenbart hadde mistet den kjæreste av alle eslene hun hadde. Hun hadde omtrent trettifem tusen stykker. Nå hadde en av hennes gipskjæledyr mistet litt av det ene øret og hele halen. Disse kroppsdelene lå nå på gulvet ved siden av den forulykkede. Alt på grunn av en langlemmet lyslugg, som moren ikke klarte å holde kontroll på. Denne moren betalte selvfølgelig det hysteriske kvinnfolket for å holde kjeft. Det eselet egentlig kostet og litt til. Eselet, uten hale og med et skamfært øre, har jeg ennå et eller annet

sted. Jeg burde kanskje funnet det frem og stilt det opp sammen med den smilende engelen min. Kanskje det kan få sistnevnte til å tørke av seg det naive smilet. Et stygt esel kan ta humøret fra enhver.)

Etter spaserturen mellom ekspeditører av ulike valører denne dagen få uker før eksamen, gikk jeg hjem og pugget faget mitt til dagen ble midnatt og skiftet navn. Det hadde vært en lang dag. Den ene digresjonen har dessuten tatt den andre. Det er på høy tid at jeg tar meg tid til å fortelle om de fire jeg deler kollektivet med.

Lena

Lena er en typisk jente. I alle fall typisk om man skulle tro portretteringen av jenter i filmer. Hun var en slik som bruker masse penger på klær. En slik som beslaglegger badet i kollektivet det meste av tiden. Og kjøkkenet. Og telefonen. Nå ringer jeg sjelden til folk, så det plager meg ikke så altfor mye. Bruker jeg telefonen, så gjør jeg det gjerne på nattetid eller tidlig morgen når jeg ringer til ekspeditører eller andre jeg ikke liker. I tillegg til å snakke i telefonen, studerte Lena psykologi. Dette skremte meg litt. Når jeg snakket med henne, noe jeg gjorde sjelden, følte jeg at hun kunne lese tankene mine. Jeg passet på å ikke virke for opptatt av anale ting, eller moren min eller andre sikre tegn på at jeg hadde en diagnose eller en barndom eller noe annet, når jeg snakket med henne.

Lena og jeg var til sengs sammen første kvelden vi traff hverandre. Det var første dagen vi bodde i kollektiv begge to. Dette kollektivet. Det var litt rart å flytte i kollektiv, for så å ikke ligge i sin egen seng den første kvelden. Men så fikk vi i alle fall innviet både sengen og rommet til Lena den gangen. Mot innsiden av døren med det samme vi var kommet inn. Så bakfra som kate kjøtere, mens vi akte oss fremover mot senga. Så i senga før vi sovnet. Det vil si, jeg lot som jeg sovnet. Jeg lå våken hele natten. Jeg listet meg inn til meg selv om morgenen. Og da var jeg ikke trett lenger. Dette var to år siden. Forholdet mellom oss ble aldri det samme som det hadde vært de fire første timene vi hadde kjent hverandre før vi hadde sex.

Lena og jeg var til sengs sammen senere denne våren også, men da bare som trøst for at vi ikke hadde fått oss noe da vi var ute på byen, eller som et supplement til egenhendig selvtilfredsstillelse i de mer stille periodene. Jeg sier ikke at jeg vet sikkert at Lena masturberte. Jeg vet sikkert at jeg selv masturberer, og at jeg har gjort det i mange år. Jeg *antar* at også Lena, som de fleste mennesker ifølge statistikkene, masturberte. Om hun gjorde det eller ikke, så supplerte hun denne siden av sexlivet (som altså kanskje ikke var noen side av sexlivet hennes en gang) med noen kjappe knull med meg. Det var en grei ordning som fungerte.

Som sagt så ble forholdet vårt aldri slik det var de første timene vi kjente hverandre før vi hadde hatt sex første gangen. Vi hadde snakket som en foss med hverandre disse første timene. Vi hadde snakket som kjønnsløse og aseksuelle individer om alt og ingenting. Den første tiden etter at vi hadde sex første gangen, ble det temmelig stille mellom oss. De eneste ordene vi vekslet i perioden etter sex første gangen var av typen:

- Nå må du faen meg vaske opp (begge).
- Kjøp litt sigaretter til meg da (hun).
- Kjøp noen sigarer til meg da (jeg).
- Jeg tusler inn igjen til meg selv, har du forresten sett trusen min? (begge to, men oftest jeg).

Vi var altså ikke særlig nære venner denne våren i samme kollektiv, selv om vi fysisk sett kom så nære hverandre som mennesker kan bli. Siden hun studerte psykologi og således hadde de beste forutsetninger for å bli kjent med den sanne Mr. K, så ble hun ikke det. Jeg er fremdeles i tvil om hvorvidt hun *ønsket* å bli bedre kjent meg. I så fall gjorde det meg ingen ting. Nesten ingenting. Jeg likte henne egentlig ganske godt. Noen ganger tok jeg meg selv i å glede meg mest til hennes nære vesen mot mitt etter at vi var ferdige med det fysiske. Til synet av øynene hennes som var tunge av utladningen i den tilbakelagte aktivitet. Eller til lyden av en trett kvinnemunn som det går sovende pust gjennom. Men dette var bare noen ganger. Oftest lengtet jeg bare etter det mest dyriske og primitive vi mennesker har igjen i en såkalt sofistikert verden. En lengsel etter et alternativ til selvtilfredsstillelse. En lengsel etter et alternativ til den halvlykkede hånd; den kjedeligste og mest forutsigbare partner.

Eva

Eva hadde jeg aldri hatt sex med. Hun var ikke min type. Hun var en av disse guttejentene som skremte livet av meg. Skulle vi prøvd å ha sex en gang ville jeg neppe klart å holde oppe potensen. Det burde si det meste, da kjønnsorganet mitt ellers lever sitt eget liv, og dessverre står givakt ved den minste stimulans. Ofte uten stimulans også. Slik som om morgenen. Da var den alltid klar. I kollektivet måtte jeg nesten hver morgen vente noen minutter og tenke på kjedelige ting som forelesninger, statsbudsjett og filmer om den engelske overklassen for å få den til å slappe av. Det hjalp sjelden, og ofte ble det til at jeg måtte liste meg over gangen for å komme meg på badet, uten å avsløre nattens kåtskap under truser, håndduker og laken. Nå sporet jeg kanskje litt av, men det var på en måte nødvendig for å forklare hvor lite Eva tiltrakk meg, dette til tross for at hun hadde samme navn som selve urkvinnen. Denne en gang enestående kvinnen som på en eller annen mystisk måte har navle på alle visuelle skildringer av seg selv. Det er noe ulogisk over det hele. Men bokenes bok har etter min mening aldri fremmet realisme og logikk. Ikke i noe tilfelle. Heller ikke dette. Nåtidens Eva, hun som bodde i mitt kollektiv og som visuelt kan skildres med navle uten at det blir ulogisk, både gikk, røykte og drakk mer maskulint enn jeg noen sinne kunne klare å få til. Det var dette som drepte potensen min. I fare for å bli oppfattet som manisk opptatt av sex og mitt kjære kjønnsorgans evne til å opptre, skal jeg la emnet hvile litegrann.

Eva studerte ikke. Hun var yrkesdemonstrant i en eller annen ungdomsorganisasjon. Hun var levende opptatt av et eller annet som hun var villig til å gå i tog for, og kom stadig hjem med nye bøter for sivil ulydighet. Hun studerte ikke, men var student i alle papirer. Slik sikret hun seg stipend og studielån, samt en rekke finansielle problemer når hun virkelig ville begynne å studere eller jobbe. Da måtte festen betales. Til tross for at hun ikke var min type, hadde vi et rimelig godt forhold. En gang hjalp jeg til og med Eva å forfalske vitnemål ved hjelp av datamaskinen min slik at hun hadde noe å vise frem til foreldre og myndigheter når dette var påkrevd. Hun var maskulin, ja, men likevel – eller kanskje derfor – som en bror for meg. Derfor gjorde det meg utrolig nok ingenting at hun var en parasitt på samfunnet. Jeg bruker vanligvis ikke like sånne, men med henne var det annerledes. Uansett - jeg snakket med Eva og hadde sex med Lena. En grei ordning.

Tommy

Tommy var en mystisk type jeg visste svært lite om.

Karl

Karl var et navn jeg fikk svært dårlige vibber av når jeg sa det inni meg. Han minnet meg om barndommen min. Men den Karl som jeg bodde sammen med var en kjekk type. En type jeg kunne ha gode samtaler med. En type med omsorg for andre (og ikke en som knabbet fra altfor småvokste gutter i en barnehage en gang på syttitallet). En type med type.

Karl var homo.

Homofil. Homse. Kjært barn har mange navn. Ikke det at jeg er spesielt kjær i homofile. Heller ikke det at det er viktig for meg å påpeke at jeg ikke er kjær i homofile. Jeg er ikke en homofob. Jo, kanskje litt, jeg innrømmer det. Jeg har relativt nylig kommet over den terskelen som bygdementaltiteten tidlig bygde opp i meg. Likevel klarer jeg ikke å fri meg helt fra tanken på at det er noe unaturlig over det hele. Jeg sier ikke at det er unaturlig for enkeltindividene. For de homofile. For dem er det naturlig. Men ser man det under ett fra et eksistensperspektiv er det unaturlig. I alle fall i den grunnleggende betydningen av ordet naturlig. Nøkkelordet her er *forplantning*. Det kan være så naturlig det bare vil for de det gjelder, men uten forplantningsmuligheter går menneskeheten dukken temmelig fort. Og det ville være synd. Også for de homofile.

Jeg skal ikke trette noen med min bekymring for menneskeheten. Eller med min homofobi. Eller hva det enn er for noe jeg spanderer en masse linjer på under et kapittel med den noe intetsigende tittelen "Karl". Karl er som sagt en kjekk kar. En av de jeg liker best i hele kollektivet faktisk. Han har refleksjonens tyngde i bunn i alt han sier og foretar seg, samtidig er den funderte tankegangen iblandet den lille guttens nysgjerrighet og entusiasme.

Jeg skal nå fortelle hvordan jeg ble klar over at Karl og jeg hadde et godt forhold. Til tross for at han var homo. Til tross for at jeg hadde et snev av homofobi. Gjennombruddet, om jeg kan kalle det for et gjennombrudd (nå har jeg gjort det to ganger allerede), kom en kveld etter et større måltid. Gjennombruddet (tredje gang, nå) kom etter et større måltid da jeg og Karl var alene i stuen. Da fikk jeg et noe uforvarende bevis for følgende teori:

Man er ikke virkelige venner før man har rapet og feset sammen.

Det er først når man har gjort de nevnte kroppslige uhyrligheter, uten å føle en beklemmende følelse av et eller annet slag, at man virkelig stoler på den som hører de nevnte kroppslige uhyrligheter.

Etter dette større måltidet - det bestod av stoffer som er kjent for å stimulere både fordøyelse og luftdannelser i systemet - slapp jeg ut en anselig mengde luft der bak. Det var ikke noe som *måtte* ut. Det var ingen tvang inne i bildet. Jeg kunne godt ha holdt meg til en mer passende anledning. Jeg gjorde det helt frivillig, og jeg ga blaffen i hvordan det måtte høres ut og hvordan det måtte oppfattes. Det var forskjellen mellom nå, og en tilsvarende handling for bare noen dager siden. Jeg tok faktisk i litt ekstra for å gi den en artig oppadgående tone. Så svarte Karl med å slippe ut vanvittig store mengder luft i den andre enden. Det var som om magen hans ville fortelle ham at lukkemuskelen var tett. Rapen han tryllet frem hadde en tyngde i basspekteret som jeg ikke visste at Karl hadde. Vanligvis når han uttalte seg med lyder, enten de dannet ord eller ikke, så lå de i de høyeste toneleier. Som hos en ung jente. Så strøk Karl seg selv fornøyd over magen og brystkassen. Så klarnet hele skikkelsen littegrann, som om

trykket fra luften før den kom ut hadde fordrevet en eller annen åpen bevissthetstilstand.

En tilstand som nå var fri for press, og gjorde det mulig å åpne seg for verden. Ved denne anledningen, da jeg promptet og Karl rapet, snudde vi oss mot hverandre. Først med et nesten usynlig forskrekket og usikkert blick. Så kom reaksjonen som bekreftet teorien jeg så smått forfektet ovenfor.

Vi smilte til hverandre.

Dette var noe helt nytt i forholdet, og vi visste det begge to. Etter denne seansen likte jeg Karl temmelig godt. Men ikke på *den* måten, det er det viktig for meg nok en gang å påpeke. Det irriterer meg forresten kraftig at jeg er så usikker på min egen seksualitet at jeg nok en gang finner det viktig å påpeke hvor jeg står. Men det er slik jeg er. Desverre. Karl fikk stadig stygge kommentarer fra Tommy. Tommy var som kjent en mystisk type som jeg visste svært lite om. Men det lille jeg visste, gikk blant annet ut på at han stadig kom med stygge kommentarer til Karl. Om homofilien hans. Dette likte jeg dårlig, selv om jeg selv synes det var litt rart at Karl var slik Karl var. Tommy passet dårlig til navnet sitt. "Tommy" er ikke en slik slemming som vår Tommy var. "Tommy" er et navn jeg forbinder med utadventhet. Et glimt i øyet. Ungdom. Jeg kan ikke tenke meg en satt og livstrett nittifemåring som heter Tommy. Jeg kan, når jeg tenker meg om, ikke komme på en eneste mann over trettifem år som heter Tommy.

Bruker alle som heter Tommy opp all energien sin i sine unge og livsfriske år, og dermed dør før de blir gamle?

Slike spørsmål spør jeg meg selv temmelig ofte. Jeg bruker generelt mye energi på spørsmål som andre sikkert ikke tenker på i det hele tatt. Jeg er ikke helt sikker på hvem som burde forbrukt tiden sin annerledes. Det får jeg heller kanskje aldri vite. Jo kanskje om jeg oppsøker Tommy fra kollektivet om noen år. Vår Tommy. Da kunne jeg i alle fall fått svar på tankene mine omkring navnet hans og forventet oppførsel og levealder, som har preget de siste avsnittene. Han hadde som kjent lite av glimtet i øynene som Tommyer ellers har. Dessuten virket det ikke som han brukte opp noe særlig energi heller. Slik Tommyer ellers gjør. Kanskje vår Tommy fikk leve lenge? Det ville i tilfelle være synd. For min del kunne vår Tommy, den slemme fyren som ikke levde opp til det forpliktende navnet sitt, opphøre å eksistere. Dø. Rommet hans var forresten finere enn mitt også. I måten å føre seg på var Karl den rake motsetning av Eva. Eva er som kjent maskulin. En guttejente. Karl er fryktelig feminin. Når jeg tenker meg om, så stemmer også *det* navnet ganske dårlig med de assosiasjoner navnet hans gir meg. Karl er en maskulin tøffing, en litt innesluttet type.

- Pass dere, der borte kommer Karl.

- Me Karl, you Jane.

- Karl, kan ikke du sprette denne ølboksen?

Jo da, *Karl* var definitivt en fyr som åpnet ølbokser med tennene. Bare ikke vår Karl. Han var trolig kvinnen i forholdet han hadde med en type han hadde truffet denne samme våren. Karl har forresten en tendens til å lespe litegrann også. Dette siste trekket har jeg sett, det vil si hørt, hos en rekke andre homofile menn også - enten det er på film eller i virkeligheten. I tillegg til at de legger stemmen i et for meg unaturlig høyt leie. Hvorfor lesper ofte homofile menn? Jeg tenkte ofte at jeg skulle spørre Karl om dette istedenfor å bruke tiden min til å fundere på slike spørsmål. Jeg noterte det en gang i boken min under "ting som må gjøres", men gjorde aldri noe med det. Nå, i en annen årstid, flere

måneder etter, er det for litt for sent å bruke tiden sin til slike unyttige tanker. Det ergrer meg litt.

Fremme

Pennen ligger der som en stiv og krevende moralsk pekefinger. Begynn å skrive, sier den. Vi hadde nettopp fått utdelt eksamensoppgavene. Jeg ga blaffen i pennens befalinger. Jeg ga blaffen i eksamensoppgavene. Jeg ville heller observere. Jeg hadde heldigvis tidlig nok innsett at å bli forfatter ikke var min greie. Foreløpig. Jeg hadde konsentrert meg om å lese. Om å lese godt. Konstante magesmerter og urin som ble stadig rødere, overså jeg glatt for å kunne bruke tiden min til å fordype meg i Mestrene. I de som hadde formulert den vestlige verdens Sannheter. Nå var tidspunktet kommet. Det var et slikt tidspunkt som gav navn til svulstige titler på amerikanske filmer. The moment of truth. The point of no return. On the edge. Og jeg oppførte meg ikke slik situasjonen skrek til meg at jeg skulle gjøre. Jeg plukket ikke opp skriveredskapen som skulle materialisere kunnskapen min. Jeg ville som sagt observere i begynnelsen.

Sanse.

Det er nemlig noe magisk over de første sekundene, minuttene, etter at eksamensoppgaver deles ut. I slike stunder kan man sanse spenningen i luften. Sanse den begynnende fortvilelsen hos de som ikke har gjort jobben sin frem til den store dagen. Noen minutter fra eller til i arbeidstid, eller moralske penner eller eksamensoppgaver, som skriker etter å bli brukt og lest, skal ikke kunne ta fra meg disse øyeblikkene. Selvfølgelig var jeg bedre forberedt enn de fleste i lokalet. Forfattertanker og andre tanker var som allerede antydnet redusert til atomer et eller annet sted bakerst i hodet mitt. Spenningen over hvilke oppgaver vi skulle få var derfor minimal fra min side. Jeg gledet meg i stedet over spenningen, angsten og angeren som preget fjesene til andre stadig mindre håpefulle rundt meg.

Jeg vil gjerne fortelle litt om det å synliggjøre kunnskap. For eksempel slik man gjør på forelesninger, når man en sjelden gang klarer å trenge gjennom talestrømmen til en talentløs fyr eller et minst like talentløst kvinnemenneske der fremme, eller på seminarer eller kollokvier eller på fester der man prøver å få seg litt, til tross for at man fysisk sett har lite å fare med. Eller på eksamen. Man må synliggjøre kunnskap på en viss måte for å få karakterer man kan leve med. Det vil si, karakterer man trenger for å få seg et liv man kan leve med. Da kan man dessverre ikke gjøre mange sprellene uten at man trekkes for det.

Her er oppskriften på hvordan man gjør det godt på eksamen:

Først og fremst passe på å svare på oppgaven. Det vil si svare på det man tror de som har utformet oppgaven spør etter. Dette samsvarer ikke nødvendigvis med den logiske forståelsen av oppgaven. Så stille seg kritisk til alle deler av pensum som ikke samsvarer med den skolen som lærestalten man studerer under bekjenner seg til. Så stille seg kritisk til de deler av pensum som samsvarer med lærestalten sitt offisielle syn. Så gjennom en rekke omveier komme frem til at det offisielle synet likevel er det beste. Så trekke frem noe som foreleserne og sensorene har sagt på forelesningene når man skal eksemplifisere, selv om det foreleserne og sensorene har sagt er noe som er på siden eller fullstendig irrelevant for emnet man behandler.

Så trekke frem noe som man har lest i pressen den siste uken, selv om det er totalt irrelevant for teoriene som først brukes først ble fremmet av skjeggete tyske fyrer med

navn Karl og lignende, for mange, mange år siden. Slik viser man at man ikke er fagidiot og faktisk følger litt med i hva som skjer i nåtiden.

Så være vanvittig ydmyk i oppsummeringsdelen og slik synliggjøre at man egentlig ikke kan noe som helst, og at lærekreftene der man studerer fremdeles er en selv totalt overlegen når det kommer til spørsmål om intellektuell kapasitet. Slik får sensorene bekreftelse på at de likevel har valgt rett hylle i livet. Slik får man bedre karakterer.

På denne siste eksamenen i hele mitt liv, fulgte jeg oppskriften til punkt og prikke. Jeg fikk glimrende karakterer.

Livet er enkelt og kalkulerbart i slike stunder.

- Dette må feires!

*Jeg tror jeg har funnet det manglende mellomleddet
mellom dyret og det siviliserte
mennesket. Det er oss.
- Konrad Lorentz*

Jeg har lenge klart å holde titlene på underkapitlene mine ordknapper og relativt seriøse.

Jeg sprakk nettopp.

Jeg har lett for å sprekke når noe er et tilbakelagt stadium. I alle fall om det er noe alvorlig som er et tilbakelagt stadium. Som en eksamen. Spesielt en eksamen som er den siste jeg noen gang avlegger. Nå er det forresten mange måneder siden jeg hadde eksamenen, og jeg har derfor få gode unnskyldninger for å sprekke nå når jeg setter tankene mine og kapittel-titler som den over ned på papiret. Når jeg har hatt eksamen eller gjort andre ting som er alvorlige, sprekker jeg. Dette har jeg allerede fortalt, jeg vet det. Det jeg ikke har fortalt er *hvordan* jeg sprekker. Måten – eller jeg burde kanskje heller si måtene – jeg sprekker på, er som følger:

For det første.

Jeg kjøper en masse greier jeg har gått rundt og hatt lyst på i ukevis, mens jeg har pugget som faen frem til det alvorlige. Til eksamen med stor "E". Til Eksamen. Kanskje jeg ikke en gang har hatt veldig lyst på det jeg kjøper. Kanskje jeg ikke en gang har hatt veldig god råd til å kjøpe det jeg kjøper. Men jeg kjøper det likevel. Jeg blir fullstendig ukritisk i dagene etter eksamen. Eller etter andre alvorlige ting. Jeg gjorde det en gang i høst etter å ha vært i en begravelse. Etter begravelsen, begravde jeg meg selv i ting jeg hadde veldig lyst på. Og ting jeg hadde lyst på. Og ting jeg nesten ikke hadde lyst på i det hele tatt. Eller råd til.

Mitt vanvittige pengeforbruk i slike stunder, fremstår som vanvittig først og fremst på meg selv. Jeg kjenner ikke meg selv igjen i slike stunder. Hadde de som kjenner meg fått vite om mitt pengeforbruk i slike stunder, hadde de ikke kjent meg igjen de heller. Jeg er ikke særlig kjent for å bruke masse penger. Folk sier jeg er en gnier. Selv sier jeg bare at jeg prioriterer annerledes. Det preller av på de. Dette er de samme folkene som engang ga meg mitt første og eneste klengenavn: "Onkel Skrue". Jeg gidder ikke å bruke mer tid enn jeg allerede har gjort siden den gang på å forklare at jeg ikke er en "gnier", og ikke har mer til felles med Onkel Skrue enn at jeg ikke liker Donald. Jeg liker ikke noen andre Disney-figurer heller faktisk.

Jeg ser nå at tankene mine ovenfor og tidligere i fortellingen skriker etter en forklaring. En forklaring på hvorfor jeg ikke orker Disney-verdenen. Det er ikke særlig vanskelig. Her kommer den: Grunnen er at Disney representerer i fullt mon det tarvelige kompromissamfunnet. Jeg hater kompromisser. Jeg hater folk som ikke står for det de mener. Kanskje de ikke mener noe i det hele tatt? Det er forresten enda verre. I Disney-verdenen skal alle takkes. Ingen støtes. Det er for eksempel derfor Donald og de andre kjører midt i veien når de er på biltur med de teite bilene sine. Noen få nasjoner kjører fremdeles på venstre siden av veien, og disse skal selvfølgelig takkes. Når jeg tenker meg om nå, etter en lang monolog (det blir tekster som denne nødvendigvis), kommer jeg forresten på at den eneste som ikke kompromisser noe særlig i Andeby faktisk er Onkel Skrue. Kanskje dette ikke er det verste klengenavnet å ha klengende på seg likevel? Onkel Skrue står for det han sier og gir ikke ved dørene, akkurat som meg. Han blir kalt en gnier, og derfor blir jeg oppkalt etter han. I så fall har jeg ikke problemer med å akseptere det.

Jeg er en gnier, og jeg er stolt av det! Det roper jeg inni meg, nesten uten en flau følelse. La folk tenke det de vil. Men jeg skulle likevel gjerne vist disse hvor mye penger jeg bruker etter at alvorlige erfaringer er vel overstått, som eksamener og begravelser.

(Et annet forhold når det gjelder Disney-universet som er utrolig irriterende er at der er voksne dumme, barn temmelig lure, mens de smarteste av alle er dyrene. Altså det totalt motsatte av virkeligheten. Er det rart at nevøene og niesene mine oppfører seg som de gjør? Eller hva med dyrene? Kanskje spesielt bikkjene; de oppfører seg som dyr, men behandles som guder. Om det fins liv på andre planeter og de skulle gidde å besøke jordkloden, så er det vel naturlig å tenke seg at de ville henvende seg til det de tror er den høyeste livsformen. Hva om de treffer på en fyr som er ute og lufter bikkja si. Når de ser stakkaren bøye seg ned for å plukke opp dritten etter dyret, så er jeg redd det er Fido som får første kontakten.)

For det andre.

Jeg sprekker også, altså etter eksamen eller etter andre alvorlige opplevelser, ved å drikke meg full. Jeg holder meg som regel på matten så lenge det er nødvendig. Etter eksamen har man fri. Da faller den antydende nødvendigheten bort. Da må det gå som det går. Og det gjør det vanligvis. Kalkulerbart.

Denne siste gangen, etter siste eksamen, den siste eksamen jeg trolig kom til å ha noen gang, ble jeg ekstra full. Stup full.

Jeg begynte temmelig sent å drikke alkohol. Fire år etter at loven sa jeg kunne drikke, drakk jeg. Eller omtrent ti år etter at det var vanlig å debutere med alkohol i min omgangskrets den tiden. Jeg vet ikke hvorfor jeg begynte å drikke så sent. Alle som på et eller annet vis fikk vite at jeg ikke smakte alkohol måtte ha et svar. Dette var spesielt plagsomt på fester der alle drakk unntatt meg selv. Av og til var jeg fristet til å fortelle at jeg var med i en sekt eller noe sånt. En sekt som i tillegg til at vi drakk blod hver fredag, og ventet på å bli hentet til en høyere makt av vesener fra andre planeter en eller annen gang, heller ikke rørte alkohol. Eller at jeg ikke drakk fordi at faren min var alkoholiker. Eller moren min. Eller begge. Eller hele slekten. Og at jeg derfor var skeptisk til slike flytende gleder. Jeg har absolutt ingen forklaring på min edruelighet i mine første to og tyve år. Jeg var en totalt normal hedning, med normale foreldre som selv nøt alkohol ved passende anledninger, og som hadde ingen andre grunner til å ikke smake alkohol før

jeg ble fire år eldre enn det jeg trengte å være etter loven, enn at jeg ikke *ønsket* å smake før jeg ble fire år eldre enn jeg trengte å være.

Slik var det.

Men da jeg først *begynte* å drikke alkohol, fikk jeg temmelig mye smaken på det. Jeg har på mange måter måttet gjennomgå de samme tabbene som mine venner gikk gjennom ti år før jeg smakte mine første dråper. Og det i en alder da slikt passer seg om mulig enda dårligere.

Slik lykkes man i å få dårlige opplevelser med alkohol:

Drikke masse mens man hele tiden sitter helt stille og tror man har full kontroll. Så, fordi man har full kontroll, helle innpå med mye mer enn man noen gang har drukket før og hadde tenkt å drikke denne kvelden. Så reise seg brått for å gå på toalettet eller for å danse eller slåss eller sjekke opp damer, eller hva som helst, bare man reiser seg brått når man skal gjøre dette hva som helst. Så oppdage at alkoholen bare har ligget og lurert og ventet på at fysiske utskielser som å reise seg brått for toaletter, dansegulv, damer eller hva som helst, skal hjelpe organismen til å transportere seg selv ut i organismens minste avkroker. Så oppdage at alkoholen faktisk virker likevel denne kvelden. Så bli stup full og dårlig. Så si at denne tabben skal man ikke gjøre flere ganger. Dette repeteres i alle fall de to-tre første årene etter at man drikker for første gang.

Drikke masse av en type alkohol. For eksempel øl, som man jo gjerne kan drikke ganske mye av uten at det blir problemer. Så drikke en masse av en annen type alkohol. For eksempel vin. Dette er noe man vet man ikke kan bømte nedpå med samme fart som med øl. Men dette er før man blir full, og ikke tar slike forholdsregler så nøye. Så drikke en masse av en annen type alkohol. For eksempel brennevin. Som man også vanligvis vet å være forsiktig med. Men ikke nå. Så drikke litt øl. Så litt vin. Så litt brennevin. Så la alle typene alkohol rotte seg sammen og skape en virkning som er større enn summen av delene. Virkning i betydning beruselse. Viktigere enn beruselse er likevel virkningen i form av at kroppen liker kombinasjonen jævlig dårlig og bestemmer seg for å kvitte seg med alt for å være sikker. Og alt skal komme gjennom munnen. Og det raskt som faen, gjerne før man har rukket å reise seg fra stolen man har sittet i hele tiden og nytt alkohol i vanvittige mengder, fordi den fysiske aktiviteten og således forbrenningen av det onde har vært null. Drikke en masse alkohol og vite at det må gå galt. Så drikke en masse og fremdeles vite at dette må gå galt. Slik kan man fortsette i det uendelige – nesten – uten å bry seg særlig om det fordi man har lyst til å bli skikkelig full. Så oppdage at man har blitt akkurat så full som man hadde planlagt å bli. Så oppdage at sammenfallet mellom mål og resultat ikke var like attraktivt som det kunne syns da man planlagte å bli skikkelig full. Så finne ut at man ikke gidder mer, men da har alkoholen tatt over fullstendig, og selv om man er temmelig edru i tankene, og bare har edruskap i tankene, så nytter det ikke fordi resten av organismen er beruset og skal være det i mange timer ennå.

Har man prøvd dette selv, skulle det ikke være vanskelig å nikke gjenkjennende. Har man ikke prøvd dette, da er man kanskje religiøs eller har alkoholikere til foreldre, eller kanskje man ikke har en grunn i det hele tatt til å ikke drikke. Noen få har det slik. Man sitter kanskje og rister på hodet, og tenker på for en tosk jeg som skriver dette er. Men begynner man først å drikke, vil man også oppleve variantene jeg har beskrevet ovenfor. I en eller annen variant.

Tro meg.

Selvfølgelig føler man seg ikke særlig bra *etter* fyllekuler heller. Da kan man føle seg som et dyr. Det gjør jeg ofte. Jeg trenger ikke å ha drukket engang for å føle meg slik. Jeg gjør det så ofte at jeg faktisk har klart å sette ord på det i noe jeg så vidt tør å kalle et dikt.

*dyret sover
meg
puster i takt med seg selv
og er ikke et menneske med rasjonelle
tanker og drømmer
som handler om ingenting
og alt
og rare greier
som det har glemt når det
våkner
før det dusjer
drikker kaffe
og blir menneske igjen*

I tillegg til måtene å tabbe seg ut på med alkohol, har man forskjellige bevissthetsformer knyttet til beruselse. Herfra kommer jeg til å kutte ut "man"-formen og går over på "jeg"-formen i stedet. Dette fordi slike virkninger sikkert er fullstendig individuelle. I tillegg hater jeg, som antydte tidligere, bruken av ordet "man".

En av mine største personlige lidelser knyttet til alkoholbruk er stadig tilbakefallende hukommelsestap. Jeg sier ofte "aldri mer" eller lignende strofer. Strofer som aldri kommer dagen derpå, men på selve Dagen. Underveis så og si. Mens jeg er som fullest og ikke har kontroll over de lange ukontrollerbare benene mine. Som når jeg kolliderte med veggene på begge sider av den bratte trappen på vei hjem etter en fuktig aften. Som kulen i et flipperspill. Eller når jeg skjeller ut folk som fortjener det, men burde hørt sannheten fra en mer edruelig person. Kanskje ville vedkommende tatt sannheten mer alvorlig da og kanskje gjort noe med sin utilstrekkelighet. Disse opplevelsene har jeg fortalt om før. Jeg skal ikke trette noen med en ny beskrivelse.

Og så kommer angsten. Jeg tror mange har angst når man er full, det gir seg bare forskjellige uttrykk. Mange uttrykker seg på det fulleste som om de var uovervinnelige. Jeg tror dette bare er en overkompensasjon for den mindreverdige, kontroll-manglende og dødsfryktende posisjonen de er i. Jeg tror jeg er mer ydmyk i slike situasjoner, ydmyk mot veggene, de snurrende takene, monstrene i skapet eller hva som helst som er ute etter meg når jeg har det slik. Eller jeg kan angre meg, for så å forbanne mitt hukommelsestap når mageinnholdet spruter ned i en eller annen baderomsinnretning, være seg klosett eller vask. Etter slike opplevelser kan det gå flere uker før jeg igjen står over vasker, busker eller damer og forbanner den dårlige hukommelsen min, og spyet mitt som spyler utover den eller det jeg står over.

I tillegg kan jeg også bli temmelig vulgær. Hos noen slår vulgariteten ut i en vanvittig aggressivitet på det seksuelle eller på det krigerske nivået. Vanligvis, det vil si i de tilfellene jeg ikke slår helt over, blir jeg introvert som en mediterende munk, og bryr meg bare om meg selv og min egen selvrealisering. Ok, av og til bryr jeg meg om andre, men da gjerne bare i form av at jeg er opptatt av å få knust de verbalt (kvinner og menn), eller fått de med meg til sengs (kvinner). Dette er dog egenskaper innenfor feltet "opptatthet av andre" som jeg ikke er særlig stolt av, og som jeg heller ikke ønsker å utbrodere noe videre.

Når jeg drikker har jeg gjerne også de villeste drømmer. For eksempel om damer som i flokk har lyst på meg når jeg er på telttur, eller sykepleierstudenter med store bryster som jeg får leke doktor med, eller at jeg føder en katt. Slike merkelige drømmer kan jeg ha. Slike merkelige drømmer noterer jeg i boken min som jeg alltid har med meg. En bok som ligger på nattbordet når jeg befinner meg i sengen. En gang jeg var spesielt full, drømte jeg at jeg hadde havnet i et slags vennlig helvete, der Elvis Costello hersket. En håndfull av oss fikk audiens til å hilse på ham. Ventende i kø, la jeg merke til at Costello syntes å kjede seg der han satt og mottok slappe håndtrykk fra underdanige disipler. Når det var min tur mobiliserte jeg derfor all min kraft i håndtrykket, samtidig som jeg brølte til ham

- Mitt navn er K., glem ikke det!

Ikke bare knaste det i knoklene på musikerhånden. Det noe satte ansiktsuttrykket til guden som hittil hadde preget seansen, løsnet. Så sendte han meg et respektfullt blikk.

- Ja nå Elvis-gutten, nå har jeg taket på deg.

Dette sa jeg. Like høyt. Like brølende. I dette øyeblikket våknet jeg. Jeg husket at jeg lo da jeg våknet den dagen. Jeg noterte ned også denne drømmen, slik jeg bruker når jeg drømmer noe som jeg finner interessant. Slik kan drømmen gjenfortelles rimelig korrekt ved passende anledninger. Som denne.

- Dette må feires!

Dette ropte jeg ut den dagen kullet mitt fikk resultatene på eksamen. Den siste de fleste av oss skulle ha resten av livet. Noen av oss hadde bedre grunn til å rope dette ut enn andre. Jeg hadde kanskje den beste grunnen. En slik utagerende formidling av entusiasme er en sjeldenhet fra min munn. Men nettopp dette sjeldne øyeblikk, samme hvor tåpelig utropet høres ut, og ikke minst ser ut på trykk, er grunnen til at jeg har gjort samme utrop til tittel på dette underkapittel. Det var mer enn en floskel eller en trussel tommere enn ølflaskene mine dagen etter festen. Når jeg feirer så gjør jeg det skikkelig. Ingen mellomting. Ingen kompromissdriking der beruselse og sjarmer på krampaktig og lite underholdende vis skal gå hånd i hånd.

Jeg ble full. Og vulgær. Selvfølgelig førte vulgariteten meg ut i problemer allerede på vorspielet på min hybel. Alle fra kollokviegruppen var tilstede. Jeg kom i krangel med flere av de som gjennom et år på kollokviegruppen ikke hadde turt å åpne kjeften, men som nå gjorde det i ly av alkoholens oppmuntrende tilrop. Det overrasker kanskje ingen at samlingen av fagfrender endte i krangel med meg som primus motor.

Jeg tror mange ikke blir overrasket lenger. Mange kjenner meg ganske godt etter hvert. Trolig er grunnen at jeg ennå ikke kan erindre at tankene mine har forblitt usagt eller uskrevet. De må ut. Til noen. Skulle de som er så uheldige å stå i fare for å bli eksponert for mine problemer og ikke-problemer, være så heldige at de unngår denne faren, er de heldigere enn det er mulig å uttrykke i en setning. Selv i en setning som den forrige der jeg bruker ordet "heldig" eller bøyninger eller motsetninger av dette ordet hele fire

ganger.

Så mistet jeg tråden igjen. Det er ikke uvanlig. Det jeg ønsker å formidle var det faktum at jeg den gang da kastet alle gjestene på dør med følgende velartikulerte melding:

- Dra til helvete!

Jeg ventet noen minutter til alle var ute. Så forflyttet jeg meg til et utested. Heldigvis var det ingen av de fra kollokviegruppen og den allerede beryktede festen som forflyttet seg til det utestedet jeg hadde forflyttet meg til. Det gjorde meg glad opp i alt sinnet. Enda gladere ble jeg av å se Lena der. Da visste jeg at jeg hadde et sikkert kort om jeg ikke fikk lokket med meg noen andre hjem. Denne selvsikkerheten og egentlig umoralske tankegangen er jeg ikke særlig stolt av. Det er heller ikke det jeg har siktet til altfor lenge nå uten å komme til poenget. Men nå kommer det, tro meg.

Eva var også tilstede. Hun var ikke der sammen med Lena. Som du har forstått, kjære leser, er disse jentene for forskjellige til at det er særlig realistisk. Da jeg oppdaget Eva midt mellom baren og dansegulvet på utestedet, oppdaget jeg også en ekkel type som kom snikende inn på henne bakfra. Jeg hadde en vond følelse allerede da jeg så han komme snikende. Snikende mellom gjester fullere enn meg selv. Disse var det få av, men de *var* der. Snikende mellom og forbi barkraker med skinntrekk som var impregnerte med øl, vin, sprit og annet fludium som sikkert ikke gjorde skinnen særlig godt. Så snek eklingen seg inn på Eva og befølte henne på puppene bakfra. Puppene ble klemt sammen og oppover slik også nymotens brystholderne sørger for. Det kunne umulig være særlig behagelig. Noen av delene. Jeg kunne se at Eva hadde svært lite til overs for det eklingen gjorde. Jeg sier ikke at jeg hermed kunne lese tankene hennes versus den langfingrede. Det jeg kunne se var ansiktsuttrykket hennes. Det jeg kunne se var en munn som formet stygge ord. Jeg kunne ikke høre ordene gjennom larmen i lokalet. Men stygge var de, det var sikkert. Det var noe simpelt ved den klåfingredes vesen. Noe som minnet meg om plastikk-håndtak på skapdører i respatex. Eller linoleum på gulvene. Eller lømfeldig overmalt tapet. Eller tagging på en verdig vegg. Jeg ble kvalm og forbannet på samme tid. Og overrasket over mitt eget beskytterinstinkt. Eva?

Det gjorde ikke saken bedre at fyren tygde tyggegummi. Jeg har alvorlige problemer med å takle synet av mennesker som tygger tyggegummi. Jeg kan vanskelig tenke meg noe så unyttig som å tygge på dette stoffet, som i verste fall har sukker eller andre usunne stoffer i seg. Eller i beste fall ikke er skadelig, men bare bortkastet tid. I tillegg kommer selvfølgelig det faktum at man ser ut som en idiot når man tygger og tygger i evigheter uten at den naturlige svelgingen noen gang inntreffer. Som en dum drøvtyggende ku. Eller sau

Den tyggegummityggende var nå ferdig med klåingen og gikk mot herretoiletet. Så inn. Jeg etter. Toalettet. Toalettet var som toaletter flest etter en lang dag. Dunstene av noe stramt og nøtteaktig. Vi var tre stykker der inne:

Mr. K.
Mr. På-vei-ut
Mr. Langfingret

Mr. På-vei-ut var raskt ute og handlet dermed som navnet skulle tilsi. Så var vi to igjen der inne. Jeg gikk inn i en av toalettets små, skitne båser for å tenke litegrann. Jeg pisset med lett svaiende kropp mot en skitten porselenssmultring, og konstaterte at urinen

hadde et svakt rødt skjær over seg. Som vanlig. En beklemmende frykt satte seg i magen og brystkassen med det samme. Som en ond skrustikke. Den løsnet da jeg forlot båsen og konstaterte at Mr. Langfingret sto over en pisserenne. I en posisjon som gjorde ham temmelig sårbar. Det passet meg bra. Han syntes et øyeblikk å skule på meg i veggflisenes ærlige speil. Mr. Langfingret kjente selvfølgelig ikke meg. Jeg kjente ham. I alle fall godt nok til å handle slik jeg nå skal fortelle.

Jeg låste døren. Gikk kloss i ryggen på fyren som ennå gjorde sitt fornødne over en metallrenne som luktet stramt av det den hadde tatt imot av et utall mennesker denne kvelden. Det var tydeligvis ikke lite. Eller luktfritt.

- Hun du klådde på var min. Du har fem minutter til å fortelle eventuelle kamerater at du går hjem. Du forteller at du har blitt syk av alkoholen og må hjem å jage den bort. Oppholder du deg i lokalet utover de fem minuttene vil du oppleve å få en kald kniv mellom ribbebena før du vet hva som traff deg.

Dette var faktisk det jeg sa. Kanskje ikke akkurat slik. Var det ikke akkurat slik, er det ikke fordi jeg har lagt på eller trukket fra noe til min egen fordel. Da er det fordi jeg ikke husker ordrett hva jeg sa. Etter at jeg hadde sagt det jeg sa, enten det er ordrett eller ikke, trakk jeg meg tilbake og satte meg i baren ved utgangsdøren til toalettet. Men først konstaterte jeg at fyren jeg truet, hadde pissert på seg. Dette var ganske godt gjort når jeg tenker på at han faktisk sto med sikkeredskaper i fingrene og hadde en renne rett fremfor seg – en renne han inntil da hadde klart å treffe uten problemer. Nå svaiet han litt, og mistet på en måte følelsen med lemmet sitt. Det kalde og harde mot siden hans hadde gjort større inntrykk enn jeg hadde turt å håpe på. Det var som om han egentlig ønsket å løfte armene i været slik han sikkert hadde sett i uttallige westernfilmer, der folk blir truet av desperadoer med seksløpere eller rifler. Han slapp ikke grepet, men grepet var dårlig. Så dårlig at han altså pissert på seg. Strålene av filtrert øl og annen synd traff låret rett ovenfor kneet. Litt av det trakk inn i stoffet. Resten fortsatte rett over kneet og gikk derfra i fritt fall mot skoene hans. Disse var semsket, og flekkene som måtte komme etter denne besudlingen måtte bli ganske vanskelig å fjerne. Dette var en bonus jeg hadde stor glede av.

Utenfor tente jeg raskt på en sigarsneip jeg hadde spart på. For Mr. Fingre som nå kom rett forbi meg, måtte det ha sett temmelig naturlig ut. Han kunne umulig mistenke meg. Han forsvant ut. Helt ut. Ut forbi fyren i døren som ser ut som en gorilla og som jeg lager gorillalyder til når jeg ringer ham om nettene. Jeg har aldri likt gorillaen i døren. Jeg vet ikke hvorfor jeg har giddet å komme tilbake til dette stedet gang etter gang. Fyren i døren kastet meg hodestups ut en gang, etter at jeg hadde verbalt forulempet en jente i kollokviegruppen min. Hun løy og fortalte gorillaen at jeg hadde klådd på henne. Hevnen over kollokviedamen fikk jeg selvfølgelig på klassisk verbal manér kort tid senere, og gorillaen fikk like selvfølgelig en hel masse oppringninger av en plageånd hver natt i noen uker. Og en mindre vakker bil enn tidligere.

- Skal det være en banan?

Dette skrev jeg med store flotte bokstaver med nøkkelen min på panseret til gorillaens bil. En kryptisk melding jeg hadde stor glede av å ha forfattet, for ingen andre enn meg selv til å forstå, og en melding som må ha forundret og provosert det manglende mellomleddet med armymcut, snuskul på overleppen og overdimensjonerte armer.

Og det gjorde meg ingenting.

Jeg kunne fra min posisjon i baren observere at Eva så at eklingen med de brystknaende fingrene forsvant ut. Det så ikke ut som hun synes det gjorde noe. Jeg gikk inn igjen på toalettet som nå var tømt fullstendig for både truende typer som lister seg innpå mens andre pisser, og lover disse et knivstikk om de ikke passer seg. Og for fyrer som har lange fingre og som står og pisser, og blir truet av ukjente fyrer som lister seg innpå dem, og lover de et knivstikk om de ikke passer seg. Jeg kom på at jeg ikke hadde vasket hendene. Nå fikk jeg gjort det. Jeg kjente at alkoholen virket enda bedre nå da jeg hadde vært i en viss aktivitet. Beruselsen gjorde ansiktshuden min bedøvet. Jeg halte og dro i kinnene, ja endog de tynne hårene ved tinningen fikk en omgang. Jeg kjente lite, om noen i det hele tatt. Så lente jeg meg godt fremover mot speilet over vasken og sa til fyren der inne, som så lykkelig ut, at han kunne være temmelig fornøyd med seg selv.

- Nå kan du være temmelig fornøyd med deg selv.

Speilmannen blunket tilbake, rettet på kragen og et fargerikt slips. Og kremtet.

- Ja, hva gjør man ikke for damene?

Jepp, han var temmelig sjarmerende. Vi nikket til hverandre og tok sleiken begge to. Synkront. Jeg passet på at ikke håret ble for perfekt. Den skulle være akkurat passe sjarmerende. Ingenting er mer beklemmende enn å komme ut av et toalett på et utested, og så snur hele lokalet seg mot deg og sier høyt inni seg og lavt til hverandre at her kommer en som virkelig har tatt sleiken.

Jeg har forresten et meget anstrengt forhold til toaletter på offentlige steder i utgangspunktet. Det er ment å være et sted der man skal få forløsning for de utallige ølene eller hva man enn har trykket i seg. Men det er også et sted for forvandling på et annet plan. Man skal helst se litt bedre ut når man kommer derfra enn når man gikk inn. Slik føler jeg det i alle fall. Men altså, det må ikke bli for tydelig at man har brukt lang tid på å pynte seg. Det blir noe feminint over det hele. Apropos denne følelsen; Karl kom nå inn på toalettet. Han speilet seg lenge og vel. Vridde og vendte på pærekroppen for å se seg selv fra alle vinkler. Når han så fornøyd ut, oppdaget han endelig at jeg var der.

- Hei K., det er virkelig supert her i dag ikke sant – virkelig et sjarmerende lokale og et klientell med stil, sa han og lespet på de ordene som hadde "s" i seg.

Jeg nikket, men samtykket egentlig ikke. I alle fall ikke når det gjelder det med "klientell med stil". Jeg gikk to raske steg bak og konstaterte at Mr. Fingre ikke var synlig i lokalet lenger. Feigingen hadde ikke turt å komme tilbake, og det var egentlig ganske ok. En konfrontasjon er helt ok når det skjer uforvarende mens den andre har snabben mellom de lange fingrene sine, og er omtåket av alkohol, harsk dunst fra rennen han pisser i, og en slags misforstått forelskelse i en jente med ganske fine pupper han nettopp har klådd på. Noe annet var en konfrontasjon ansikt mot ansikt om fyren fikk summet seg, og bestemte seg for å forsere gorillaen i døren for andre gang denne kvelden for å lete nærmere etter fienden. Når jeg tenkte meg om, ble jeg forresten litt beroliget. Fyren kunne jo umulig vite hvem den truende desperadoen bak ryggen hans hadde vært. Så ble jeg klaustrofobisk og måtte ut av det vesle, båsinnede rommet. Offentlige toaletters onde vegger kommer i tillegg til mange andre potensielle traumer jeg knytter til slike steder. Som å ta i dørklinken og kjenne at den er våt. Kanskje skyldes det at noen ikke har tørket fingrene etter å ha vasket seg. "Kanskje". Kan skje. Slike lite forsikrende ord. Sikre kilder har forresten fortalt meg om observasjonen av et vesen som gikk rett fra å holde snabben over urinalet, til å tørke hendene under håndtørkeren. Ekkelt. Og om en

svett og andpusten fyr som kom rett fra en bås for så å bare vaske langfingeren. Ekkelt det også. For ikke å snakke om hvordan mange toaletter kan se ut. Noen av de ser rett og slett ut som dass og innbyr til alt annet enn å sette seg ned. Ekskrementrester. Piss. Og kjønnsår. Hvorfor kjønnsår? Røyter menn der nede? Personlig har jeg aldri bevitnet at et hår faller fra matten der nede, hverken fra eget eller andres skritt. Men problemet eksisterer tydeligvis like fullt.

Mennesket er underlig.

Jeg og Karl utvekslet noen høflighetsfraser, som faktisk var ganske ok å utveksle denne dagen. Vanligvis hater jeg slikt. Det passet seg ganske bra å snakke mann-mot-mann, eller mann-mot-nesten-mann på denne måten, etter det meget maskuline showet jeg hadde holdt nettopp med en kniv, en redd mann og meg selv i hovedrollene. Jeg var sprekkeferdig av lyst til å fortelle Karl hva jeg nettopp hadde gjort. Jeg klarte å holde kjeft. Og var ganske stolt av det også. Vanligvis buser jeg ut med tankene mine så snart de oppstår. Så kjente jeg at jeg ble trengt igjen. Jeg likte generelt ikke å late vannet når andre menn kunne se organet mitt. Jeg likte det enda dårligere når jeg visste hvilke interesser Karl kunne ha for andre menns arvesølv. Jeg sier ikke at jeg vet at han var interessert i meg, det er ikke det. Jeg sier ikke at det er noe seksuelt opphissende med en penis som det kommer dårlig destillert øl ut av, samme hvor homo man skulle være eller hetero for den saks skyld. Det bare plaget meg litt, samme hvor rasjonell eller ikke tanken var. Når jeg tenker meg om så har jeg faktisk lest en plass at det er noen som tenner på slikt også. Våtsex. Verden er underlig. I alle fall, jeg syns ikke det var spesielt spennende å skulle forløse blæren mens Karl kunne se meg. Derfor holdt jeg meg. Jeg kunne sikkert vente til en annen anledning eller til jeg kom hjem. Jeg gikk ut. Eva sto der fremdeles. Jeg gikk bort til henne.

- Er det du som er her?

Denne idiotiske åpningslinjen var det K. som sto bak. Jeg så meg selv utenfra da jeg sa det. Jeg så en tosk som sa teite ting. Ikke var det bare en åpenbart idiotisk og grammatisk sett forferdelig åpningslinje, men også et spørsmål som var bortimot en løgn siden jeg allerede hadde visst i ti minutter at hun befant seg i lokalet. Vi fulgte opp åpningslinjen min med annen svada som skulle til, før vi endelig etter tjue uutholdelige sekunder forlot stedet.

Så smalt det.

Jeg kom til meg selv etter ca. et halv sekund. Da sto jeg ikke lenger. Jeg lå på bakken. Og over meg så jeg konturene av en rekke med truende mannsskikkelser. Bak dem blafret neonlysene fra det slitte skiltet med navnet til utestedet. Jeg hørte høyfrekvente dryppelyder fra det lette regnet som landet på ansiktet og skinnjakken min. Mr. Langfingret sto fremst i rekken av ulvene. Han hadde ventet utenfor lokalet og forstått sammenhengene da Eva og jeg kom ut.

Livet er enkelt og kalkulerbart i slike stunder. Også for mennesker som ham selv. Så det var disse som var kameratene hans? Da jeg truet ham inne på toalettet og sa han skulle fortelle kameratene sine at han måtte stikke fordi han var sjuk, var det ikke rart at han gikk direkte ut etter å ha forlatt toalettet. Kameratene hans hadde vært et annet sted. Jeg vet ikke hvor de hadde vært. Men nå var de her. Over meg. Og fyren fra toalettet hadde tydeligvis ikke fortalt frendene at han var dårlig og måtte hjem. Han hadde fortalt dem om trusselen min. Først ransaket de meg for det kalde bladet som jeg hadde fortalt

at lederen deres skulle få mellom ribbebena om han ikke passet seg. De fant selvfølgelig ikke noe slikt. Jeg er så godt som aldri bevæpnet. I alle fall ikke denne kvelden. En cappucino-skje fra baren hadde gjort nytten like bra da jeg truet fyren. Denne hadde jeg høflig lagt tilbake der jeg fant den når jeg var ferdig med seansen. Jeg trodde fyrene skulle nøye seg med slaget som hadde sendt meg i bakken for bare tjudefem sekunder siden. Jeg trodde det. Jeg håpte det. Jeg tok feil. De løftet meg opp og slo meg til bakken igjen. Så gjentok de prosessen. Til de var lei og sluttet. Det vil si, de sluttet å løfte meg opp igjen, og erstattet i stedet slagene med spark. Med muntre tilrop fra hverandre, og skrik fra Eva som akkompagnement, ble jeg banket så det holdt. Tunge støvler mot ribbebein som ikke ga etter, men som kjentes sånn ut. Harde albuer og never mot hodet mitt. Så flyktet jeg ut av kroppen min og svevde over mengden og dets offer. Meg. Det var skremmende og fascinerende på samme tid. Jeg så kroppen min bli plaget av mennesker jeg ikke kjente. Eller av dyr. Så forsvant de. Borte.

- Jævla feiginger, kom tilbake!

Jeg ropte dette så høyt jeg kunne flere ganger. Inni meg. Nå var jeg plutselig tilbake i kroppen. Eva bøyde seg ned. Hun løftet det tunge hodet mitt litt fra den kalde asfalten. Nå hvilte det mot overgangen mellom skjørtekant og den nederste delen av lårene hennes. Så begynte jeg å kjenne smerten. Den var ganske dump og lite intens. Det gjorde vondt overalt. Unntatt i kjeften. Noe som var litt merkelig, og faktisk litt forståelig på samme tid, da de fleste av slagene hadde havnet i den regionen. Hele hodet mitt var numment.

Jeg sugde på de bevisstløse tennene mine.

Noen av dem var ikke bare bevisstløse. De var løse. De kjentes i alle fall slik. Jeg kjente forresten også at jeg ikke var trengt lenger. Det var ikke særlig rart. Jeg var varm og klam i skrittet og nedover lårene på begge sider. De få øyeblikkene som hadde gått uten muligheter for å konsentrere meg om å holde meg tett der nede, hadde altså resultert i et mindre uhell. Dette i tillegg til episoden som hadde påført meg noen skader jeg ennå ikke visste omfanget av. Heldigvis var det ganske mørkt ute, og den kraftige blødningen fra munn og begge nesebor kamuflerte både over og underkropp med mye mørk veske. Den svake eimen av urin tror jeg ikke noen la merke til.

Nå kom flere til og fikk stablet meg på bena. Karl var en av dem. Det var faktisk noe litt maskulint over Karl i det øyeblikket, og det syns jeg var ganske spesielt og temmelig morsomt på samme tid. Jeg lo så høyt jeg kunne. Det gjorde vondt.

(Det gjorde like vondt som den gangen på sykehus da jeg fikk fjernet blindtarmen. Den gangen var jeg bare 16 år og hadde temmelig annerledes humor enn nå. Men jeg tror jeg ville ledd i dag også. Det tror jeg faktisk. Den gangen hadde ikke sykehusene slike termometer som man kan måle kroppsvarmen i øret med, og det gode gamle rumpehullet måtte derfor til pers. En morgen den gangen på sykehuset da jeg nettopp hadde fått fjernet en blindtarm - min eneste faktisk - delte noen sykesøstre ut termometer som vi skulle sette på oss selv. Hvis vi klarte det. Ikke alle klarte det alene. Jeg klarte det, samme hvor sår og støl jeg var. Alle på rommet vårt klarte det selv. Vi var fire stykker. En av oss var en gammel fyr. Han var sikkert eldre enn dette århundret, og hadde en hjerne som var sterkt preget av denne anselige alderen. Etter fem minutter kom i alle fall sykepleierne tilbake, og samlet resultatene. Mitt resultat var meget tilfredsstillende. Jeg holdt akkurat så mange grader som jeg skulle. Dagen før, da blindtarmen fremdeles plagde kroppen med sin betente tilstedeværelse, var jeg altfor

varm. Nå var blindtarmen borte, og litt av varmen også. Jeg var passelig og ikke lite stolt av det. Hundreåringen satt nå og leste i en stol ved siden av det felles tv-bordet. Det med tv-guide, aviser og ukeblader på en hylle like under en kvadratmeter stor laminatplate. Sykepleierne spurte ham om resultatet, og han var ikke mann til å svare. Så gikk det et forferdet uttrykk over de hundreårgamle rynkene som til sammen dannet en gammel manns ansikt. Han begynte å fomle febrilsk under slåbroken, og måtte lette litt på bakenden fra stolen han hadde sittet i de siste minuttene, før han endelig så ut til å få tak på det han lette etter. Fra en liten stubb av en termometer-ende fikk han dradd ut dette redskapet i sin fulle lengde. Det hadde vært der bake hele tiden. Og han hadde sittet på det. Hele tiden. Så brøt rommet og oss som oppholdt oss i det (unntatt den gamle og sykesøsteren) ut i krampelatter. Det var morsomt den gang. Da. Pluss sammen det morsomme sammen med få timer gamle innvendige og utvendige operasjonssår med stram sytråd, og man har omtrent den smerten og følelsen jeg hadde da jeg ble banket av en gjeng utenfor et utested denne samme kvelden, etter at jeg hadde hatt min siste eksamen. Og den jeg erfarte da jeg lo etterpå. Da en ellers feminin venn av meg var temmelig maskulin.)

Som ventet pleiet både Eva og Karl meg godt. Det vil si etter at legevakten hadde gjort sitt. Jeg fikk noen sting over øynene og noen smertestillende tabletter, samt en oppmoding om å melde forholdet til politiet. Jeg gjorde ikke det. Ikke da. Aldri. Hvorfor skulle jeg egentlig det? Alt skal ikke reguleres av det offentlige. Dette var en av de tingene som vedkom bare de det vedkom. Jeg kjente på noen følelser om Eva. Det gjorde vondt. Jeg kan ikke forklare det. Jeg tror ikke jeg vil prøve det heller. Noen ting blekner når det forsøkes forklart

Som et liv.

Dagen etter – etter eksamensfeiringen og et ublidt møte med harde never, sko og asfalt - var jeg dårlig. Ikke bare var jeg fyllesyk. Kroppen var fryktelig sår etter kvelden før. Benene i overkroppen brant som om de var solbrente. Tråden gjennom huden der jeg hadde sydd sved og strammet noe forferdelig. Og en tung stein med skarpe kanter lå inne i hodet mitt, og rullet frem og tilbake når jeg bevegde på meg. Jeg hadde også tenner som kjentes litt løse. Ikke så løse som kvelden før, da en Mr. Langfingret og halve fotballaget han spilte på banket meg på et fortau utenfor et utested, i en middels stor by, en plass i Europa, en gang på nittitallet, i det tyvende århundre etter Kristus (om man tror på slike figurer og er villige til å underkaste seg slike tidsregninger). Uansett, tennene mine kjentes heldigvis fastere i gommene sine for hver time som gikk den dagen. Men dagene labbet av gårde uten at jeg ble særlig bedre. Fyllesyke kunne jeg godta. Men denne gangen gikk ikke kvalmen og svimmelheten over. Jeg følte meg fremdeles som en levende død da jeg kjente skikkelig etter en tidlig morgen uken etterpå. Å gå til lege liker jeg dårlig. Denne gangen så jeg for meg en enda sterkere belastning ved en slik seanse. Jeg kunne se det for meg: En mann i hvitt som gransker øynene mine, slår med lette slag på ryggen og brystkassen til den syke, mens han lytter etter hvem vet hva. Så sier han noe sånn som "Nei, dette er jo bare en helt vanlig fyllesyke det", før han skjeller meg ut etter noter og sier noe om skattebetalernes penger, folk som dør i ventekøer og andre mindre hyggelige strofer som ikke egner seg på trykk. Faen i helvete hvor mye jeg hater disse satans legene.

Jeg bestilte aldri den timen.

Jeg sto ikke opp den dagen. Jeg brydde meg heller ikke om å smile til dagen, selv om dagen så temmelig glad og fornøyd ut. Smilende, funklende i solgjennomlyste

duggdråper, vinduer som var dårlig vasket og blide engler som burde vært tatt ned for lenge siden.

Anger

Det er sjelden jeg angrer på noe jeg har gjort. Det gjelder heller ikke dagene etter fyllekuler som de jeg allerede har beskrevet. Når man er full kommer de virkelige sidene ved personligheten frem. Jeg er overbevist om det. Jeg ser ingen grunn til å angre på ærlighet, samme hvilken tilstand som har fremprovosert den. Det jeg virkelig angrer på, er diskursen *om* fullhet, som jeg har gitt mye plass hittil i denne fortellingen. Jeg skulle ønske at beskrivelsene var ugjorte, men det er de ikke, like lite som beruselsen kan viskes bort og vulgariteten glemmes. Nå kommer den varmeste årstiden. Jeg drakk forresten ikke så mye som jeg pleier denne varmeste årstiden av fire.

SOMMER

sommer, begynner etter astronomisk spåkbruk i den nordlige tempererte sone i det øyeblikk solen går inn

i Krepsens tegn (ca. 21 juni) og ender når den går inn
i Vektens tegn (ca. 21 juni) og ender når den går inn i
Vektens tegn (ca. 23 sept.). For sørlige halvkule varer
sommeren fra ca. 20 des. til 22 mars (sørsommer).
Betegnelse på årets varmeste periode.

Ferie

Jeg har nettopp startet på det første underkapittel under delen som jeg har kalt "Sommer". En del som ikke overraskende kommer til å handle først og fremst om vår varmeste årstid. Etter hvert under denne årstiden, kommer jeg til å skildre opplevelsene mine fra ferien mellom to perioder i livet mitt; studietiden og arbeidslivet.

(Jeg skal ikke falle for fristelsen til å mer eller mindre tilslørt forsøke å gjøre ferien generelt, eller reisene spesielt, til metaforer for den mentale overgangen mellom studentlivet og arbeidslivet, mellom ungdomstilstanden og voksentilstanden. Dette er et billig triks som mange historiefortellere benytter seg av. Det vil si, det var ikke et billig triks av den første som benyttet seg av trikset. Da var det et originalt og ganske nyttig triks. Opp gjennom årene har for mange benyttet seg av trikset. Siden den første bragte virkemiddelet ut i lyset, har originaliteten bleknet og den flittige bruken har slitt det og gjort det gjennomsiktig. Dette selv om nytteverdien av trekket så og si har bestått. Jeg ønsker ikke å mistenkes for at jeg bare sier at jeg ikke skal bruke reisene jeg skildrer som metaforer, for så å gjøre det likevel. Av og til gjør man ting som ikke tjener noen mer eller mindre høyverdig hensikt. Dette er en av disse gangene. Jeg ønsker ikke at det skal letes etter dypere meninger bak det jeg gjør i de følgende underkapitlene med titler som "Båt", "Buss" og "Tog", selv om disse kapitlene er ganske lange, og man vil ønske og tro at det her og der finnes en skjult mening. Se heller dette kapitlet som et avbrett i den rekken av problemstillinger jeg har kommet opp med i løpet av en hektisk vår. Alvoret kommer tidsnok.)

Båt

Metaforisk eller ikke. Ferien min denne sommeren for bare få måneder siden når jeg skriver dette, startet nettopp med en reise. En båttur. En lang en. Jeg var som vanlig temmelig skeptisk. Det er noe med fly og båter som absolutt ikke virker tillitsvekkende. Det er noe uforståelig over at en ferje kan holde seg flytende. Eller at et fly kan holde seg flyvende for den saks skyld. Begge farkoster er gjort av massivt metall. Lett luft. Tungt metall. Lett vann. Tungt metall. Hadde enhver benyttelse av farkoster som disse endt i katastrofer hver gang, ville livet vert enkelt og kalkulerbart i slike stunder. Men det går som regel bra, både med tunge ferger og tunge fly. Jepp, det er definitivt noe naturstridig ved disse transportformene.

Jeg ønsker ikke å kjede noen mer med mine naturfaglige betraktninger. Båtturen som jeg nå skal beskrive, kaller turoperatøren for Cruise. Denne betegnelsen gir kanskje ferieformen et visst luksuriøst preg. Dette er i så fall ufortjent. Ingenting er nemlig lengre fra sannheten. Båtturer som den jeg skal fortelle om nå er ikke luksus. De er en plage. Slik det må gå når mennesker samles i en kunstig storfamilie. Slik det må gå med det kollektive. En ting er formen som opplevelsene støpes i; at interiørarkitektene som har blitt benyttet for utsmykking av disse flytende fornøysessentrene har lagt igjen den gode smaken ligge igjen på land er greit. Jeg kan for en stakket stund leve med omgivelser som mest av alt ligner et uekte barn av et østeuropeisk horehus og Las Vegas, etter at neon-pysjen er tatt på. En annen ting er selve opplevelsene.

Allerede første kvelden begynte jeg å angre på hva jeg hadde kastet meg ut i. Av en eller annen grunn forventet jeg meg egentlig litt høykulturelle opplevelser så snart vi kom i åpen sjø. Jeg har kanskje sett for mange filmer med reiseskildringer fra fordums tider. På Amerikabåten for eksempel. Der pene fruer og stilige herrer konverserer, nyter sine glass med edel alkohol, klassisk musikk fra en strykekvartett på øverste dekk, eller et slag sjakk i vestibylene. Rundt de vandrer vennligsinnede negre (som i dag visstnok skal kalles "svarte"), som serverer, pusser, henter og bringer det passasjerene ønsker. Kanskje blir man invitert til å spise sammen med kapteinen. Eller man får bevitne noen som gifter seg

til havvindens ulende akkompagnement og en offisers stolte trompet. Eller den triste og gripende bisettelsen og sjøbegravelsen til en betrodd skipsoffiser, nå med en faderlig kontrabass og triste fioliner som støttende stemmer til vinden som et øyeblikk har roet seg til en vakker og sval sang. Jeg opplevde ikke noe slikt. Ikke noe som nærmet seg noe slikt engang.

Bekledningen på dette skipet var preget av treningsdresskledde mennesker som lumpet rundt i billige plasttøfler, småsjanglende, mens de drakk billig øl rett fra flasken. Kulturen var ikke sjakk, klassisk musikk, eller konversasjonens kunst. Tv-en regjerte som man kanskje kunne vente. Vanens makt er tydeligvis vanskelig å legge av seg for mange. Den første kvelden ble jeg blant annet uforvarende vitne til medborgere som applauderte med stor nasjonalistisk iver fremfor 28-tommeren. Det de så på var ikke et statsoverhode som holdt sin innsettelsestale, eller meldingen om at tidligere tapte landområder hadde blitt vunnet tilbake etter hundrevis av år på fremmede hender, eller at mennesket endelig hadde satt sin fot på en eller annen planet, eller at krigen var over, eller at treningsdresser og plasttøfler var årets mote. Dessverre var det ikke slik. Nei, sentrum for entusiasmen, var en av landets idrettshelter, som nok en gang hadde vunnet en eller annen konkurranse, som nok en gang hadde tatt ut alt han hadde av fysiske reserver og som nok en gang utbasunerte sitt sedvanlige og ytterst kledelige "det har ennå ikke gått opp for meg og dette er det beste jeg har opplevd og publikum var fantastisk og takk Gud og familien min også"-kampropet sitt.

Denne kvelden en gang på nittitallet, etter årtusener med erfaringer fra sivilisasjonens spilleregler, etter århundrer med emansipatorisk rasjonalitet, kunne Mr. K. med skrekkblandet ulyst bevitne hysteriske mennesker som klappet og huiet til et temmelig likegyldig tv-apparat.

Jeg gikk tidlig til lugaren å la meg den kvelden. Jeg sovnet sent. Jeg tittet i taket i en halvtimes tid uten å tenke på noe annet enn at søvnen burde hente meg snart. Så begynte jeg å tenke på studiet som var lagt bak meg. Og på de jeg bodde sammen med. På Eva. Jeg tror jeg sovnet med et smil over det svakt sjøsyke ansiktet mitt. Jeg våknet i alle fall med det.

Morgenen etter.

Denne dagen var ny, og hadde fremdeles mulighetene i seg. Jeg håpet at ikke noen ytre omstendigheter skulle ødelegge dette håpet. Håpet brast egentlig temmelig tidlig. Etter mer ett døgn uten fast grunn under føttene la vi til havn i en liten kystby. For de fleste gikk turen direkte til det lokale kjøpesenteret. Denne metropolen av kommersielle varer og tjenester var på størrelse med en middels europeisk hovedstad. I løpet av hele syv timer kunne man (ikke inkludert meg selv da jeg satt og furtet på båten) samle inntrykk fra den lokale kulturen: Nyte smaken av fastfood (folk hadde jo bare syv timer), drikke seg småfulle på leskende billig øl, eller bruke anledningen til å kjøpe med seg askebeger formet som stadionanlegget til byens lokale fotballklubb. Eksotisk.

Apropos eksotisk: På turen videre var den omtalte idrettsbegivenheten over. Medaljene og sponsorsbonusene var tydeligvis utdelt. Jeg gråt ikke av den grunn. Nå var tropisk-uke båtens nye tema. Palmer, kokosnøtter i plast og andre effekter skulle sørge for den rette stemningen.

Et danseband bisto med den auditive delen av programmet. De het The Top-Pops. Bandbesetningen, som alle hadde kjøpt skjortene sine på dager med midlertidig sviikt i

fargesynet, kastet glans og ungarsk aksent over klassikere fra populærmusikken. Etter en halvtime med det tragiske, var jeg temmelig kvalm av underholdningen. Og av meg selv som ikke hadde fornuft til å bare forlate lokalet. I det de tok til med en fryktelig tolking av en klassisk Motown-låt, falt jeg i transe over en spontan våt dagdrøm om en hundreårsbølge som ville legge båten såpass mye på skakke at The Top-Pops sklei ut samme veien som de kom inn. Bølgen lot vente på seg.

Hundre år er lang tid. Altfor lang.

Men så tok de endelig en pause. Det gjorde imidlertid ikke kveldens konferansier som raskt var frempå og spurte om vi vil ha mer. Mange ropte "ja". Disse fikk selvfølgelig svar på tiltale, for inn kom mer. Mye mer. Jimmy Juliet – en 150 kilos gladgutt som godt kunne vært den fete sønnen til Harry Belafonte - var kveldens hovedattraksjon. Sjøarmøren hadde tydeligvis forstått hva som gjør publikum glade, og sa tidlig "velkommen" og "tusen takk" på en rekke språk. Antagelig de fleste språk som ble snakket blant publikummerne. Alle jublet. Alle var fornøyde. Dette var stikkordet han trengte for å kaste seg ut i en Calypso-medley, der han på få minutter rakk å radbrikke legender som John Lennon, Ritchie Valens og Bob Marley. Disse artistene er, og var denne sommerdagen, døde for lengst. Det var – og er – kanskje best. Denne sommerdagen så jeg i alle fall for meg Lennon som med en vanvittig akselerasjon snurret rundt i graven sin, alt mens han holder seg for ørene og sang "Give peace a chance". De to andre unge døde koret.

Midt imellom medleyen og en plagsomt langvarig Twist-seksjon i programmet, entret haremets til Belafonte Jr. etter hvert podiet. Dette med en EU-tilpasset lambada, hyl av typen "Jariba!", og hvert sitt villige offer fra publikum som partner. Det slo meg at folk som stemmer høyreekstremt og ellers går inn for å stoppe de eksotiske folkeslagene ved grensen, sannsynligvis var tilstede denne kvelden, og hadde ingen hemninger mot å applaudere for de ikke-ariske underholderne da vi var trygt ute i åpent farvann. Jeg sier ikke at jeg vet eksakt hvem disse var. Men de var i blant oss. Det sier i alle fall velgerstatistikken. Dette er velgere med høyere moral enn oss andre. Dobbelt. I sammensuriet av enarmede banditter, langfingrede barfluer som grafset på lambada-damene, pensjonister i matchende treningsdresser og bråkete fraksjoner av bondelandets høyt fryktede tennissokk-junta, kjente stemningen og samholdet denne sommerdagen en gang i nittiårene etter hvert ingen grenser. Fellesskapet var fargerikt, fylt av avgiftsfri drikke, fotballsupportere som sang kampsanger og ungarere som koret for hverandre. Jeg koret for Lennon. Sammen med to andre unge. Døde.

Senere spurte et kvinnemenneske på alder med opphavet mitt om jeg ville være med henne på lugaren. Tankene mine gikk til en gammel greker ved navn Ødipus, til moren min og til nødutgangene på skipet.

- Nei takk, men takk som byr.

Jeg kan være ganske høflig, også mot mennesker som fortjener mindre enn det.

- Delta på bingo kl. 21. Førstegevinsten er en kurv fylt med alskens frukter!

Dette var ting konferansieren på skipets øvre dekk kunne finne på å si. Han kunne også finne på å si ting som skulle være morsomt. Vitser. Slike som ikke var morsomme, men som mange, og ikke minst konferansieren selv, lo av likevel. Han hentet også frem bursdagsbarn som var langt over boller og brus-stadiet, og ba resten av publikum om å reise seg for å synges til Tom som fylte tjuseks. Jeg fikk passende nok et stygt

hekseskudd i slike øyeblikk og måtte hver gang bli sittende. I et slikt øyeblikk gikk det også opp for meg hvorfor ølprisene er så fordelaktige på bøljan blå. Det kommer ikke bare av gunstige skatteregler i internasjonalt farvann. Det kommer ikke bare av innkjøp i store kvanta. Kong Alkohol er nemlig bedøvelse. Båten er en operasjonssal og servitørene anestesileger for underholderne i en førtiåtte-timer lang bypass-operasjon på de estetiske sansene våre.

Da inngrepet etter hvert nærmet seg slutten. og båten nærmet seg land, ble vi velsignet med det nye landets nasjonalsang over høyttaleranlegget.

- Halleluja vi er fremme!

Jeg fikk nesten lyst til å skrike ut noe sånt. Jeg bet det i meg. Jeg ville ikke la meg rive med av slike enkle mekanismer i lykkekjertlene mine. Gleden av å ha kommet frem ble selvfølgelig raskt dempet, da jeg nok en gang ble ransaket i tollen fordi jeg var ung og hadde hårvekst i ansiktet. Jeg ventet på den plagsomme tolleren utenfor til arbeidsdagen hans var ferdig. Så slo jeg ham ned med en tung og skarp stein som jeg fant i en veigrøft.

Buss

Så var det en busstur videre. Jeg hater bussen som transportmiddel. Ikke bare det at det er et kollektivt transportmiddel. Det fins en rekke andre grunner. Ok, nå skal jeg slutte å klage. Det såkalte cruiset var i det minste over. Når jeg snudde meg bakover i bussen rett etter at jeg hadde satt meg ned, så jeg bare folk som lignet på meg selv. Unge, dynamiske, nysgjerrige, fordomsfrie. Beskjedne. Jeg synes å erindre at jeg på dette tidspunkt mente reisen kunne bli interessant. Interessant var definitivt den første severdigheten vi kom over. Dette var ikke et museum eller en trehundreår gammel kro, men en severdighet med datostempel. Midt på jordet lå en sau. Den var død. Den var temmelig morsom. Den lå på ryggen med bena stive rett til vers. Som en Disney-figur i svime. Som om den ventet på å bli klødd på magen.

- Kom å klø meg, kom å klø meg!

Dette kunne sauene sagt om den kunne snakke. Om den ikke hadde vært død. Men, dette har jeg jo antydnet allerede. Ingen av oss i bussen gadd klø sauene. Vi visste selvfølgelig at den ikke bare var i svime. Den var som sagt stein død. Det visuelle inntrykket ble underbygget av stanken som sivet inn gjennom de åpne bussvindueene i det vi passerte. I tillegg begynte konsistensen på skrotten å bli mindre tiltalende. Den fikk ligge i fred. Jeg begynte å tenke på hvor lite medfølelse de andre sauene var. De bare fortsatte å gresse rundt den døde.

Sauer har trolig et mer naturlig forhold til døden enn oss mennesker.

Enten har de et mer naturlig forhold til døden enn oss mennesker, eller så forstår de ikke hva døden er for noe. Sannsynligvis det siste. Eller en kombinasjon. Jo, helst en kombinasjon. Det er ikke sikkert vi mennesker heller forstår helt hva døden er for noe, men nå var det sauene jeg snakket om. Jeg innbiller meg at sauene aldri er så glade som når de skal til slakteren. Jeg innbiller meg at om sauene som havner på slakteri hadde kunnet snakke, ville de sagt ting som "kult, endelig kommer vi oss ut av det triste jordet og får se nye steder. Mange andre sauer her også. Sjekk ut hun da. Virkelig pen. Men hvorfor snauklipper de oss forresten? Og hva er den stangen med strømledninger på for noe? Rart". Nei, de kunne umulig ha en mistanke.

Jeg knipset et bilde av den ryggliggende sauene for lettere å konservere minnet for ettertiden. I ettertid har jeg fremkalt bildet, og jeg ble temmelig fornøyd med det. Absurditeten i motivet sto i et kontradiktorisk forhold til det meget velkomponerte bildet. Dette gledet meg litt og ergret meg på samme tid. Jeg kan bruke minutter med stativ og mange filmer på å få til den perfekte komposisjonen. Uten å klare det. Denne gangen var komposisjonen ypperlig. På første forsøk. I et bilde nærmest skutt fra hoften. Gjennom et bussvindu. Jeg tok mange andre bilder også i løpet av ferien; gjennom bussruten, fra stativ, fra baksetet på sykkelrosjer og via kameraets selvutløser i de tilfellene jeg ville være med på bildet. Jeg brukte bare sort-hvitt film. Jeg foretrekker det. På ett eller annet merkelig vis får man en høyere grad av realisme med sort-hvitt bilder. Og bedre farger. Ikke prøv å få meg til å forklare hvorfor. Det er bare slik. Jeg synes forresten radio gir de beste bildene også. Eller at det er først i de stille øyeblikkene i filmer at lyden virkelig blir påtrengende. Eller at det er i det dystre og mørke at lyset og håpet åpenbarer seg. Jeg kan ikke forklare det, og vil ikke prøve heller. Mange av fotografiene jeg tok denne ferien, var høyst eksperimentelle. Jeg brukte for eksempel forskjellige lukkertider flittig. Av og til frøs jeg bildene og fikk mennesker, biler og dyr til å stoppe i ganske anstrengende stillinger. Andre ganger lot jeg lukkeråpningen stå oppe lenge. Noen hundredeler ekstra. Slik ble mennesker, biler og dyr noe utflytende og virket mer fremadstormende enn de var i virkeligheten. Men nå var det ikke fotografi jeg skulle snakke om, men om reisene mine denne sommeren en gang i nittiårene.

Hvorfor bruker jeg så mye tid på å skildre selve reisene, fremfor å fortelle om stedene jeg reiste mot? Hvorfor forteller jeg ikke om nytelsen av en god skjønnlitterær bok, og en fet sigar på noen billige plaststoler utenfor herberget mitt på Cuba? Eller den vulgære, dog poengterte, Sangeria-rusbefengte diskursen jeg hadde med en gatemisjonær i Madrid? Eller synet av solnedgangen på en strand i Portugal? Eller smaken av en svett kvinnebrystvorte i et spansk bad? Eller lange late dager og tålmodige frokoster på den franske riviera? Eller tilbudet fra en araber i Tunis om å bli avlshingst for døtrene hans for sommeren? Jeg spør. Jeg vil svare selv også. Slike øyeblikk er fine, og kunne nok ha fått mere plass også i en fortelling som denne. Men det er reisene som åpner øynene mine mest gjennom å gi meg tid til å tenke. På mer eller mindre alvorlige ting. Som hva man vil bli i livet. Eller hvorfor folk klapper når fly lander etter en lengre tilbakelagt distanse.

Fly

Når folk klapper når flyet lander etter en lengre tilbakelagt distanse, er det vel ment som en slags påskjønnelse for godt arbeid til mannskapet. Hadde jeg vært mannskap hadde jeg trolig heller tolket dette som en mistillitserklæring.

- Så, dere trodde vi ikke ville klare det?

Hadde jeg vært mannskap, ville jeg brølt noe sånt som det med begge lungers kraft inn i mikrofonen. Og det på flere språk. Jeg ville filleristet den middelaldrende damen med praktisk-kort permenthår og ånde som stinket av sherry fra små fly-flasker. Jeg ville filleristet henne og alle andre som våget å klappe. Jeg har bare klappet en gang ved slike anledninger. Da var jeg åtte år og reiste med et skikkelig bakgårdsflyselskap. Jeg tror selskapet hadde fornnavnet til gründeren i navnet sitt. Slik inngir aldri til tillit. I slike tilfeller ser jeg for meg svette Peter med helsetrøye som knar sammen maten selv, med skitne hender som ikke var vasket siden han sto på hodet ned i en flymotor tidligere på dagen. Men nok om det. Dette flyselskapet tilbød i alle fall denne gangen, da jeg var åtte år, et fly med propeller. Tillitskrisen var tilstede fra første rotering. Som åtteåring hadde jeg allerede sett mange filmer. Var det filmer der fly var involvert, kunne man banne på (og det fikk jeg ikke en gang lov til av moren min) at propellene på disse flyene stoppet

når de absolutt ikke burde gjøre det. I luften. Tusenvis av fot over en ond, hard og ventende klode. Når propeller stopper i luften på film, er dette selvsagt en visuell effekt som er godt egnet til å skape frykt, selv om det bare er på film. Når jeg tenker meg om må det være temmelig vanskelig å få til en god visualisering av at jetmotorer stopper. Hvordan skulle det være? Hvordan presentere at en luftstrøm slutter å gå gjennom runde sylindrer på hver vinge? I tilfelle man får det til, evner dette å skape like mye frykt som når propellene stopper opp? Jeg tror ikke det. Det er vel derfor man aldri ser jetmotorer som stopper på film. Jetfly eksploderer heller. Flyr man med propellfly kan man altså banne på at det skjer. Altså stopper. Altså på film. Men da er det forresten heller ikke så farlig.

I landet der jeg kommer fra har vi et uttrykk som lyder: "Vi er alle i samme båt". Dette er et uttrykk for at når man er sammen i en kollektiv situasjon, så må man innordne seg deretter. Selv mener jeg uttrykket er en ganske ok metafor. Men det kunne vært mye bedre. Det kunne for eksempel ha vært "vi er alle i samme fly". Jeg skal forklare litt nærmere hvorfor jeg mener dette er en bedre metafor. Jeg innbiller meg at med båter har man i alle fall et valg om man ikke stoler på dem man bør stole på ved benyttelse av transportformen. Man kan faktisk velge å hoppe over bord og prøve lykken alene, eventuelt i følge med en god venn og/eller en redningsvest. I fly er dette vanskeligere. Man kan ikke like godt plukke med meg en fallskjerm og takke for følget.

Vi er alle i samme fly, og da gjør man ikke slike ting.

Denne sommeren reiste jeg blant annet med et skranglete rutefly mellom Madrid og Havanna. Noe av det første jeg la merke til etter jeg hadde fått satt meg på min tilviste plass, var en flue som hadde forvillet seg inn i jumbojetens store kropp. Jeg sier "forvillet", fordi jeg har ikke særlig tro på at fluer har noen mening med det de gjør i det hele tatt. En mygg trenger blod for å leve; den stikker og suger med en mening. En bie stikker bare som forsvar; så vidt jeg vet skal den ikke ha noe blod. Den stikker fordi den er redd. Forståelig det også. Meningsfullt. En flue bare setter seg. Og flyr bort. Ingen oppgaver. Ingen hunger. Ingen redsel. Ingen mening. Det som bekymret meg mest når det gjaldt fluen var ikke meningsløsheten ved handlingene dens, men problemene den sikkert kom til å stå overfor i de neste timene og dagene. Ja, kanskje resten av livet. Om vi tenker oss at fluen skulle ha en viss intelligens, så5 må det vel fremstå som temmelig besynderlig å plutselig uforvarende sitte i et land som tross alt er temmelig annerledes enn det man reiste fra. Jeg ville i alle fall følt det sånn. Kanskje fluen hadde venner i Madrid som den ville savnet i sitt opphold på Cuba. Kanskje er fluene like preget av miljøet som oss mennesker når det kommer til personlighet, og da kan det vel tenkes at fluen til og med kunne ha problemer med å komme overens med sine cubanske kolleger. Ok, både spanske og cubanske fluer må betraktes som latinere. Og cubanere er forresten egentlig bare etterkommere av Columbus og andre som kom fra Spania (selv om Columbus egentlig var italiensk), men man kan tenke seg visse konflikter likevel. Fluen var et sidesprang. Viktigere enn tankene jeg gjorde meg rundt fluens liv og levnet, var tankene rundt min egen fremtid. På generelt grunnlag. Og på et høyst konkret et. Fly bekymret meg. Jeg ser for meg min egen begravelse hver gang jeg setter meg inn i et fly. Jeg frykter de utenkte tanker som burde tenkes før det er for sent. Det er lite jeg kan gjøre med det. Da får det ikke hjelpe at statistikken gjør flyging tryggere enn å dusje for

eksempel. Eller at skyene under flyet danner et hvitt og luftig vegg-til-vegg-teppe, som det ser mykt ut å lande på. Da får det ikke hjelpe at jeg skulle være så heldig å reise tidssonene, mot tiden, og således oppleve å komme frem før jeg reiste. Og således kunne vi menneskene i et fly, stort eller lite, vinne en liten seier over aldersprosessen. Over Døden. I slike tilfeller var det trolig bare jeg som vant en seier. Det var sannsynligvis bare jeg som tenkte over disse spørsmålene. Må man ikke ha en bevissthet om en seier, for å virkelig ha seiret? Så gruet jeg meg til tilbakereisen. Til reisen tilbake, der det jeg hadde vunnet versus døden skulle tapes på ny.

Jeg kunne nevnt en rekke andre historier som man først og fremst kan knytte til reisen fra et punkt til et annet. Men det gjør jeg ikke. Jeg har vært altfor lite alvorlig i det siste, og bør begynne å ta opp tråden etter den alvorlige våren. Men først må jeg fortelle litt om en annen tur. Denne gangen med tog.

Tog

Jeg har fortalt at kollektivtransport, og alt annet som har en tilknytning til substantivet "kollektivism" i motsetning til "individualisme", både gjør meg engstelig og irritert. Unntaket denne gangen er transportmiddelet som har gitt navn til dette underkapittelet. Jeg foretrekker tog fremfor de fleste andre transportmiddel. Som for eksempel fly eller båter eller andre naturstridige farkoster. Enten de er kollektive eller ikke. I alle fall om de er av tungt metall og har underlag som er lettere og skrøpeligere enn dem selv. Som vann og luft. Togene er tunge, ja det er sant, men de kjører på noe som er enda mere håndfast enn seg selv. Jorden.

Jeg elsker tog.

Like viktig som frykten for utfallet av metallets møte med luft eller vann eller skrøpelige veier som busser kan kjøre på, er det faktum at jeg blir utrolig lett reisesyk. Denne plagen plager meg ikke på toget. Med alle andre transportformer tåler jeg ingenting. Verst er det om jeg er så dum å lese. Så dum er jeg dessverre ofte. Som en hund som handler på instinkt, til tross for at den lever i et samfunn der instinkter er tabu og oppdragelse er alt. Dum som en snauklipt sau som villig går inn i slaktehuset. Det skal for eksempel ikke mere til enn at jeg leser ordet "Fiat" på bilen foran, før kvalmen kommer sigende. Er bilen foran en "Mercedes 760 SL Intercooler" er jeg solgt.

Jeg hater tyske biler.

Med tog er det altså annerledes. Selvfølgelig slipper jeg heller ikke her unna skrikende unger, fulle folk, ekle konduktører, elendig underholdning og dårlig mat. Men her er det andre kvaliteter som tiltrekker meg. Tog går på skinner. Slik vil jeg det skal være. Dette burde livet forsøkt å imitere, istedenfor å bukte og sno seg etter forholdene. Tog går rett på, samme faen. Fint for oss som blir lett reisesyke. Surt for mennesker og dyr som forviller seg inn på sporet. Som bikkjer, sauer og mennesker på ufornuftige snarveier.

På toget kan det som irriterer meg grenseløst ved benyttelsen av andre transportmiddel være kimen til litt glede på turen. Jeg har for eksempel en nærmest pervers glede i å høre konduktørens knoting ved oversettelsen av meldinger til verdensspråkene. Damen i høytaleren på denne turen, denne årstiden, dette året en gang på nittitallet, var ikke noe unntak. Hun rotet noe voldsomt med grammatikken, men hadde en vever sensuell stemme som vekte forventninger om et flott utseende. Hun var også et syn da hun etter en halvtimes tid endelig åpenbarte seg også rent visuelt, som noe mer enn en stemme i togets sprakende høgtalere. Hennes fysiske fremtoning var mer oppsiktsvekkende enn de elendige språkkunnskapene. Her var det ikke lett å konsentrere seg om den medbrakte toglektøren. Og det gjaldt ikke bare meg. De fleste av oss glante på baken til den uniformskledde. Hun viste det vel, men tok det neppe som smiger. Den var nemlig enorm. Ikke bare "stor". Enorm. Mer som en sofa enn en rumpe. En ruvende toseter hun måtte vri og vende på for å få gjennom dørene som skilte vognene og delte cupéene. Bukseselene hennes var løftestropper, slike man bruker når flygel skal flyttes. Eller tunge kjøpmannsdisker fra en far som ikke trenger den mere. Eller fra noe annet som måtte tyngde de stakkars flyttesjaukarer. Det var det skuldrene hennes var; to sterke flyttesjaukarer som svettet under belastningen, men som ikke hadde noe valg i en jobb de var født til. Hun minnet meg egentlig ikke så lite om underholderen på båten noen dager før. Han som kunne vært lillebroren til Harry Belafonte. Men kvinnen plagde oss ikke med coverversjoner av døde artister. Og det gjorde absolutt ingenting. Jeg knullet henne på raskt og lite forpliktende vis, i hennes sovekupé, den påfølgende natten. Jeg sovnet i et av de billigste setene i røykekupéen. Jeg hadde irritert meg på dette. Jeg likte godt å røyke selv, men å sove i det? Sovnet gjorde jeg likevel. Jeg våknet med ereksjon og en ufullendt drøm om Eva og meg selv. Jeg hadde forøvrig min seksuelle debut på toget. Også denne gangen med en konduktørdame. Det skjedde for nesten ti år siden. Hun var minst tretti år eldre enn meg selv og forførte meg året før dette hadde blitt straffritt for hennes del. Nå ble det selvfølgelig straffritt, da jeg aldri har fortalt det til noen andre enn til fyren i det blanke morgenen etter. En speilmann som nettopp hadde blitt mann, som blunket tilbake og var faen til kar.

I tillegg til å glede meg over sex med konduktørdamer og andre overraskende episoder som kan oppstå på tog, inspirerer togets monotone lyder meg, som de skapt av overgangen mellom skjøtene på svillene, som konduktørens regelmessige skritt og massenes summende konversasjon, til refleksjon og tanker om fine ting. Til tanker om hva jeg skal bli for eksempel. Jeg tror faktisk at det var på en togstrekning et eller annet sted i Europa denne sommeren at jeg bestemte meg for en gang å gjøre et nytt forsøk på å bli forfatter.

Jeg har lenge kalt meg selv skribent. Ikke så andre hører det, men jeg har kalt meg selv skribent likevel. I alle fall ovenfor mannen i speilet og i notat boken min som jeg alltid har med meg. Å være skribent kan enhver bli. Skriver man er man skribent. Er man forfatter, er man noe mer. Da er det man skriver anerkjent også av andre enn den som skriver. I slike tilfeller, når jeg tenker på om jeg vil bli forfatter eller ikke, sier jeg gjerne ordet "forfatter" inni meg. Smaker på det. Det smaker godt. Noe jeg vil være. Intellektuell. Men av og til kan det også smake litt surt. Trolig har arbeiderklasse-genene bygget av slekters århundrer fra slitet på en fire hundre år gammel går, gitt meg moralske smaksløker som fanger opp ordets lave ph-verdi. Jeg ristet det av meg.

Om jeg blir forfatter, da skulle jeg ha vært en bohem. En som gikk barføtt ute og med sko inne. Jeg skulle vært en mystiker. Jeg skulle ikke gitt mitt tilbedende publikum det de ville ha. Jeg mener, bøkene skulle selvfølgelig være elsket av alle. Men som offentlig person skulle jeg være en forfatternes Greta Garbo. Tilbaketrukket. En som ikke blir lagt merke til før naboene begynner å kjenne lukten av forråtning i trappeoppgangen, eller irritere seg på en femukers avisbunke utenfor en slitt inngangsdør. Da er det for sent. For dem.

Jeg skulle vært en forfatter ingen fikk taket på. Som Thomas Pynchon. Alle vet at han er en mystisk type som aldri blir avbildet eller intervjuet, men hvem har egentlig lest ham?

Jeg skulle vært en forfatter man aldri fikk skikkelig i tale. En som var for listig eller for sleip til å festes på noen filmrull. Som sklei av hver eneste gang. Skulle noen klare å knipse et bilde av meg, skulle det være med en stor hatt, et digert skjerf som dekket halve ansiktet og mørke syttitalls-solbriller som dekket resten. Et bilde som kunne vært av hvem som helst. Albinen nede i gangen som ikke tåler sollys, eller en venn som bare har vært på besøk hos meg. Jeg skulle selvfølgelig bare omgi meg med venner like mystiske som meg selv. Mennesker viden kjent for at man ikke vet noe om dem. Ok, jeg skulle ikke være fullstendig hensatt til det ukjente. Folk måtte få vite at jeg var i live. Den bekreftelsen trengte jeg sikkert selv innimellom. Tenkte litt på det. Blodprøven.

Men når jeg en sjelden gang skulle ta bladet fra munnen, da skulle jeg i så fall lyve så det renner. I slike tilfeller kan man tenke seg at jeg i den ene avisen var trettisju år og slet med alkoholen. I den andre var jeg 28 år og en kristen totalavholdsmann. I slike tilfeller skulle jeg selvfølgelig passe på at begge avisene trykket intervjuet på samme dag, slik at den uskyldige spøken ikke avsløres før den skulle. Selvfølgelig skulle jeg åpne meg for en tredje avis, der jeg og journalisten moret oss over peket mot vedkommendes konkurrenter i avisbransjen. En spøk som på dette tidspunkt er viden kjent, og for lenge siden gjenstand for nye dybdeanalyser som mitt forfatterskap og liv ellers.

- Idioter, sier vi og ler. Journalisten og jeg.

Selvfølgelig lurer jeg også denne opp i stry og presenterer meg selv med en ny alder, identitet og legning som folk kan la seg underholde av i noen år til. Forfatterlivet er underlig. Herlig. Ikke alltid forresten. Selvfølgelig er det en eller annen avis som kaster seg utpå med et eksklusivt "intervju" med meg. Et stykke håndverk konstruert fra første stavelse, og skrevet av en type jeg hang rundt med på ungdomsskolen, og som kjenner min faktiske alder og fjerne fortid. Fyren blir sitert i andre aviser, blir intervjuet i fjernsynet og mottar priser for "fremragende journalistisk teft". Det sure er at min mystiske eremittlivelse hindrer meg i å dementere autentisiteten i makkverket. Hevn får jeg selvfølgelig gjennom pennen der den nevnte fysaken får en heller liten flatterende rolle for eksempel i en halvbiografisk roman. Pennen er skarpere enn sverdet. Klisjeer har engang vært sanne. Og kan bli det igjen.

Slike tanker tenker jeg når jeg tar toget. I tillegg til forfattertanker, kan jeg selvfølgelig tenke andre tanker. Tanker som kanskje flere burde tenkt. Gode tanker. Men tanker, som er gode i utgangspunktet, kan også irritere meg grenseløst. I slike stunder kan jeg for eksempel irritere meg grenseløst, eller bare litt, på at jeg sitter med inngående kunnskaper om tidligere vannforekomster på Mars (astronomi opptok meg stort i barndommen), men ikke kan forklare hvorfor kaffen stiger når jeg dytter en sukkerbit i

den. Jeg kan også irritere meg på at jeg har blitt voksen, og ikke utnyttet barndommen da den var der.

Misunnelsen kan flomme over i meg ved noe så enkelt som observasjonen av barns optimistiske gange. Når de forflytter seg, skyver de kroppen med all kraft oppover mot solen idet tyngdepunktet deres når tåballene. I slike tilfeller, som når jeg sitter på tog, tenker jeg at på en slik måte burde jeg også gå. Jeg har flere ganger notert det under "ting som må gjøres" i boken min. Jeg har ennå ikke gjort noe konkret med det. Jeg går temmelig slapt fremdeles. I tillegg til deres struttende optimistiske gange, misunner jeg ofte de voldsomme forskjeller i proporsjoner barn opplever versus oss voksne. Tenk på når barn spiser iskrem. For et menneske av min størrelse, er en pinneis en kortvarig fornøyelse som forsvinner etter et par sutt. For barn blir isen et fargerikt kjempemåltid av frosset fløte, sjokolade og jordbær, som må holdes med begge hendene. Barn kan også lytte andektig til eventyr de har hørt hundre ganger før. Barn lukter godt. Jeg tror godlukten skyldes at de er splitter nye mennesker, og ikke har rullet å besudle kroppslukten sin med alkohol, røyk og annet som lett lukter dårlig etter en stund. Som en ny bil. Barn kan spise mat, enten det er kjempeiskrem eller hva som helst, med hele ansiktet uten at det er noe ekkelt med det for det – slik det er når et menneske av min størrelse gjør noe slikt.

Eller jeg kan tenke på de som er i den andre enden av skalaen. På de gamle. Av og til blir jeg i temmelig godt humør når jeg ser gamle som gleder seg over livet, selv om de har opplevd det mer enn lenge nok til å ha blitt fryktelig lei av det. Eller blitt rasister eller en annen sinnstilstand bygget på uvitenhet og frykt for det ukjente. Disse er uansett døde allerede. De vet det bare ikke. Mest gleder det meg når gamle mennesker, når de er i par, leier hverandre. En sånn enkel handling er av de beste bevis jeg kan tenke meg på at de fremdeles er glade i hverandre. At ikke tiden har slipt bort det som gjør den andre til en del av en selv. Håndflate mot håndflate. Ikke avarter som å holde hverandre rundt armen der albuen gjør en svai knekk. Eller rundt hverandres midjer. Eller tar tak over skuldrene. Eller andre måter som avslører en eietrang eller en redsel for å falle, fremfor noen annen følelse.

Eller jeg kan tenke på mennesker som tvinges til grusomme ting.

Denne ferien ble jeg ranet. Sekken min var utstyrt med flagget fra det landet jeg kommer fra, sydd pent på lokkets høyre kant. Jeg burde husket at dette var et av flere flagg som går under det internasjonale symbolet for "ran meg". En invitt i tre farger til den fattige lokalbefolkningen. Disse takket selvfølgelig hyggelig ja, og mindre hyggelig slo meg ned. Greit nok. Jeg forstår de temmelig godt. Jo mer jeg tenker på mennesker som tvinges til onde handlinger, jo mer synes jeg synd på dem.

I slike stunder – oftest på tog – får jeg lett gode tanker om alle mennesker. Jeg ser nå at jeg har sklidd ut fullstendig i min skildring av hvordan togreiser kan være. Nå er det forresten også temmelig for mye for sent til å ta seg inn igjen også.

Intervjuet

OK, nå er det alvor. Nå er det slutt på tøvete turer med kollektivtransport og tøvete tanker om småbarn og eldre og tyver, om sauer på rygg, om kåte middelaldrende damer og alt annet som hører sommeren til.

- OK, nå er det alvor.

Dette sa jeg også til fyren i speilet en morgen bare dager etter at jeg returnert til landet jeg kommer fra. Speilmannen var fint kledd og hadde hårprodukter nok i sveisen til å slippe eventuelle bekymringer om hvordan håret lå den dagen. Det svake fallet lå som støpt om hodet. Som en hjelm. Han hadde lagt merke til at det regnet svakt ute. Det bekymret han lite. Han visste at eventuelle regndråper bare ville perle seg på hjelmen om de skulle treffe ham. At de ikke kunne trenge inn og ødelegge noe som helst, men fortsette videre til den nærmest vannavstøtende og polyesterbelastede dressen, for så å treffe bakken. I dag var han usårbar. Det så bare litt rart ut med dress og barbente føtter. Det var ikke de slitte skoene som var det største problemet. Denne gangen. Som vanlig bød det på nærmest uoverkommelige problemer å finne noen sokker som matchet. Så sjekket han vaskemaskinen der han kunne erindre å ha lagt et surt par sorte sokker kvelden før. Alt var tørt. Han konstaterte så at sentrifugen nok en gang hadde kastet den ene av sokkene ut i en annen dimensjon. Den var borte. Dette skjedde ofte. Speilmannen hadde sikkert trehundreogfemti sokker som manglet en partner. Triste sokker. Så fant han et par som matchet noenlunde likevel, tråkket ned i skoene, og blunket til den flate hermekunstneren i speilet.

Jeg hadde søkt på noen jobber før jeg avla eksamen den våren, og hadde fått innkallelser til jobbintervju. Heldigvis hadde de ikke kommet i veien for atspredelsene mine denne sommeren. Og til de utallige mulighetene til å ergre seg over kollektivismen og transportformer man kan knytte dette forferdelige ordet til. Bortsett da fra tog. Jeg elsker som kjent tog.

Jeg hadde jobbet ganske mye med å bygge opp en cv – en curriculum vitae – der min fortreffelighet var signalisert på en fortreffelig måte. Jeg var ung, men hadde fått utrettet mer enn de fleste. Jeg hadde forsaket en del også, det er sant, men ikke så mye som cv-en kunne gi inntrykk av. Jeg hadde brukt tiden min her på jorden flittig og fått utrettet mye. Alt var sirlig dokumentert på et papir som kalles ved et latinsk navn som betyr noe sånn som "oversikt over livet". Dette papiret hadde jeg altså sendt inn til en potensiell arbeidsgiver, og dette hadde imponert de dresskledde såpass at jeg ble kallet inn. Like barn leker best, tenkte jeg den morgenen, og kledd meg i dress selv.

I tillegg til å være et temmelig stilig plagg, var dressen samtidig innpakningspapir for en stadig mer tilstedeværende nervøsitet. Jeg hater å bære nervøsiteten min utenpå klærne. Derfor dress. Men jeg kan være så selvsikker jeg bare vil på utsiden. På innsiden også. Ofte tror jeg at jeg er verdensmester, for så å bli avslørt av min egen magesekk. Magesekken min er sjelens speil. Den er irriterende ærlig. Er det den minste

lille ting å være urolig for, svarer magen min med en sammentreknings som ikke ligner noe annet. Men fordøyelseproblemene mine visste ingen om, og med en dress og et selvsikkert sjarmsmil, og fremsto jeg som temmelig vellykket. Det sa i alle fall speilet til meg den morgenen. Jeg kan vanligvis stole på speilet mitt, og valgte å gjøre det også denne gangen. I slike stunder er det viktig for meg å se litt skikkelig ut.

Mer skikkelig enn jeg egentlig er.

Tenk om mine potensielle fremtidige arbeidsgivere hadde sett meg som et tungt beruset individ, eller som en gravstenvelter, eller som enslig tilskuer til pornofilmer med snadden i høyre hånd, eller som anonym telefonterrorist, eller som full, skitten og sovende mann i parken? Disse var eksempler på K-masken; den bare jeg ser. Som alle andre passer jeg på å skifte mellom forskjellige masker som passer enhver situasjon. Det var kamerater-masken; den bare kamerater ser. Det var kvinnebedærer-masken; denne er selvforklarende, og en rekke andre masker om passet en rekke anledninger. Denne morgenen tok jeg på meg ung-mann-som-vil-frem-i-verden-og-som-kommer-til-å-bli-en-verdifull-ressurs-for-enhver-virksomhet-masken. Jeg tittet nok en gang på masken med medfølgende dress i helfigur i speilet. Så smilte vi til hverandre, og gikk samme vei ut av speilets rekkevidde og ut på gaten. Jeg gikk de få kvartalene som skilte hjemmet mitt fra den potensielle nye arbeidsplassen.

Da jeg kom frem til bygningen der jeg skulle i intervjuet, henvendte jeg meg overdrevent hyggelig til damen i det første rommet. Hun ba meg skrive meg inn i en bok med omslag i billig skinn. Kanskje det ikke var skinn en gang. Kanskje var det en skinnerterligning. I så fall var det god etterligning. I så fall var det ikke billig skinn. Da var det dyrt liksom-skin. Men det samme kan det være. Hun ba meg sette meg ned for å vente. Så gjorde jeg det. Jeg satt litt anstrengt på en måte og følte meg ikke særlig tilpass. Jeg var tørr i munnen. Så kunne jeg se at inngangspartiet i bygningen hadde en vannautomat. Jeg rykket et plastbeger fra stativet og fylte det. Så drakk jeg. Det var akkurat det den tørre munnen min trengte.

Kroppen min er som skapt for vann.

Så hørte jeg stemmer i resepsjonisten callinganlegg. Så nikket hun til meg. Jeg nikket tilbake, reiste meg og tyvtrente på et smil mens jeg og damen ruslet nedover en lang korridor. "Møterom B" sto det på den nest siste døren. Denne døren åpnet hun og viste meg inn med en verdig arm før hun lukket noe bak meg.

Så var jeg alene.

Mot dem. Tre stykker. Intervjuerne satt på rekke og rad og ventet bak to bord som var satt sammen i kortenden av rommet. De så litt søvnige og leie ut. De hadde sikkert blitt tråkket ned av tapere med søknader som ikke holdt mål de siste ukene. Som ikke holdt kjeft og innså tapet, men ringte et uttal ganger for å forsikre seg om at søknaden var kommet frem. Og at det var helt sikkert at den var behandlet, selv om de ikke ble innkalt til intervju. De var sikkert også slitne av alle som hadde blitt innkallet til intervju og som likevel ikke holdt mål. Kanskje de til og med hadde spandert dyre flybilletter på disse

menneskene for å få snakke med dem. Jeg kostet ikke mennene i dress noe. Jeg spaserte. Det har jeg allerede fortalt. Det eneste jeg ville koste dem var noen minutter av deres tid. Jeg bestemte meg for å bruke min tilmålte tid godt.

Jeg hadde selvfølgelig forberedt meg vel. Dette hadde jeg gjort på to forskjellige måter. Den første forberedelsen gikk i å skikke meg godt og rekke mange forskjellige ting til tross for ung alder. Disse forberedelsene hadde jeg dokumentert på et papir med et latinsk navn som hadde imponert de rette menneskene. Men dette har jeg allerede fortalt om. Den andre forberedelsen lå i at jeg hadde passet på å pugge en oppskrift. En oppskrift jeg har laget selv, og som dreier seg om hvordan man gjør det godt på slike målinger av kunnskap og kompetanse.

Her er oppskriften på hvordan man gjør det godt i jobbintervju:
Først og fremst passe på å svare på spørsmålene. Det vil si svare på det man tror tomsingene som skal ansette spør etter. Dette samsvarer ikke nødvendigvis med den logiske forståelsen av spørsmålene.

Så stille seg kritisk til virksomheter som kommer i konflikt med målene til virksomheten man søker jobb i.

Så stille seg kritisk til deler av virksomheten, men så via en rekke omveier komme frem til at virksomheten likevel er den beste ethvert menneske kan håpe å bli arbeidstager i.

Så trekke frem noe som bedriften står for, selv om det er på siden eller fullstendig irrelevant for spørsmålene man besvarer.

Så trekke frem noe som man har lest i pressen den siste uken, og relatere dette til jobben og si ting som "dette viser jo at bedriften Deres har en viktig posisjon i samfunnet og spennende utfordringer fremover". Slik viser man at man ikke er fagidiot og faktisk følger litt med i hva som skjer i nåtiden.

Så være vanvittig ydmyk, og slik synliggjøre at de som intervjuer deg er deg totalt overlegen til tross for potensialet man har. Slik får intervjuerne bekreftelse på at de likevel har valgt rett hylle i livet. Slik gjør man et godt inntrykk

Dette første jobbintervjuet i hele mitt liv, fulgte jeg oppskriften til punkt og prikke, og fikk jobben.

Livet er enkelt og kalkulerbart i slike stunder.

Telefonen

Nok en gang gir jeg et underkapittel en banal tittel. "Telefonen", hva er det? Det som gjør telefonen til et viktig element i dette kapittelet, er ikke så mye det fysiske objektet som en telefon utgjør, men mer den funksjon telefonen skulle få som *budbringer* denne

sensommeren. Før jeg skal fortelle om det jeg egentlig skal fortelle om, må jeg komme med et par anekdoter som ulmer i hodet mitt og må ut. To litterære sidesprang.

Det første sidespranget.

Dette sidespranget er egentlig to. Altså sidesprang. Altså litterære. Når jeg tenker meg om burde jeg egentlig delt hele sakskomplekset knyttet til sidesprang opp i *tre* litterære sidesprang. Men nå er det for sent. Jeg har sagt at jeg skal dele det opp i to. Dessuten har disse to første egentlig noe av det samme tema, så det passer ganske godt å slå de sammen. Temaet er folk som ringer for å tappe meg for penger. Dette liker jeg dårlig. Det gjør kanskje de fleste mennesker, men jeg kan som kjent være temmelig gnien. Det vil si, jeg prioriterer litt annerledes, og dette gjør at noen kaller meg for en gnier. Dette har jeg snakket om før, og dropper derfor emnet. Denne gangen. Ved begge nevnte anledninger kan man i alle fall tenke seg omtrent samme setting. Jeg slapper av på sofaen. Ingen fare. Fred. Krig på tv. Telefonen min. Ringer. Jeg løfter av røret. Og angre et sekund senere.

En kvinne fra en nødhjelpsorganisasjon presenterer seg. Så budskapet sitt:

- Det dør tusenvis av mennesker i Sentral-Afrika hver dag. For verdien av to pantede flasker kan man holde liv i en familie i Uganda i en uke. Uten hjelp vil de dø. Vil du støtte vårt arbeid?

Gir jeg min støtte, som først og fremst dekker kvinnens timelønn og siden mat for familien N'Butu i Uganda (om noe blir til overs), føler jeg meg lurt sekundet etter at jeg har sagt "hadet". Avslår jeg "tilbudet", blir den mørke samvittigheten mitt brått regissøren av en kortfilm vist i hjernebarken min, der jeg selv spiller rollen som amerikansk sørstatsbonde som pisker bommulsplukkende, blodblødende, svettesvettende negrer. Negrene (som i dag skal kalles "svarte"), fikk ikke hjelpen min over telefon. Denne gangen heller. Jeg hjelper sjelden andre enn meg selv. Jeg er konsekvent sånn. Bortsett fra en tv-stasjon jeg titter på av og til. De fikk hjelpen min for kort tid siden. Det var forøvrig slettet ikke meningen. Også denne gangen var stuen min kulisser til telefondramaet. Til tragedien. Også her en sofa. En påskrudd tv. Og en telefon.

En telefon som ringer.

- Hei, snakker jeg med K.?

- Ja...?

Hun som ringte presenterte seg så ved navn. Fornavnet. Og bare det. Så fortalte hun at hun arbeidet i lisensinnkrevingsentralen til den nevnte tv-stasjonen som jeg titter på av og til. Så fulgte hun opp med det store spørsmålet:

- Har du tv?

Alarmbjellene i skallen min laget nå høyfrekvente lyder. Den same skallen dro tankene tilbake til alle gangene jeg på overlegent manér har skrytt av hvordan jeg skulle takle lisensinnkrevende den dagen de ringer for å kreve avgiften. Denne gangen var det alvor. Men jeg var ikke forberedt. Leksene var ugjort. Jeg var verst når det gjaldt. Så var jeg i

svime noen sekunder, før jeg ble meg selv og var tilbake til stuen, sofaen, fremfor fjernsynsapparatet, med en telefon og samtalen med en dame i den andre enden. Så sendte likegodt det svikeyfulle fjernsynsapparatet mitt ut de liflige tonene til nyhetsvignetten for tv-stasjonen som telefondamen tilhørte. Sendte de ut over stuen min og via mikrofonen på apparatet jeg holdt mot høyre kinn og ut i kvinnens øre. Jeg var sviktet av mitt eget kjøtt og blod. Kvinnen spurte meg om jeg hadde tv, tv-apparatet svarte henne, og slik ble jeg litt fattigere en jeg hadde trengt å være.

Det andre sidespranget.

På en messe i begynnelsen av dette århundret ble telefonen introdusert i landet jeg kommer fra. Ministeren for handel hilste nyheten velkommen med disse ordene:

- Telefonapparatet er nok et morsomt leketøy, men noen praktisk anvendelse får det aldri.

Han tok selvfølgelig feil. Det vet de fleste oppegående mennesker i dag. Det fikk vel også den nevnte minister for handel en viss anelse om også etter hvert. I alle fall om han ikke døde rett etterpå. Det vet jeg uansett ingenting om. Kanskje han ble drept av fallende stålrør fra messeteltet samme dagen. Eller kanskje han levde lenge, lenge og døde som en latterliggjort mann, kjent for sine feilaktige visjoner om fremtiden.

- Er det spåmannen vår som kommer?

Man kan tenke seg at folk ropte noe slikt etter den triste gamle mannen. Nå bare en forhenværende minister. En som bare drømte om døden og en gravstein med den gamle tittelen sin på. "Her ligger statsråd Ett Eller Annet" og med liten skrift "Denne stenen er levert av Johnsons Gravferdsbyrå, telefonnummer ...".

Det ministeren i alle fall ikke kunne ane, var hvor viktig telefonen ble for meg denne sommeren. En telefonsamtale var alt som skulle til for å rive ned de gode følelsene jeg hadde opparbeidet meg i løpet av lange togturer, tankene om et forfatterliv, og barn som spiser iskrem med hele ansiktet.

En stemme i telefonen, var alt som skulle til. Det var Legen som eide stemmen.

Legen – uten hjelp av noen andre enn seg selv og sine egne stemmebånd - fortalte meg om resultatet av blodprøven som var tatt av meg tidligere det året. Den gang jeg hadde besvimt i armene på en sykepleierstudent med voksne bryster. En sykepleierstudent som fikk skumle blikk fra sine oppassere, og som selv kunne trengt bekymrede kalde kluter på en blek blodfattig panne. Slik jeg fikk.

Den gang. Da.

Denne gangen, med et lyseblått telefonrør mot kinnene, og med en bekymret lege i den andre enden, svimte jeg ikke av. Likevel kjente jeg at det var like før. Ordene "dårlige utsikter" og "nye prøver" hørtes ikke særlig lovende ut. Disse knusende ordene, satt sammen av bokstaver som hver for seg var temmelig harmløse, kastet meg ut i en verden som kjentes ganske merkelig. Legemet mitt var på en måte ikke til stede. Ikke rommet

heller. Alt jeg var, var tankene mine, og en stemme mot øret mitt. Det fraværende rommet gikk rundt som på en tivoli-innretning eller noe annet kvalmende. Jeg satt i midten mens verden gikk rundt. Jeg ble svimmel likevel. Legens stemme sa noe mer, og stemmen min sa ting som "ja" og "jeg forstår" og "jeg forstår ikke" og "nei" og sikkert mange andre ting som jeg ikke husker i dag.

Jeg bestilte time, før vi begge la på. Jeg var tilbake i rommet og livet i det samme telefonrøret traff sporet den skal sitte i når den ikke brukes. Nå kjente jeg den sure vinden som trakk gjennom de dårlige vinduene i leiligheten jeg har beskrevet tidligere. Luften ble sakte fylt av en ekkel, gjennomtrengende kulde. Jeg prøvde å brette meg over toalettskålens velsignede trakt, men klarte det ikke. Inne på rommet mitt smilte Costello fremdeles fra plakaten på veggen. Det dobbeltsidige limbåndet i hjørnet øverst til høyre hadde løsnet, og Elvis så litt rar ut. Som om han tippet fremover. Som om han var på vei til å falle. Han også. Men han smilte likevel. Engelen min også. Engelen min hadde liten innlevelsessevne i situasjonen. Det statiske smilet passet situasjonen dårligere enn noensinne. At Elvis smilte plagde meg mindre. Det var på en måte mindre påkrevd at han skulle ta på seg et mer alvorlig ansikt en engelen. Om engler finnes, noe jeg ikke tror de gjør, bør de ta på seg en alvorlig og medfølelse mine ved anledninger som denne.

Jeg måtte ut. Andre omgivelser kunne kanskje lindre såret som hadde åpnet seg inni meg et sted.

Jeg vandret ned til en kafé jeg ofte frekventerer. Kafeen var nesten tom. En liten gjeng med studiner satt ved et ovalt bord på den andre siden av rommet. De snakket lavt og virket preget av at dette var dagen etter et eller annet voldsomt. En slående vakker mann kom inn i lokalet (det er sjelden jeg kan si at menn er vakre, men denne fyren var det). Han stilte seg i baren, bestilte en øl. Da han fikk glasset med det brune i, løftet han dette i en skål mot de bakruspregede jentene som tydeligvis ikke delte fyrens entusiasme for alkohol denne dagen. De var fremdeles uten ansikter, og gjorde ingen gest tilbake. Fyren ble tydelig irritert, men fikk samtidig en lurhet i smilet som fremsto som ganske sjarmerende.

- Hvem har dødd her da?, spurte han hele rommet.

Jeg skulle til å rekke hånden i været, men tok det i meg. Studinene lo forsiktig av kjøkkasen, og så vendte de tilbake til det de drev med. Hva det nå var. Kanskje ingenting. Av og til gjør man ingenting. Og det er alt man gjør. Og ofte er det nødvendig for å fungere. Det meningsløse er ofte mer meningsfullt enn det meningsfulle. Så ble jeg plutselig utrolig redd. Det føltes som om det var første gang jeg var skikkelig redd noen gang. Jeg ble sittende å vugge frem og tilbake og kjenne på fryktens harde neve. Jeg var kald på føttene som bare hvilte mot tynne såler og kalde treplanker under meg. Jeg ble kvalm og varm og kald etter hverandre. Og samtidig. Så satte jeg fra meg ølglasset mitt som fremdeles nesten var fullt. Og reiste meg fra bordet.

Alkoholmisbruk.

Så gikk jeg raskt tilbake til leiligheten. Med døren min lukket bak meg og jakken på en stol løftet jeg armene mine mot himmelen et sted over det gamle taket med gipsrosetter og brede lister.

- Høsten kommer tidlig i år.

Dette sa jeg først høyt inni meg. Så lavt til veggen og de utette vinduene og til Elvis der oppe på veggen. Og til engelen. En engel som fremdeles bare smilte tilbake og ikke brydde seg om at høsten var tidlig ute. Så skrek jeg det ut til alle som ville høre. Jeg skrek det mens tårene sprutet og kinnene ble varme og pannen min et trangt fengsel.

Etter en stund ble stemmen stadig mer hes. Den slo sprekker i alle vokalene. Skriket var bare vokaler.

Det hylte lett i ørene og et hvitt ly skjemet synsfeltet, mens pulsen dundret forbi tinningene. Så stoppet jeg og bare dro pusten temmelig ujevnt nå og da. Ikke mer enn nødvendig for akkurat å holde meg i live. Jeg fikk lyst å stoppe flere ganger. Det ville vært temmelig fint. Men så tvang jeg munnen åpen, og dro inn luft som nå var blandet med den salte smaken av tårer som rant inn sammen med åndedragene. Så tok pannen og resten av hodets smerter over for det verste av tårespruten og de stygge, hese skrikene mine. Jeg begynte å fungere igjen på et vis. Tankene klarnet. Øynene mine også.

De hadde grått fra seg for en stund.

Etter hvert ble jeg klar over at høsten, om denne dagen var representativ for hvordan høsten *kunne* bli, var ganske vakker til tross for menneskeskjebnene den inneholdt. Til tross for den udefinerbare indre kulden som jaget meg. Jaget meg fra noe. Til noe annet. Og så tilbake igjen. Og høstens potensiale trøstet meg ikke noe særlig. Så satte jeg på Costellos "All this useless beauty", og syns dette stykket popmusikk passet ganske bra til hvordan jeg hadde det i forhold til denne egentlig vakre høsten som var i emning. I nattens vennlige mørke trøstet jeg meg selv med mye alkohol og et dikt jeg hadde skrevet selv.

Diktet sto på mange måter i et absurd kontradiktorisk forhold til hvordan jeg hadde det, og ikke minst til musikken jeg hadde valgt.

Men det gjorde meg ingenting.

Sol
varme
solsvidde trær
tær
uten sokker
uten kulde
varme
kropper
dager
som strekker seg langt etter sol
og oss

Hvem disse "oss" skulle være vet jeg ikke. Jeg følte meg temmelig alene. Den gang. Da. Den dagen sommeren ble til høst.

HØST

høst, årstiden som danner overgang fra sommer til vinter, regnes gjerne fra en tid før høstjævndøgn til noe før vintersolverv. Den minkende solvarme resulterer i raskt syngende middeltemperatur over kontinentene, mens avkjølingen over havet går langsommere. Luftens relative fuktighet er ofte stor, det har lett for å dannes tåke og tåkeskyer. Den klimatiske høst faller sammen med den kalendariske som er september, oktober og november på den nordlige halvkule – mars, april og mai på den sørlige halvkule.

Den første høstdagen dette året åpnet jeg vinduet. Det var det første jeg gjorde, ikke det eneste jeg gjorde, selv om setningen lest bokstavelig, kunne forstås slik. Av og til må de kravene man vanligvis stiller til presist språk lempes noe. Ellers blir det vanskelig å få saker og ting til å fungere. Jeg åpnet vinduet og det var det første jeg gjorde den dagen etter at jeg våknet.

Så tittet jeg ut. Så rundt meg. Hundreogåtti grader eller så. Ryggen var stiv, sannsynligvis av en dårlig liggestilling de siste timene før jeg våknet. Øynene hadde soverusk i seg, og ånden min smakte og luktet av noe innestengt og fuktig. På badet konstaterte jeg at å legge seg med vått hår alltid er en dårlig idé. Jeg så ut som Sid Vicious i Sex Pistols. Slik han så ut på en konsertplakat jeg en gang hadde. Plakaten er nå kastet. Og Sid Vicious er død for lenge siden. Jeg følte meg ikke så sprek selv heller. Jeg labbet tilbake til sengen min og krøp under dynen med det meste av legemet. Så strakte jeg meg mot boken min som lå og ventet på bordet ved siden av sengen, bladde opp på en ledig side og skrev et dikt.

*Morgentåke
Som sterkt utvannet melk mellom himmel og jord
Som gjør bygningene i betong
og veiene i asfalt
og triste mennesker i kjøtt og blod
utydelige og vanskelige å se
og det gjør meg ingenting*

Denne høsten fikk en uvanlig dårlig start.

En ting var at morgentåken lå tett over byen den første høstdagen og gav den et skrekkfilmaktig preg som fikk meg til å gyse. Som fikk meg til å skrive spontane setninger på et papir i en bok som jeg alltid har innen rekkevidde. Noe helt annet var en temmelig dårlig opplevelse som intervenerte en av mine faste daglige rutiner. Denne dagen, få dager etter telefonsamtalen som drepte sommeren, fant jeg det for godt å ta opp morgenritualet mitt med å spise frokost på et bedre hotell. OK, jeg underdriver. Denne gangen skulle jeg ikke bare unne meg å spise gratis frokost på et bedre hotell. Jeg skulle spise på det *beste* hotellet denne gangen. Et hotell kjent for sin fantastiske mat, service, showet i restauranten på kveldstid, sitt store tilsig av kjendiser og de som ønsker å bli det. Et hotell kjent for sine vanvittige priser. Ikke faen om jeg skulle betale for frokosten. Ikke denne gangen heller. Inngangspartiet i hotellet var i marmor, krystall, edelt metall og mennesker med mindre edle hensikter. Som for eksempel en velkledd hovmester som viste meg bordet. Etter at jeg var tilvist et massivt bord og med bakenden plassert på en stol av sannsynligvis italiensk opprinnelse, sto fyren og ventet på ett eller annet. Han tittet liksom uinteressert og tilfeldig på alt annet enn meg selv, og vippet optimistisk opp på tåballene sine før han senket seg ned på noe som så ut som plattfötter.

Denne rutinen repeterte han noen ganger. Etter hvert kom jeg selvfølgelig på hva han mente: Han ville ha tips.

Jeg rotet ned i lommen og fant noen mynter som jeg slapp ned i hånden hans som i mellomtiden hadde sprettet opp som en forløst veisperring med det samme min hånd nærmet seg midjepartiet hans. Han åpnet hånden og tittet på resultatet. Han klarte ikke å skjule skuffelsen over det magre utbyttet, og forbitrelsen mot en gjest som ikke visste å sette pris på god oppvarning. Men han lot meg være i fred. Restauranten lå og ventet på meg nedenfor det lille platået der mitt og flere andre sitt bord var lokalisert. Et enormt

buffét-fjell i hjørnet av lokalet skrek etter å bli besteget. Jeg forsynte meg det jeg kunne. Roastbiff, eggerøre, ristede brødsiver, og nypresset appelsinjus med masse fruktkjøtt. Det startet jeg med. Jeg var utrolig sulten. Det smakte utrolig godt. En venn sa en gang at hunger er den beste kokk. Det tror jeg han har rett i. Til tross for sitt gode ry, tror jeg ikke objektivt sett at maten de serverte var verdt prisen. Jeg betalte ingenting, og så heller ingen grunn til å klage på dette misforholdet. Jeg hadde akkurat slurpet i meg en masse eggerøre og tjukk appelsinjus, da en kelner med usedvanlig hvite tenner spurte meg hvilket rom jeg bodde på.

- "104", sa jeg som vanlig og tittet ned i maten min igjen.

Reaksjonen til fyren var ikke som jeg hadde ventet. Fyren begynte å småhumre. Jeg forsto ikke hva han mente, og gjorde meg faktisk klar til å lage en vanvittig scene, og skrike opp om at dette var en fryktelig sted, og når man betaler i dyre dommer må man kunne forvente en mer høflig og diskret opptreden.

- Hvilket rom sa du?, sa han. Fremdeles med en høflig tone og et lurt smil like bak de hvite smilet.

Jeg svarte som sist. To minutter senere, etter mye krangling og høylytt banning, ble jeg kastet ut. Dette etter at de hadde tatt navn og nummer fra førerkortet mitt og lovet meg at politiet kom til å ta kontakt.

Hvordan kunne jeg vite at en av verdens mest berømte forfattere, en nobelprisvinner, hadde bodd på rom nr. 104 i dette hotellet hver gang han var i byen? Hvordan kunne jeg vite at rom 104 på dette hotellet nå var museum med hundrevis av besøkende hver dag? Jeg lusket hjem like sulten, og unnet meg heller ikke noe mat den dagen.

Jobb

Jeg begynte å jobbe den høsten. Jeg jobbet som bare mye, men fikk tid til mye annet også. Blant annet det å tenke på og bekymre seg over hva som var galt med meg. Vel, jeg visste det egentlig. Det hadde legen fortalt. Jeg fikk en rekke datoer på et papir. De var datoer da jeg skulle innom sykehuset for å ta prøver. De skulle bygge opp et skikkelig beslutningsgrunnlag, var det likt til. "Beslutningsgrunnlag", et flott ord. Et slikt ord som man lærer seg når man begynner å jobbe i næringslivet.

Portefølje. Synergieffekter. Kjerneaktiviteter. Ordreserver. Beslutningsgrunnlag.

Denne første morgenen jeg skulle på jobb, brukte jeg lang tid fremfor speilet. I speilet så jeg en ung voksen, eller en eldre ungdom alt etter hvordan man ser det. Blondt hår, men ikke så lyst som det en gang hadde vært. Nå var det en ikke-farge. Noe midt i mellom to andre mer rene farger. Som en statlig bygning i Øst-Europa. Jeg var lang og tynn. Etter tenårene la jeg på meg jevnt og trutt slik man gjør. Nå hadde jeg mistet flere år allerede. Jeg var på en måte høyere enn vanlig. Skoene var nye og skinte ganske så fint i det svake lyset. At de var et nummer for store klarte ikke å skjule det faktum at fotbladene mine er latterlig korte i forhold til bena forøvrig. Mange har faktisk uttalt undring over at den lange ulenkelige kroppen min klarer å balansere på de små føttene mine. Jeg har hørt at forholdet mellom fotlengde og størrelsen på det mannlige kjønnsorgan er en ganske så proporsjonal størrelse. I så fall lå jeg dårlig an. Jeg hadde på meg en nyanskaffet dress som faktisk så ganske stilig ut. Den var billig, men etterlignet en dress som var mye mer eksklusiv. Laget i Italia. Altså ikke den dressen jeg hadde, men den min etterlignet. Den var som sagt stilig. Jeg måtte bare passe litt på at jeg ikke bevegde

meg for mye i hardt sollys. Da glinset det i polyester og andre falskheter som avslørte den manglende eksklusiviteten og den sviktende bruken av naturlige tekstiler. Tekstiler av denne verden.

Vel ute av døren konstaterte jeg at min første jobbdag så lovende ut med hensyn til været. Eller kanskje var det ikke lovende i det hele tatt? I studietiden husket jeg at godt vær var et nådestøt på arbeidsmoralen. Når solen skinner og smiler, og folkene som er så heldige å være ute også gjør det, er triste studierom triste greier. Jeg tok meg selv i å be til ett eller annet om at kontoret mitt smilte og skinte selv om det var innendørs.

Da jeg rundet hjørnet et par kvartaler fra jobben, passerte jeg en tidligere klassekamerat på gaten. Jeg så ham først. Det var ikke så vanskelig. Han var kledd i en knall gul kjeledress. Med en annen farge kunne han sikkert tillatt seg hva som helst. Det er jeg temmelig sikker på. Men han var altså kledd i knall gult. Og det var en temmelig alarmerende farge. I tillegg sto navnet på byen jeg bor i med store bokstaver øverst på ryggtavlen hans, og under der igjen det illeluktende ordet "Renovasjon". Han jobbet i renovasjonsvesenet, men for meg og alle andre blir slike mennesker aldri noe finere enn søppeltømmere. Det var derfor jeg vegret meg for å snakke med han. Det vil si, det var ikke for min egen del jeg passet på å overse han fullstendig, og tilfeldigvis vri hodet den andre veien i det jeg passerte. Det var for hans del. Selv så jeg nemlig ganske så vellykket ut der jeg passerte ham på vei til den første dagen. Jeg orket ikke å gjennom min tilstedeværelse konfrontere ham med de brustne drømmene sine så direkte. Jeg ønsket ham ikke noe vondt. Det hadde han tydeligvis klart selv. Da jeg gikk videre merket jeg at det var varmt i været. Det kjentes ut som om temperaturen steg mens jeg kjente etter. Ja, det synes nærmest som om høsten trodde den var sommer enda. En sommer som nektet å gi opp. Og det gjorde meg ingenting. Da jeg var i ti-tolvårsalderen bygde jeg og noen venner en behagelig personlig økonomi ved å knabbe sykler, gjemme de unna noen uker, for så å levere de til politiet mot finnerlønn fra glade eiere. Foreldre, politikere og andre bemedlede etterlyser ungdommelig initiativ. Jeg kunne ikke skuffe dem. Vi fikk klapp på hodet av både politi og sykkelleiere ved disse anledningene. De første gangene. Vi sluttet da frekvensen på funnene våre begynte å bli mistenkelig høy, og mennene i svart begynte å stille ubehagelige spørsmål. Ikke det at det gjorde oss så altfor mye. Vi var temmelig hardhudede, selv om vi var unge. Forresten ikke "vi". Selv var jeg egentlig ikke hardhudet i det hele tatt.

Jeg var en pyse, men skjulte det godt. Jeg følte meg utenfor i hele puberteten. Jeg trodde en gang at sport skulle være min greie. Jeg tok feil.

Minnet om meg selv som spedbygd, ikke-utvokst og ukoordinert ungdom, og aversjonen mot miljøet i et fotballag dominert av skoleløse 27-åringere med umorsomme kommentarer av typen "jeg kunne vært faren din om moren din hadde villet", jager meg selv i dag. Det var på denne tiden jeg la meg til en tøff tone. En kompensasjon for at jeg var en temmelig liten og tynn fyr. Stor munn, liten kropp. Den tøffe tonen har jeg ennå ikke vokst av meg. Så en dag, slapp noe taket og jeg strakk meg mot himmelen i rykk og napp. Buksene mine fremstod ofte som et tidlig varsel om høyvann i denne perioden. I alle fall til moren min endelig tok seg bryet med å legge dem ned. Siden har jeg vært den lange ulenkelige fyren med få omgivelser å trives i. Kroppen min fant seg heller ikke til rette i discomiljøet. Det forundrer meg den dag i dag at dette miljøet kan være ettertraktet i det hele tatt, med sin grunne musikk og mennesker. I disse yngre dager minnes jeg bare at luften var tett av røyk, kåtskap og min egen frykt for å bli bydd opp til dans.

Jeg henvendte meg til den samme damen som hadde vist meg inn da jeg skulle i

jobbintervju, og fortalte at jeg skulle begynne å jobbe der. Så laget hun et identitetskort med en datastripe som lot meg slippe inn overalt. Jeg følte meg plutselig litt større enn jeg egentlig var. Så ringte hun opp en person over callinganlegget, som innfant seg rett etterpå. Han var en kjekkas som var tildelt rollen som fadder for meg de første minuttene, og viste meg rundt i de lange gangene. Jeg håndhilste på en rekke mennesker jeg ikke så siden, og nikket og sa ting som "ja", "imponerende" og "det må jeg si" til den entusiastiske veiviseren. Så ble jeg tildelt kontoret. Det var fint. Det konstaterte jeg raskt. Taket hadde bjelker som krysset hverandre og fikk det til å se ut som et gigantisk sjakkbrett, dog med bare hvite ruter. Store panoramavinduer gjorde byen under til min, og jeg følte meg kry, glad og maktsterk på samme tid. Når tre-persiennene var nede, dannet de, sammen med en lav høstsol, lange og late skyggestriper på en av de korteste veggene i rommet. Veggene, også kortveggen med skyggestriper, var elegant ikledd en hvit tapet med et svakt fiskebensmønster. Skrivebordet var enkelt og pent og skulle senere bli underlag for signaturene mine på tekster forberedt av andre og for dikt.

- Ikke verst, kunne jeg finne på å si til meg selv i speilet i garderoben som sognet til min etasje. - Ikke verst, kunne jeg finne på å si. I alle fall de første dagene.

*på vei til jobb
møter jeg de samme mennesker
hver dag
på samme tidspunkt
på samme sted
jeg rister på hodet
tenker på de samme menneskene
som kjedelige og rutinemessige
og triste
men av og til så går jeg noen skritt til, og
kommer plutselig på hvorfor
jeg møter de samme mennesker
hver dag
på samme tidspunkt
på samme sted
jeg rister på hodet
og blir trist selv*

Jeg ble trist når jeg tittet på det ferdige diktet jeg hadde skrevet. Jeg skrev det på kontoret. På det enkle og pene skrivebordet mitt. Jeg skrev det etter bare tre uker i arbeidslivet. Lengre tid tok det ikke før jeg følte at overraskelsene som av og til dukket opp i studenttilværelsen, var spontanitetsbomber som jeg lengtet tilbake til med kropp og sjel. Jeg ble også nedtrykt over en rådende moral knyttet til økonomi, og bare det. "Slik er det med fraværet av en gud" kunne jeg si inni meg i slike stunder, og fikk samtidig en fryktelig knute i magen av tanken på min egen manglende tro. Men det gikk fort over. Mine lengsler etter en gud varer sjelden lenge. Plaget meg gjorde også rekken av tvilsomme transaksjoner og andre forhold jeg både fikk høre om, og av og til deltok i selv.

Det var medarbeidere som knullet medarbeidere på kontorene sine. Over mahognibord med messingbeslag. Utro sjeler som ikke lot seg affisere av at hele familien tittet intetanende på dem fra glass og ramme. Angrende sjeler som betrodde seg etter noen drinker ved såkalt festlige anledninger. Og som selvfølgelig angret på det. Og det var kleskoder ment for å gi et inntrykk av stilighet blant de ansatte, men som fikk oss til å se ut som hverandre. Som ansiktløse individer, med ingenting annet en kollektiv bevissthet. Og knapt nok det. Det var flotte titler av forskjellige valører, men i bunn og grunn var vi selgere hele gjengen. Vi presenterte oss som konsulenter og veiledere og sjefer og tilretteleggere, men var altså selgere likevel. Selgere som solgte seg selv hver eneste dag. Som måtte kompromisse og svelge alt mektige kunder og overordnede kunne finne på å si. Vi solgte oss selv og kjøpte oss damer på kvelden i såkalte forretningsseminar som kunne trekkes fra skatten, men som skilte seg fint lite fra fester uten et faglig alibi. Det er kanskje fælt av meg å generalisere slik, og formidle et inntrykk av at alle menn i dress og tannkremreklamesmil er slik jeg følte at vi var. Men har man bare en viss type erfaring med en viss typer mennesker, og dette utgjør flere enn en håndfull, mener jeg at vi nærmer oss det som må kunne kalles en sannhet. For eksempel er kroppsbyggere og dørvakter uintelligente. Dette bygger jeg på egen og entydig dårlige erfaringer med arten. Og dette er ikke fordi de minner meg på min egen noe utilstrekkelige muskelmasse, men fordi mine erfaringer med denne typen mennesker har gitt meg dette inntrykket. Jeg gidder ikke å utdype det nærmere. Prøv heller selv! Den siste setningen høres forresten ut som en halvhjertet oppfordring i en dårlig reklame for kvisemiddel. Jeg burde kanskje ha formulert meg annerledes. Men standpunktet mitt forblir det samme.

Kunstnere forventes vel ikke å stå opp med solen for å traske på jobb?

Slike spørsmål, som jeg egentlig visste svaret på, spurte jeg meg selv stadig oftere. Eller jeg kunne plage meg selv til det sykelige på tanken om en kroppen som forfalt uten at jeg kunne flykte fra den og dens slitte vegger. I tillegg spiste, røykte og drakk jeg hardere, og trente mindre enn noensinne i denne perioden. Mange ganger kunne jeg sitte apatisk og stirre ut i luften og bare kjenne på frykten, eller stirre ut av panoramavinduet mitt og ned på det livskraftige gresset og buskene. Og menneskene. Joggende mennesker i parken. Min dårlige samvittighet i glorete treningsdress. Så stoppet de et øyeblikk for å spise en gulrot og drikke fra naturlig kildevann fra duggfriske flasker. Sunnhetsmennesker som de fra dagtid-tv. Slike som krever smil og optimisme til tross for smerter og en stinkende svette.

Tristheten, irritasjonen og de andre relativt milde følelsene jeg mobiliserte disse første høstdagene, gikk raskt over i en inderlig frykt. En frykt lik den jeg hadde før eksamen tidligere på våren. På den tid jeg fødte forfatteren i meg. Og drepte ham. En frykt for Konformiteten. For at jeg skulle bli som alle andre. En frykt for at med et slikt liv ville individualiteten sakte dø hen. Og jeg med. En frykt for at jeg ikke skulle være på plass på kontoret når sjefen kom inn. Eller for at jeg for resten av livet skulle sovne alene hver kveld, fordi jeg ikke hadde tid til andre enn meg selv. Disse tankene ble mer og mer påtrengende, forsterket av en klaustrofobisk varm høst og en lav sol som sammen med panoramavinduene og de simple persiennene gjorde kontoret til en trykkoker. Som fikk veggene til å gjøre rommet mindre og som transformerte snippen i designerskjorten min til en renneløkke.

Jeg innså at livet mitt var som et kjedelig og gjentagelig kryssord. Og jeg hadde lett etter den saliggjørende løsningen med penn som eneste verktøy. Jeg kunne vanskelig viske ut de valgene jeg hadde gjort. I slike stunder klarte jeg knapt å gjøre noe som helst. Annet enn å tenke. Det var forresten mer enn nok. Den noe friskere luften en bordvifte

på kontoret mitt kastet sidelengs ut i rommet, kunne ikke bøte på varmen og den enslige trengselen. Den ble bare opptatt av resten av atmosfæren og ble som den. Sur og tung av arbeidende mennesker i sterk varme, av forventninger som ikke ble innfridde og av slitne sjeler med abonnement på magesår.

En dag jeg hadde det akkurat slik jeg beskriver ovenfor, bestemte jeg meg for å slutte. Jeg hadde ikke tid til å vente til tre måneder var gått slik arbeidskontrakten sa med sort skrift på dyrt bleket papir. En kjapp høyre mot kjeften til sjefen på en firmafest, ga meg muligheten til å gå på dagen. Jeg hadde bestemt meg for vekke forfatteren i meg til live igjen. Og nå hadde jeg ingen andre forpliktelser enn meg selv å ta hensyn til. Det var forresten nok.

Den gode historien

Å bli forfatter ble ikke så enkelt som jeg trodde. Jeg trodde det var eksamenspresset som hadde skylden for sperren sist gang jeg skulle prøve meg. En gang på vårparten. Nå var det høst og jeg var ikke lenger så sikker på hva som sperret lenger. Jeg var ikke en gang sikker på om der eksisterte noe som ble sperret for. Og *om* dette "noe" i så fall fortjente å få tittle frem.

Klisjeen fra filmer og bøker, med frynsete forfatterspirer som river i stykker manusene sine, eller krøller de sammen og kaster alt i søppelkurven ble stygge realiteter også for meg. Det gikk en uke, så to. Tre. Jeg produserte ingenting. Ingenting som kunne brukes til annet enn ballast for en vaklevoren søppelbøtte i plast eller som materialer til papirfly som danset nedover i luften fra femte etasje i en gammel bygård. En bygård som hadde sett litt av hvert gjennom sine hundre år. Nå så den et trist menneske som labbet inn og ut av åpningen i bygningskroppen. På søk etter den gode historien. Og seg selv.

Jeg kunne gå forbi de store røde postkassene som finnes på ethvert gatehjørne der folk ferdes, tittle på brevsprekken som gapte mot meg med rødmalte, krevende stålkjever. Så kunne jeg si ting som.

- Du får ikke manuset mitt i dag. Ikke i dag heller.

Jeg kunne si slike ting høyt. Eller inni meg. Fortrinnsvis inni meg. Folk så rart på meg de gangene ordene også hadde lyd bak seg. Men brevsprekken fortsatte som før. Krevende. Som syre på samvittigheten min. Og på selvfølelsen. To gjensidige avhengige størrelser som ble stadig mere skadeskutt, etter hvert som brevsprekken sult og krav ble sterkere og sterkere.

Så leverte jeg inn et manus likevel. Dette var en fortelling som jeg hadde puslet med ved siden av studiene i flere år. Jeg hadde nesten glemt at den eksisterte. Kanskje jeg burde ha gjort det? Glemt den. Denne nestenferdige fortellingen leverte jeg etter en rask finpuss med ukritisk penn under en kald høstsol. Så hørte jeg ingenting fra forlaget. Jeg hørte ikke et ord på tre uker. Da jeg ringte var det ingen som kunne fortelle hvor romanen min var i systemet.

En dag gikk jeg til forlaget og gjorde meg vanskeligere enn jeg egentlig er ovenfor et menneske bak skranken. Nå var det ikke så vanskelig å spore opp romanen min likevel. Hun kunne etter hvert kjekt fortelle at romanen min var under behandling av en av konsulentene på huset. Hun viste meg motstrebende til dennes kontor.

Konsulentene

Fyren hadde lest mange bøker. Han så slik ut. Som om han hadde lest altfor mange av

dem. Han hadde ofret kroppen sin for ord på papir. Byttet den inn og fått et svakt skall av et menneske tilbake. Han hadde tykke brilleglass. En sur nedovermunn skilte haken (som var dobbel) fra resten av det triste ansiktet. Håret hans hadde ikke sett en kam, en frisør eller seg selv i speilet på lang tid. Han hadde på seg tøfler, en genser som engang hadde vært tykk, men som nå var så slitt at den var tynn og nesten gjennomsiktig, og bukser som var lysebrune og sannsynligvis var laget en gang på syttitallet. Ryggen var lut, trolig etter timer, dager, år og liv over bøkene.

Bøkene, sikkert mesteparten av de han hadde lest, fylte alle kontorets fire vegger fra det gamle tregulvet til de mer moderne takplatene i imitert marmor. Det slo meg at jeg faktisk ble litt imponert, og så opp til fyren, uten å kjenne ham i det hele tatt. Jeg lot meg blende av alle bøkene. Slik er det vel med mennesker som konfronteres med store samlinger av de *rette* formidlingsmediene. Jeg tror at jo mer abstrakt og mindre realistisk visualiserende et uttrykk er, jo mer prestisje og kultiverthet tilskrives det. Et abstrakt maleri for eksempel, er ansett som finere enn ett med fotorealistisk uttrykk. Har man 4000 bøker regnes man som intellektuell. Har man 4000 videofilmer regnes man som et sosialt kasus. Slik er det bare. Slik er jeg. Bare. Jeg har som kjent mange bøker, men enda flere videofilmer. Jeg er litt usikker på hvilken kategori jeg ville blitt kategorisert under, om noen skulle ha interesse av slikt. Jeg har interesse av slikt og ser ikke bort fra at flere har det. Men jeg er ikke sikker.

Jeg presenterte meg for mannen med håret, ryggen, buksen, tøflene og den tynne og tykke genseren, og rakte frem hånden. Han tok imot på meget puslete vis, og jeg var redd for at det faste grepet mitt skulle klemme livet ut av den knoklete redskapen han kalte hånd. Han ga meg et ansiktsuttrykk som sa;

- Jeg har registrert hva du heter, men hva har det med meg å gjøre, jeg har kanskje fått et manus fra deg, og i så fall kan det ikke være særlig imponerende da jeg på ingen måte har festet meg ved navnet ditt.

Jeg ble irritert. Provosert. Jeg kjente at sinnet steg i meg, men prøvde likevel å slappe av så godt som det var mulig. Jeg sa navnet mitt på nytt og så arbeidstittelen på verket. Sa det til den levende døde kroppen fremfor meg. Høyere denne gangen. Men jeg fikk det samme ansiktet tilbake igjen. Jeg var lei av denne tenniskampen i ord og presise ansiktsuttrykk. Det var tydeligvis han også, for nå snudde han seg. Han fisket frem et nøkkelknippe fra lommen, styrte en av nøklene inn i et hull i et digert arkivskap, vred om og åpnet.

Arkivskapet. Det var fylt til randen med mapper. Alle med navn på ukjente mennesker og titler av ymse slag, skrevet med sirlig håndskrift på langsiden som vendte ut i rommet. Sannsynligvis *hans* håndskrift.

- Her ligger altså alle de urealiserte drømmene til mennesker som meg selv.

Detten tenkte jeg. Jeg sa det ikke høyt. Jeg sier altfor sjeldent høyt det jeg mener og tenker, selv om jeg prater mer enn de fleste. Jeg skrev ned akkurat disse ordene fra tanken i boken min da jeg kom hjem den dagen. Gjengivelse av tanken jeg gjorde meg,

hadde flotte ord i seg. Det skulle bli det eneste fine med denne dagen.

Puslingen lot pekefingeren sin sveve som en ørn over mappene, før den bedagelig traff byttet, lot de andre fingrene spille med, og dro mappen ut. Han snudde seg. Tøflet bort til bordet sitt, satte seg ned på stolen, og jekket seg litt opp til han var i en høyere posisjon enn meg selv. Han målte høyden i forhold til min og smilte svakt. Så lot han blikket gli ned på mappen min. Han tittet på navnet mitt, lot fingeren gli videre til arbeidstittelen. Denne tittelen absorberte han noen sekunder. Sekunder som godt kunne vært timer og dager. Så gav han meg det samme irriterende presise ansiktsuttrykket som han hadde gitt meg tidligere.

- Jeg har registrert hva du heter, men hva har det med meg å gjøre, jeg har kanskje fått et manus fra deg, og i så fall kan det ikke være særlig imponerende da jeg på ingen måte har festet meg ved navnet ditt.

Han sa det ikke nå heller, men hele den slitte mimikken hans ropte det ut. Så åpnet han mappen, og endelig kom et slags lettet og gjenkjennende uttrykk over foldene i fjeset hans. Han tittet på et notat som han selv hadde skrevet. Papiret var noe krøllete. Det så ut som om han hadde angret på det han hadde skrevet med det samme, for så å krølle papiret og tankerekken sammen og kaste det hele. Senere hadde han sikkert angret på at han krøllet det sammen og kastet det, for så å finne det igjen i søppelkurven, rette arket opp så godt det lot seg gjøre, og så plassere det i mappen han hadde laget for den håpefulles papirer.

Så leste han opp det som sto på det krøllete papiret. Vurderingen av mitt verk. Jeg svevde raskt ut i en slags utenfor-kroppen-tilstand. Mens han leste plukket jeg opp ord som "uoriginalt", "inkonsekvent" og "umodent", før jeg reiste meg i raseri og gav en tordentale jeg hadde øvet inn for lenge siden.

Etter omtrent ti minutter hadde jeg tømt meg for overflødig verbal syre. Jeg ventet på en måte en slags enighet i det jeg hadde sagt fra hans side. Eller på en måte ikke. Det var som å snakke til en vegg. Ok, jeg er urimelig. Det var som å snakke til en telefonsvarer. Informasjonen ble mottatt, men kun det. Tilbakemelding kunne jeg visst bare vente meg når noen var hjemme. Han var ikke det. Skallet av et menneske var bare *det*, Tomt.

Jeg skrek noen flere stygge ord mot den tomme likevel. Så kom det menn i uniformer og kastet meg ut på gaten. Tøffelhelten i nærsynte briller og med et rede for kråker, gjøker, ørner og slanger på toppen av hodet skrek tilbake, nå trygt fra vinduet sitt i andre etasje. Jeg snappet opp at fyren visstnok hadde kontakter i alle forlag og ville la det dårlige ryktet jeg nettopp hadde etablert for meg selv, vandre som en syk djevel over hele landet og skremme vekk de som mot all formodning ville vise noen som helst interesse for meg. Dette gjorde meg temmelig trist. Jeg bestemte meg for å tenke på noe helt annet.

(Etter at jeg hadde vært hos konsulenten gikk jeg en tur på museum. Det første jeg så da jeg kom inn, var en kvinne i en smart drakt som sto i veien for et kjempestort maleri hun fortalte om. Hun fortalte om maleteknikker. Kunsthistorie. Verdenshistorie.

Nasjonalhistorie. Og gav biografiske fakta om en fyr jeg aldri har hørt om. Det var kanskje ikke så rart. Maleriet imponerte neppe noen. Jeg har aldri likt prestasjoner som måtte forklares. Kan ikke verket stå alene, så kan det ikke stå i det hele tatt. Hennes innøvde anekdoter rundt arbeidsprosessen, fremsto som forsøk på å forklare en vits som feilet. Denne vitsen av et maleri kunne ikke reddes. Jeg visste det. Hun visste det. Men hun kunne ikke innrømme det, og det irriterte meg kraftig. Så drakk jeg meg full i museets café, før jeg ble kastet ut av nye uniformskledde mennesker. Jeg ruslet hjem og begynte på noe jeg mente kunne bli en ny roman. Ideen var god denne gangen. Jeg syntes det. Den tente noe varmt i meg som løsnet de kalde og harde knutene et øyeblikk. Så tenkte jeg på at konsulenten var et avsluttet kapittel i livet mitt. Så tenkte jeg vonde tanker om blodprøver, alvorlige leger og meg selv som gammel mann og barnebarn og livsledsageren. Tanker som jeg velger å holde for meg selv).

Det nye livet

Utover høsten begynte synsnerven å svikte. Jeg så ikke lenger skarpt. Jeg hadde blitt advart. Verden ble som et Monet-bilde, der formene og fargene skled inn og ut av hverandre til en dus verden. Men mens Monets verden er preget av en indre ro og harmoni, gjennomgikk jeg en innvendig ragnarok. Da snakker jeg ikke bare om endringene på det fysiske planet. Synssvikten, den stadige kvalmen og svimmelheten var tross alt ikke verre enn at jeg klarte å fungere. Det verste var den mentale katastrofen dette første sterke fysiske tegnet utløste.

Herfra så jeg på alle kroppslige avvik, samt brudd på de daglige rutiner, som første skritt mot slutten. En lett hoste var nok til å vippe meg av pinnen. Dra meg inn i en dødsangst. For mitt eget liv. Og for andres. Venner som kom for sent til en avtale, så jeg for meg som døde og maltraktete kropper på et jernbanespor eller som innestengte og blottlagte sjeler i kjelleren hos en syk sex-sadist uten ansikt og skrupler.

Eller jeg så de på generelt grunnlag som i et annet lys. Et nytt lys. Jeg har aldri hatt mange venner, men de jeg har er jeg veldig glad i. Hvem som faktisk var vennene mine, ble klarere og klarere etter hvert som tiden gikk. På mange måter fikk jeg nye venner selv om de fysisk sett var de samme gamle. Sykdommen hadde gitt meg ustødig gange og litt sløret blick, men samtidig røntgensyn som muliggjorde deteksjonen av tankene til de rundt meg. Tanker som ikke alltid var gode. Det var mange som skuffet meg. Som utnyttet muligheten til å knekke meg nå når jeg fysisk og mentalt var en svekket opponent, og ikke kjekkasen de engang kjente og kanskje hatet for sine spydige kommentarer. Som nå stakk meg i ryggen ved hver ledige anledning. Nei forresten, ikke i ryggen. For å kunne stikke noen i ryggen må selvfølgelig offeret være til stede - med ansiktet snudd andre veien. Dette var folk som slengte dritt om meg når jeg ikke var til stede. Feiginger som sårt trengte en ryggradstransplantasjon og en fornuftig hjerne på toppen. Som trengte det mer enn jeg trengte alle medisinerne jeg stappet i hullet i ansiktet mitt. En gang denne høsten, var jeg ute ved et tjern og drakk øl sammen med en stor gjeng. Etter at jeg hadde vært en rask tur i buskene for å late vannet, konstaterte jeg at ritualet måtte ha gått raskere enn gjengen hadde trodd også. De stoppet plutselig å snakke, før de tittet på meg, og ble tydelig forlegne. Jeg lot som om jeg ikke forstod tegningen, og var med på utenomsnakket etterpå. Da jeg senere tok et gruppebilde av menneskene ved tjernet, kuttet jeg hodene deres av på fotografiet. Og fjernet de fra kategorien "venner".

Slike dager, da jeg avslørte venner som noe annet enn *virkelige* venner, ble jeg ganske trist. En slik dag kjøpte meg litt lykke i form av en Costello-plate jeg ikke hadde. Det vil si, jeg hadde *hatt* den, men rotet den bort da jeg flyttet inn til hovedstaden i det landet jeg kommer fra. Det var et trist øyeblikk. Jeg har en følelse av at det er slik ofte. At man mister det man liker best. Eller kanskje det er først når man mister det at man får interesse for det. Jeg tenkte dette den gangen. Det er på ingen måte en revolusjonær tanke. Dette har mange tenkt før meg. Ibsen tenkte sånn i et stykke som uttalte dette på mer elegant vis enn jeg nettopp har gjort. Men det var første gangen *jeg* hadde tenkt denne tanken. Og visst at den var sann. Tankene mine ble akkompagnert av en Costello som på sedvanlig vis smøg ut ironiske og såre ord til noe som tidvis var smektende skarytmer, så tung og doven jazz, så ren pop. Ofte i samme låt. Overganger som hadde knekt enhver annen låt, men som under kyndige hender og en trygg stemmeprakt, hørtes mer naturlig ut enn noe annet valg. Og som mer enn noe annet reflekterte den berg-og-dalbane-aktige tilstanden jeg mentalt sett var hensatt i.

Jeg er ikke dum. Den eneste måten å bøte på smerten var å fjerne årsaken til den. Jeg tror jeg etter hvert visste hva årsaken var. Jeg har alltid klart meg bra alene. Alltid inntil nå. Jeg bestemte meg for å skaffe meg en livsledsager. Livsledsagerske. La det siste være helt klart før jeg går videre. Homofobien min er en temmelig statisk størrelse, ingenting har endret seg siden sist jeg var inne på emnet. Disse dagene ble jeg mer bevisst en vanlig på hvordan jeg så ut, og hadde lange møter med den hermende speilmannen.

En av de første kveldene jeg virkelig la ned en innsats for å skaffe meg en kvinne jeg kunne dele livet med, ble jeg forelsket. Det blir jeg ikke så ofte. Hun hadde mange av de fysiske kvalitetene jeg var ute etter. Nå var spørsmålet hvordan hun kunne oppfattes etter noen øyeblikk med konversasjon. Jeg har alltid målt kvinner etter evnene i konversasjonskunst. Og jeg legger ikke særlig mye i "kunst". Om jeg ikke kan diskutere alminnelige politiske spørsmål eller enkle filosofiske absurditeter med en kvinne på en kafé, kan hun være så dyrisk som hun bare vil. Jeg hadde snakket med henne i bare to minutter da det slo ned i meg at hun var perfekt. Hun var fyldig på de rette stedene, hadde yppige brystvorter som så ut til å kunne rive hull i bommulstrøyen hennes når som helst, og konverserte som om hun aldri hadde gjort noe annet. Først sto jeg der som en tosk. Som en stumtjener av kjøtt og blod. Så tok jeg overraskende mot til meg, og brydde meg ikke lenger om å skjule mine seksuelle hensikter. Og hun var med. Så stoppet jeg og tenkte meg om. Sengevenner. Samboere. Bunden. Hun gravid. Jeg far. Familie. Rekkehus. Bil. Hund. Stasjonsvogn. Huslån. Flere barn. Flere lån. Større bil. Magesår. Tenåringsdatter som blir gravid. Tenåringsønn som knabber sykler mot finnerlønn. Barn som flytter ut. Tid til å krangle. Gjør nettopp det. Bryr seg ikke. Overgangsalder. Sportsbiler som potenssvikt-kompensasjon. Hentesveis. Reiser i Caribien med cruiseskip. Bowling. Null sexliv. Bryr seg ikke. Senil. Invalid. Død.

Nei, hun var definitivt ikke min type.

Jeg avsluttet isteden kvelden med et mer uforpliktende stevnemøte med høyrehånden min. Med den dårlige uttellingen, sier det seg selv at det ble mye selvtilfredsstillelse i perioden. Og det var slettes ikke så verst. Av og til er det deilig at andre ikke er til stede.

Da kan man legge seg til å sove om man vil etterpå. Eller høre på totalt uromantisk musikk. Eller se på voldfilmer som er fullstendig fri for noen som helst konnotasjoner til to menneskers lykke. *Uten* at det blir bråk av det. Jeg har runket siden jeg var i tolv-trettenårsalderen. Jeg kan huske at jeg var litt uheldig en av de første gangene. Mor kom inn i rommet uten å banke på døren, og fersket meg med lemmet i en famlende hånd. Deretter banket hun alltid. Dette siste var kanskje det fine med opplevelsen. Jeg vant et privatliv jeg ikke hadde hatt før, og følte meg plutselig voksen.

Jeg prøvde ikke å få meg en livsledsagerske så mange ganger etter denne kvelden jeg ble forelsket for så å få panikk. Den første skuffelsen jaget meg lenge etterpå. Så gjorde det meg plutselig ingenting. Jeg bestemte meg for å heller ikke bry meg med at flere av de jeg trodde var vennene mine, sviktet meg når jeg trengte de som mest. Dessuten hadde jeg meg selv å tenke på. Kroppens signaler var utvetydige og ropte om en egoisme som ikke kunne underkues. Jeg ville først bli frisk. Så fikk andre ting komme i den rekkefølge de naturlig måtte komme i.

Legen

Legetimen som jeg bestilte den dagen sommeren ble høst, hadde nå kommet. Legen også. Sykepleierstudenten med de voksne brystene var ikke lenger på kontoret. Jeg håpte inni meg et sted at hennes klønete opptreden sist jeg var her ikke hadde fått konsekvenser for henne. De andre sykepleierne var de samme. Like sure som sist. Før jeg besvimte. Som vanlig måtte jeg vente. Lenge. De gamle ukebladene på bordet i venteværelset ble lest på nytt. Ingenting av interesse denne gangen heller. Jeg slukte det som sto der med hud og hår.

Så kom legen og hentet meg inn på kontoret sitt. Han gikk rett på sak:
- Hold deg fast.

Det var noe av det første han sa. Han ville tydeligvis ikke bruke verdifull tid på koseprat. Jeg visste jo allerede at han var urolig for at noe var fryktelig galt, så oppfordringen var egentlig grei nok. Jeg er en stor gutt, og takler både slike oppfordringer, og gjennomføringen av det som det oppfordres om. Forresten kan jeg erindre at der og da følte oppfordringen ganske vanskelig å etterkomme - i alle fall bokstavelig. Jeg sto der og da midt på gulvet på det store kontoret hans. Stoler og bord var flere meter unna. Jeg tok et godt, men mildt tak rundt testiklene, med fingrene jeg hadde i lomma.

Og holdt meg fast.

De var kalde. Det skal de visst være også. Slik er testikler skapte fra naturens side. De må være kalde for at de små rumpetrollene skal leve. Derfor henger de også på utsiden. Dette vet jeg, ikke gjennom prøving og feiling, svangerskap, aborter og barn med skavanker. Det har jeg lest i et populærvitenskapelig magasin jeg bruker å lese når det passer seg sånn. Jeg leste faktisk akkurat dette magasinet på venteværelset før denne legetimen. Denne gangen festet jeg meg ikke ved artikler om testikler, men ved en

artikkel som ga svar på noe jeg aldri har lurt på, men fant interessant likevel:

- Hva er mønstrene som synes å gli over øynene ved lukkede øyne eller når man titter på noe ensfarget?

Disse mønstrene kan ikke sees om man leser disse ord. Man er nødt til å lukke øynene. Eller se på en blank vegg. Eller en blank himmel. Gjør man det dukker mønstrene etter hvert opp et sted mellom en selv og verden utenfor, som nesten usynlige skygger.

En av mine første barndomsminner er meg selv på rygg i snøen med øynene rettet mot den bleke himmelen, mens nesten usynlige skyggemønstre danset fremfor øynene mine. Kanskje var det etter at en slem gutt hadde knabbet luen min, for deretter å puffe meg ned i snøen. Kanskje ble jeg bare liggende etter nedverdigelsen. Eller kanskje var det sånn at jeg faktisk trivdes på rygg i våt snø, med vann som ubønnhørlig fant veien gjennom klærne mine med syttitallske glidelåsordninger i overgangene. Da jeg var liten, syns jeg mønstrene som danset fremfor øynene mine lignet på dyr, som ikke lignet på noen dyr jeg hadde sett før. Jo, de gjorde det, og de minnet meg om skyer på himmelen eller mønstre i tapet som ligner dyr, eller mennesker, eller biler, eller noe annet man vil det skal ligne. Jeg synes de var helt fantastiske, og trodde samtidig at jeg holdt på å bli gal.

Er man fire-fem år gammel og tror man holder på å bli gal, da er man trolig på vei til å bli nettopp det.

Slike følelser tar man ikke ut av løse luften, selv om mønstrene som gled inn fra sidene eller ovenfra eller nedefra synes å komme fra intet. Det populærvitenskapelige magasinet kunne fortelle at mønstrene som kan sees ved de gitte vilkår, egentlig var døde syltynne blodårer som hadde blitt til overs når øyet vokser og som flyter unyttige rundt i øyeeplet etterpå, og danner skyggemønstre på lysveggen der bildene våre skapes. Øyet er et av de kroppsorganer som vokser minst i takt med legemet forøvrig. Det vokser knapt i det hele tatt fra man blir født. Det er derfor små barn er så sjarmerende. De har store øyne. Mennesker finner store øyne sjarmerende. Barn. Noen dyr. Romvesener som vil ringe hjem. Jeg tipper barnehage-Karl kunne vært et sjarmerende barn han også. Adolf Hitler også for den saks skyld. Han var det kanskje. Karl var det ikke. Jeg tror mange onde mennesker var snille som barn. Og omvendt. Tidlig denne høsten bestemte jeg meg for at jeg en dag skulle oppsøke fyren for å se hvordan det hadde gått med ham i livet. Jeg håpte det ikke hadde gått ham særlig bra. Og hadde det ikke det, skulle jeg sørge for å få sagt det til ham. I tilfelle han ikke visste det selv.

- Hold deg fast, sa legen.

Som man ser finner jeg det nødvendig å repetere hva legen sa den gangen. Slik går det når man roter seg bort i digresjoner om egne testikler, og om en barndom som aldri forsvinner, og om blodårer i øyeeplet som er bare *det*, og ikke fabeldyr i et barnesinn. Legen fortalte så at han likte dårlig verdiene som dukket opp etter å ha tittet på blodprøven min, og visse sider ved et røntgenbilde som han hadde tatt tyve minutter før.

Jeg hadde ventet en slik bekymringsmelding - og *ikke*. På samme tid. Jeg ba ham

repetere det han sa.

- Jeg liker dårlig verdiene som har dukket opp etter å ha tittet på blodprøven din.

Jeg oppfattet det han sa, men jeg ble taus etter dette. Legen tok tak i situasjonen og vakuomet og fortalte at han trengte prøver av vevet et sted på kroppen min. Vevsprøver.

- Jeg skal bare låne litt vev.

Det var det han sa. Jeg visste at han løy. Det visste jeg da han sa det. Det visste jeg da jeg snudde meg fra ham, og gikk ut på venteværelset. Det visste jeg etter å ha tenkt meg litt om der ute, mens legen og gjengen hans forberedte vevsprøven. Men det var lite jeg kunne gjøre med det. Da jeg kom inn igjen fikk jeg raskt en lokalbedøvelse, satt i en eller annen muskel med et latinsk navn som jeg ikke hadde hørt før. I det han satte kanylen og dro ut noe som godt kunne vært et ørlite stykke kyllingkjøtt, men som var et ørlite stykke K., ble vissheten om at han løy enda sterkere. Jeg visste at vevet ikke bare skulle lånes, slik fyren i hvit frakk lovet meg; det var tapt for alltid. Da jeg forlot rommet og så kyllingkjøttet ligge der dødt, men varmt i en plastkopp, ble jeg trist, fordi jeg visste det var tapt for alltid og jeg aldri skulle få det tilbake. Hvordan skulle i så fall det gå til? Tap av sitt eget, enten det er biologisk materiale eller hva som helst, er trist. Som tap av Costello-plater, kroppsvev eller hukommelsen. Broren min var sterkt plaget under det faktum at en time av livet hans var tapt for alltid etter et voldsomt sammenstøt på en fotballbane. En slik følelse har jeg forresten stort sett hver morgen. Jeg våkner i forvissning om at jeg har mistet åtte timer i søvnens unyttige verden. Åtte timer nærmere døden. Slik sett er ikke en rangel tapt tid, men vunnet - samme hvor beruset jeg har vært. Samme hvor mye jeg angret der og da. På selve Dagen. Mens jeg var skikkelig full.

Halvfordøyde matrester gjennom nesen og så videre.

Etter å ha slappet av en halvtimes tid på en benk som egentlig var ganske komfortabel, forlot jeg legen, hans kontor, kvinnene med sprøyter og kopper og vevet mitt. Så gikk jeg hjem, nikket til Lena, Karl og Tommy, som alle satt på kjøkkenet og så ut som om de ventet på noe. Eller noen. Kanskje de ventet på Eva som var ute og demonstrerte for ett eller annet. Hun brukte å ta med seg overflødig nistepakker hjem etterpå. Hjem til ulvene. Så gikk jeg inn på rommet mitt. Fisket frem den lille boken min fra innerlommen og skrev et dikt.

*stup
først trygg grunn
så fraspark
så himmel uten jord
så en kropp og et blikk
mine begge
som hviler på ingenting
og alt
på himmel og jord
og en kropp der nede
i et bilde på vannflaten*

*som ligner meg
som nærmer seg raskt
mot meg
mot hverandre
før vi møtes
vi to
blir en
og ikke ser hverandre mer*

Denne gangen likte jeg diktet mitt for en gangs skyld. Det var litt trist, men jeg ble likevel i bedre humør av det. Noen ganger er det dystre, mørke og triste det beste middel for å oppdage gleden. Det er litt ulogisk kanskje, men det stemmer. Som at det er lettere å se lyset i mørket og at svart-hvite fotografier har de beste fargene. Slik er det, og jeg har forklart det før. Jeg kjente at ansiktet mitt smilte. Diktet var skrevet i boken min, men jeg ofret siden det var skrevet på ved å rive siden ut, for så å henge den opp på korktavlen min slik jeg brukte når jeg var fornøyd med ordene mine. Både Costello og engelen min smilte. Costello som vanlig med det mystiske Mona Lisa smilet sitt, som ikke helt sikkert var et smil likevel. Den dumme engelen med et frenetisk smil. Som vanlig det også. De to figurene, den ene tredimensjonal og den andre todimensjonal, kunne umulig lese diktet på avstanden mellom kortveggen og dem selv. Kanskje de lo av meg og min barnslige glede over å ha prestert et stykke tekst som jeg syntes fungerte for en gangs skyld. I så fall gjorde det meg ingenting.

Tredjeperson flertal – en liten digresjon

Her kommer en liten digresjon. Akkurat som overskriften uvanlig lite subtilt antyder. Digresjon fordi jeg har tenkt og tenkt på hvor jeg skal plassere dette kapitlet. Det passer ikke inn noen steder synes jeg. Ikke spør meg hvorfor jeg har plassert det her jeg har plassert det. Det har jeg ingen forklaring på. I så fall, her kommer det:

Jeg nærer en dyp skepsis til mennesker som omtaler seg selv i tredjeperson flertall.

Selvfølgelig er dette nok en side ved kollektivismen som sniker seg inn overalt. Også som enkle ord i enkle setninger. Jeg skal forklare litt nærmere.

Ordet som gjerne blir brukt ved denne forbrytelsen mot presisheten som ligger innebygget i ethvert språk, og mot individualismen som livsstil, er selvfølgelig ordet "man". Det er kanskje litt uforståelig på mange hvorfor jeg irriterer meg slik på mennesker som omtaler seg selv i tredjeperson flertal, og hvorfor jeg spanderer et helt

underavsnitt på dette. Noen mennesker kan finne på å si "man føler seg slapp", eller "man føler at man kan spre glede på denne måten". Selvfølgelig mener de å si (og etter min mening *burde* de si at); "jeg føler meg slapp", og "jeg føler at jeg kan spre glede på denne måten". Det mest irriterende er faktisk at denne måten å omtale seg selv på, øker proporsjonalt med hvor *lite* allment, vanlig og kollektivt (altså en motsetning til ordet "man") det man opplever har vært. Slik kan dagens gjest på nyhetene finne på å si som følger; "man blir noe redd når man sitter fanget hos den colombianske geriljaen i fire år og det eneste man får spise er egen avføring og medfanger. Men da er lykken desto større når man klarer å flykte på ryggen til elve-alligatorer". Jeg håper man etter hvert forstår hva jeg mener, og hvorfor tredjeperson flertal ikke bør misbrukes. Ikke er dette bare fryktelig upresist, og dermed både forvirrende og irriterende, jeg er ikke engang sikker på om det er noe som heter elve-alligatorer, og i tilfelle om slike skapninger finnes i Colombia. Men jeg håper som sagt at man forstår poenget likevel. I tilfelle man skal drøfte med noen om hvordan jeg skriver, kan man kanskje komme til å si ting som for eksempel; "man kan ha store problemer med å fatte hva denne fortelleren mener, men det er underhold..." . I tilfelle man sier noe sånt, så pass på at jeg ikke er i nærheten.

Den første dressen

*Vi forstår døden først når den legger en
hånd på den vi elsker.
- Madame de Staël*

En høstdag fikk jeg en melding jeg aldri hadde trodd jeg skulle få. Det vil si; jeg hadde aldri tenkt over at dette var en melding som var aktuell i det hele tatt.

Jeg fikk melding om at jeg hadde mistet en av mine beste venner. Den beste? Det er vanskelig å vite. Et dødsfall endrer balansen i det meste og det blir vanskelig å gi handlinger og holdninger mens vedkommende var i live en reell verdi.

Jeg mistet ham i alle fall. Noen ville sagt til en eller annen makt som tok ham tilbake til der han hadde vært før han ble født. Jeg trodde ikke på slikt. Min manglende tro på en Gud av ett eller annet slag, ble heller ikke erstattet av noe som helst annet enn ingenting i løpet av disse dagene. Ikke at jeg hadde ventet det heller. Det må ikke misforstås og tro at jeg fullt ut aksepterer betydningen bak sitatet som innleder dette underkapittelet. I en *forståelse* av døden, ligger der i alle fall slik jeg oppfatter det en iboende aksept av døden.

Jeg aksepterer ikke døden. Jeg aksepterer at den kommer.

Men jeg aksepterer den ikke som *en grunn* for ett eller annet. Det er derfor jeg ikke takler ord som "skjebne", "Gud" eller lignende. Kanskje jeg hadde håpet at jeg skulle tro på slike ting. Det hadde kanskje gjort tilfeller av sorg lettere å bære (selv om det er tvilsomt), men samtidig gjort seier og annen selvvunnet lykke mindre attraktiv. Jeg tror på ingenting. Fra ingenting har du kommet, til ingenting skal du bli.

I "Midnattsbarn" av Salman Rushdie, spørres det om hvor optimismen ligger; i kaos eller i skjebnen? Jeg vil definitivt si i kaos; i et fravær av noe eller noen som styrer oss. I kaoset har i alle fall mennesket muligheten til å gjøre noe med sin egen lykke. En tvangsmessighet, en skjebne, kan aldri være saliggjørende.

Med min signaliserte holdning overfor religionen, burde det ikke komme som noen overraskelse at jeg synes presten gjorde en dårlig jobb. Ingen innlevelse. Det var forståelig. Han kjente den avdøde minst av alle som befant seg i kirken denne dagen. Det som verre var, var at mannen i kjortel, som så mange andre av hans yrkesbrødre, utnyttet anledningen til en vervingskampanje av nye sognebarn gjennom å love mindre smerte for de som trodde. Prestens åndelige kommersialisering ble fulgt opp av en reklamespot for gravferdsbyrået på baksiden av minneheftet, en kreditering av kunstneren bak omslagsbildet og copyright-bestemmelser for bruken av verket. Det ligger muligheter i de døde som mange vet å benytte seg av.

Jeg liker ikke kirker. Min aversjon går ikke på selve bygget. Disse byggene kan nemlig være temmelig flotte å se på. Det er *ordene* som fyller de fysiske lokalene som gjør meg kvalm. En gang var jeg tilskuer til en katolsk høymesse i en kirke i Venezia. Det var faktisk ikke bare å komme inn. Jeg var for lettkledd for den katolske etikette og ble stoppet i døren. Jeg stilte meg på ny i køen til hellighetene – denne gang med en litt lengre shorts som jeg tilfeldigvis hadde i reisevesken min. Den nye shortsens var trukket utenpå den første og jeg følte meg klumpete og rar. Jeg slapp likevel inn under tvil. Gorillaen i døren tittet surt på meg, og oppførte seg generelt uhøflig. For så vidt ingenting overraskende i det. Hadde jeg visst telefonnummeret hans hadde jeg gjort noe for å få ham på andre tanker. Det undret meg litt at det skulle være kleskode for å komme inn, men jeg burde egentlig skjönt det da jeg ble anholdt tidligere på dagen av en politimann for å ha gått med bar overkropp i vannbyens trange labyrinter. Mange som tror på Gud avskyr kroppene slik Han skapte dem.

Religion er underlig.

Den katolske høymessen var ganske vakker ganske lenge. Vi forsto jo heller ikke italiensk og latin, og språkene var således lite egnet å drepe stemningen. For det vi visste, kunne fyren der fremme lest fra den italienske marines refsdirektiv, eller fra en oversetting av Costellos "I don't want to go to Chelsea". Da vi plukket opp ordet "aborto" under en tordentale fra den kappekledde, ble vi igjen minnet på kirkens vidtrekkende intoleranse og den styrkede tro på at religion ikke kan være en god greie noe sted. Selv om man er i godt humør, og selv om man er på ferie. Selv om man sitter i et flott bygg. Selv om man sitter blant folk som mener noe med å være tilstede. Vi bestemte oss for å gå. Men først tok jeg et bilde av predikanten som lignet litt på en pave, noe gorillaen fra inngangsdøren likte dårlig. Han hjalp oss ut.

I kirken i Venezia var trebenkene temmelig harde. Når jeg tenker meg om er alle kirkebenker harde. Kan det være for at den kjedelige underholdningen gir akutt fare for upassende tilfeller av søvn blant tilhørerne? Jeg vet ikke.

Trebenkene var harde også denne høstdagen da en av mine beste venner skulle i jorda. Harde som bibelordene presten kastet ut, og som passet den døde like dårlig som døden passet ham. Og menneskenes ansikter var harde. Hugget i sorg. Ekte sorg. Heller det enn kjortel-mannen og hans innøvede rutinesorg. Jeg husker at jeg ble ganske trist, men samtidig med en bedre følelse i bunn enn den gudsordene hadde gitt meg.

Jeg husker også at jeg gremmet meg over det motbydelige synet av en eldre kvinne som nappet seg selv i hårene som trengte seg ut gjennom en vorte i ansiktet. Jeg kunne selvsagt ikke se hårene på den avstanden, en ti-tolv benkerader, men visste de var der likevel. Jeg hadde hatt den tvilsomme gleden av å passere dette vesenet i oppgangen. Nappingen hennes foregikk tilsynelatende i løse luften, men kinnene beveget seg inn og ut

i takt med kvinnens frenetiske haling i det usynlige. Kinnet klasket tilbake idet hårsekkene ga opp en etter en. Ansiktshuden hennes var like gammel og slapp som innehaveren, og der og da gjorde høy alder meg ganske kvalm. Og jeg tenkte et øyeblikk at alternativet til vennen min i en kiste gjort i ett eller annet massivt treslag var et bedre alternativ tross alt. Han skulle være tjuesju til evig tid.

Evig ung.

Jeg visste forresten hvem kvinnen var. Dette var en kvinne som bodde bare noen hus bortenfor der jeg bodde da jeg var liten. Hun var en kvinne hatet av alle. En kvinne som hatet alle. Slike finnes i alle nabolag. En gammel kvinne - jeg kan forresten ikke se for meg denne kvinnen som noe annet enn gammel - som var menneskehater og syntes å danne sitt stinkende verdensbilde på bakgrunn av sladderblader, tabloidaviser og snakk med naboenken over hekken. En kvinne som måtte tåle at vinduene hennes, den gang jeg var liten og slemmere enn jeg vanligvis er nå, ble pepret med epler og plommer fra hennes eget tre. Noe jeg mener hun fortjente. En kvinne som yndet å politianmelde alle og enhver. Også meg selv. Og den døde.

Den døde.

Et dødt menneske som den gang på sent syttitalt var nyere og mindre. I live. En gutt som hun hadde hatet. Jeg kunne ikke tro at hun hadde endret følelser ovenfor han eller oss andre. Eller kanskje hun likte ham bedre som død. Så nå satt hun i alle fall og agerte trist i begravelsen til et menneske som hun bare få år før hadde kallet djevelens unge til alle som ville høre. Det var ikke særlig mange. Og de som ville høre, ristet på hodet over gatens skrulle og hennes siste mørke utbrudd mot en ellers solfylt verden. Så brydde meg ikke med å vie henne noe mer oppmerksomhet.

Gudshuset kalte frem minner fra stedet jeg vokste opp. Et sted der religionen stod sterkt. Et sted der viktige mennesker fortalte at vi ville brenne i helvete til evig tid om vi ikke trodde. Da, den gang, tok jeg imot ordene, svarte med et kort "ja", og gikk i en stille forbannelse. I dag bruker jeg å besvare slike påstander med et fast trumfkort. Et trumfkort i form av to spørsmål.

Det første spørsmålet:

- Altså, du tror man havner i helvete uansett så lenge man ikke tror?

Dette spørsmålet var ment å lokke motdebattantene utpå. Svarte de bekreftende, hadde jeg allerede vunnet. Dette var svaret som ga meg den logiske seieren i diskusjonen. Jeg hadde satt frem et kraftig sukret glass saft med enkel retorikk, og de kristenfundamentalistiske spyfluene hadde krøpet rett opp i. Skjønt vunnet. Seieren ved disse anledningene gjorde meg egentlig bare tristere. Og den gjorde ikke noe fra eller til hos de som trodde heller. Trumfkortet ble derfor lagt frem med mindre glede enn man kunne tro. OK, jeg skal komme til saken.

Det andre spørsmålet (det egentlige trumfkortet):

- Et barn fødes og etterlates i jungelen, så dør det noen timer senere uten muligheten til å få hørt Guds ord, og kan følgelig heller ikke tro på Gud - og som derfor - tross sin uskyld - vil brenne i helvete til evig tid. Med dette utfallet er så Gud god?

Argumentene mine brukte å funke rimelig bra. Det ble alltid 1-0 og hjemmeseier, i alle

fall om predikanten var av sorten "fra dør til dør" og døren var min. Det kunne også være på gaten, det er så. Nøytral grunn. Men aldri på bortebane. Ikke det at jeg aldri oppsøkte gudshus, eller kanskje jeg heller skal si *deltok* i "festligheter" som barnedåp, konfirmasjon og gravferden til en gammel tante av pappa. Men på slike steder holdt jeg kjeft.

Den som tier samtykker heter det. Slik tapte jeg vel flere kamper enn jeg vant. Dette gjorde meg selvfølgelig trist og tok brodden fra mine tidligere nevnte seire.

Nå skal jeg holde meg til saken. Jeg skal holde meg til begravelsen til en av mine beste venner, og glemme dårlige minner fra stedet der jeg er født. Denne timen eller så, mens jeg satt der i en kirke som skulle bli det siste huset vennen min skulle oppholde seg i, husker jeg lite av. Jeg fikk meg ikke til å leve meg inn i situasjonen. Så fjern var den fremdeles. Jeg skulle ikke klare å forstå at han var død før det hadde gått mange uker. Ikke før jeg hadde fått den nødvendige ro. Ikke før jeg oppdaget at han aldri ringte lenger. Eller kom på døren med motoren til sin lille røde bil fremdeles i gang, og ba meg ut på en kjøretur i byen. Kanskje en øl eller to i parken. En kinoforestilling. Eller hva som helst bare det var noe, og ikke muligheter som var tapte for alltid. Det var egentlig bare *en* ting jeg syns var ok med begravelsen og den religiøse rammen rundt begivenheten. Jeg fant ut at det denne gangen var det ganske ok med kirkeklokker.

Kirkeklokkene ringte svakt og melankolsk da vi skulle inn i kirken for å høre prestens ord om en fallen som han selv ikke kjente. Da vi skulle ut igjen ringte de hardere. Naknere. De dumpe lydene fra tidligere, var erstattet med brutale lyder av tungt metall mot tungt metall. Bråket fra klokkene fikk meg til å smile. Jeg likte tanken på at man ikke forlater livet ubemerket. At man sørger for å få laget litt bråk før man stikker. Det er slik det bør være.

Ellers har jeg store problemer med å takle kirkeklokker. Som for eksempel når jeg blir vekket av de en tidlig søndags morgen. Det verste er ikke lyden - den kan jeg leve med. Det bruker nemlig ikke å ta lange tiden før jeg sovner igjen, om de skulle vekke meg i det hele tatt. Verre er de moralske signaler klokkespillet sender ut. En minoritet, kristne er det, får bråke slik de vil til alle tider. Jeg sier ikke at de ikke skal få utøve religionen sin. Jeg kjenner mange religiøse mennesker som kan likes. Flere er av de snilleste menneskene jeg vet om.

Men de som har sett lyset kaster de lengste skyggene.

Mennesker som drar nestekjærligheten så langt profetene sier, og ikke stopper der de selv finner det for godt. Men religionenes markering med støy hver gang de har samling, med en overdøving av alle lyder eller stillheter som hører et harmonisk samfunn til, er og blir en uting. Hadde jeg satt meg på et hustak og frenetisk slått på kasseroller - en lyd som ville skilt seg fint lite fra kirkeklokke-tyranniets spill - ville jeg temmelig kjapt blitt hentet av menn i hvite frakker. Gjerne etter at en vekterjævel hadde knust meg i bakken og bekreftet alle myter om uniformskledde mennesker. Jeg har ennå ikke prøvd å sette meg på et hustak med de nevnte kjøkkenredskaper klare. Men gjør jeg det, er det slik jeg forestiller meg utfallet.

I dagene og ukene etter begravelsen, ble gravplassen et sted jeg stadig returnerte til. For å tenke. Stillheten og mangelen på mennesker, eller rettere sagt *levende* mennesker, innbød til det. Jeg var der første gangen en uke etter at vennen min var gravlagt. Jeg passerte grav etter grav. Lik etter lik under noen meter jord. Ferske graver, ferske

mennesker. Gamle graver. Mennesker som var like gamle som da de døde, men som var preget av alder og forfall likevel. Mennesker av ben og jord. Jeg så for meg hvordan det så ut der nede. En der kisten var rimelig intakt, mens beboeren var rufsete i kantene. En der den døde hadde blitt bortimot rennende. Så en grav der den siste datoen på stenen, ikke er eldre enn holdbarhetsdatoen på en melkekartong jeg aldri hadde gidde å kaste. Denne gravsteinen – tilhørende vennen min – sto noen meter over et menneske i plettfri dress. Sannsynligvis hans første. Han var ikke typen til å pynte seg for noe som helst. Jeg undertrykket tankene rundt utfallet av møtet mellom dødt biologisk materiale og alder. Rundt min døde venns møte med tiden.

Jeg sørget ikke skikkelig over det ufattelige før jeg traff foreldrene og så fortvilelsen i ansiktene deres på nytt tre uker etter dødsfallet. Fortvilelsen over at barnet deres døde før dem selv. Dette naturstridige. En mor. Og en far, som sin sønn med en eldre manns trekk.

Jeg ble full den kvelden etter gravferden. På veien hjem banket jeg en narkoman og tråkket i hjel en hund. De hadde begge forvillet seg inn i de bakgater jeg bruker å gå i når jeg vil komme meg raskest mulig hjem. Begge lå de igjen temmelig livløse da jeg kom til meg selv og gikk derifra.

Da jeg kom hjem og så meg selv i helfigur i speilet i gangen, så jeg et temmelig trist vesen. Jeg likte ikke det jeg så. Eller det jeg hadde blitt.

Kvinner

Den første.

Min første kvinne var selvfølgelig mamma. Hun er vel også den viktigste. I sykdommens og høstens kulde savnet jeg en mamma som kunne holde meg i hånden. Slik hun hadde gjort andre ganger jeg var redd. Som da jeg var liten og hadde dager da jeg ikke ville gå i barnehagen. Som da julenissen, som bare var en snill nabo i min fars evige fravær, kom inn i stuen vår som et beskjegget monster. Som da jeg var gammel nok til å bli fortalt om pappa.

Mamma er min første kvinne.

Og viktigste. Uansett hva som skjer. Vi er barnet til foreldrene våre samme hvor gamle vi blir. Og spesielt er vi barna til mamma. Nå snakker jeg ikke bare om det biologiske faktum at hun har båret oss frem og så videre. Man må være to for å danse tango, og to for å lage et barn, så en far er ikke ubetydelig. Selv om min *skulle* bli det senere. Det jeg tenker på er at når navlestrengen kuttes, etableres en ny og usynlig tråd mellom mor og barn. Dette faktum kan slå ut på mange forskjellige måter. For eksempel evner jeg ikke å lyve for moren min. Jeg kan ellers lyve for hvem som helst. For mamma er jeg gjennomsigtig. Ikke at det er et kjempedigert tap, det er ikke så ofte jeg snakker med henne lenger. Og det blir stadig mindre aktuelt jo eldre jeg blir. En gang blir det ikke aktuelt lenger, og den dagen frykter jeg mer enn jeg kan beskrive. Jeg har ikke tenkt å prøve en gang, og slutter derfor her. En ting er i alle fall sikkert: Selv om hun dør som en gammel, gammel dame, så er det altfor tidlig.

Den andre.

Min andre kvinne var egentlig bare en jente. Barndomsvenninnen som jeg holdt i hånden fra jeg var tre. Et forhold som jeg nå ikke husker noe av, men som er dokumentert for evig og alltid av syttitallsfotografier med falmede farger og smalfilmsekvenser uten lyd. Vi var et par som var søte hver for seg og sammen, på bilder og i virkeligheten, og som egentlig ikke forsto at vi ble betraktet som små søte kjærester før vi begynte på skolen. Da skjedde det en kvalitativ forandring i mitt og kamerater forhold til det annet kjønn. Det vil si, det var først *da* jentene ble det annet kjønn og ikke som oss. Før dette hadde vi vært kjønnsløse leke-kamerater som bare kunne skilles fra hverandre på toaletttrutinene, noe vi selvfølgelig ikke visste særlig om på dette tidspunktet. Da vi begynte på skolen ble de med musefletter og kjole nifst forskjellige fra oss, de fikk lus som vi ikke ville ha, og vice versa. Den andre, min kjæreste hele livet til da, ble en av *de* andre, og slik sluttet vår historie.

Den tredje.

Min tredje var heller ingen kvinne. Heller ikke hun var gammel nok til å kunne betraktes som kvinne. Men hun var mye nærmere voksenalderen enn den forrige. Så kloss som man kan komme, men altså ikke nær nok.

Hun var min tredje, men den første som skuffet meg.

Vi hadde vært sammen i fem måneder og ti dager da hun gjorde det slutt. Før dette hadde vi holdt hånden og opplevd den ultimate ekstase i tette dansetrinn til rolige melodier på ungdomsdiskotet og hjemmefester. Vi hadde som sagt vært sammen i fem måneder og ti dager da hun gjorde det slutt. Det vil si, hun gjorde det ikke slutt selv. Hun slo opp via en annen (tilfeldigvis hennes nye flamme og en av mine beste venner), mens hun selv hørte på i skjul fra garasjens onde mørke bare få meter fra meg. Jeg ble voksen den kvelden, lenge før jeg ble regnet for å være det av mine omgivelser og min fysiske fremtoning tilsa noe slikt. At det ble slutt mellom henne og hennes nye flamme etter bare fem dager og 10 timer var en liten trøst. Han fortsatte som en av mine mest fortrolige som om ingenting hadde skjedd. Og for ham var det antagelig bare slik også.

Den fjerde.

Den fjerde kvinnen vet jeg ikke engang hva heter. Jeg så henne bare i til sammen trettifemsekunder. Jeg ble hodestups forelsket i det jeg kjørte forbi henne på mopeden min. Etter at jeg ble forelsket ved første raske blick fra en femtikubikkers japaner, kjørte jeg flere runder for å få sett henne på nytt. De stadige rundene rundt det samme kvartalet hadde begynt å gjøre meg tussete. Kanskje det var kjøringen og forelskelsens svimmelhet som sendte meg rett inn i bakenden på bilen foran. Jeg vet ikke. Det jeg vet var at føreren av bilen fikk sjokk og trakk til seg hele tettstedet med sin hjerteskjærende krampegråt. Og drømmekvinnen la merke til meg for første gang. Jeg gikk og la meg tidlig den kvelden.

(Å kolliderer mens man titter etter kvinner, er en klisjé. Jeg vet det. Jeg har også tråkket

på en rake hagen og fått skaffet i trynet. To ganger. Jeg har saget av grenen jeg har sittet på, for så å falle ned. Jeg satt på grenen fordi det var en mer behagelig sittestilling enn noe annet sted, og hadde planlagt å flytte meg før det var for sent. Det ble med tanken. Jeg har også sklidd på bananskall. Som en tegneseriefigur, med mange undrende vitner. Klisjeer forfølger meg og jeg kan gjøre lite med det).

Den femte.

Den femte kvinnen tok det litt tid før jeg kom til. Etter den tredje gikk jeg inn i puberteten og en periode jeg godt kan tenke meg å glemme. Den fjerde hører til denne perioden, men henne regner jeg ikke som en særlig viktig kvinne i mitt liv. Jeg regner henne mer som et lystig mellomspill på moped. Noe jeg kan le av. Nå. Når jeg tenker meg om husker jeg forresten lite fra denne perioden mellom den tredje og den femte kvinnen. Jeg husker at blant kvinner som nettopp hadde blitt nettopp det, var jeg temmelig populær den tiden. Et faktum jeg irriterende nok ikke hadde baller til å utnytte. Dette mener jeg selvfølgelig bare metaforisk. Og litegrann biologisk forresten; den ene av steinene ventet altfor lenge før den bestemte seg for å vandre ned i sin tildelte del av hudposen mellom de tynne bena mine. Men nå var det ikke tynne ben og hudposer med ensomme testikler som var emnet. Nå snakket jeg om Den femte kvinnen.

Også Den femte kvinnen skuffet meg. Jeg regner med at alle kvinner som er et tilbakelagt stadium er en skuffelse. Det er vel sånn at det bare er den *nåværende* kvinnen som ikke regnes som et skuffelseskapittel i det livet man har levd. Så lenge det varer. Ved denne anledning i livet ble jeg regnet som voksen, og var det også i fysisk forstand. Likevel var jeg et naivt barn i omgang med en beregnende hunndjevel som ironisk nok var sterkt religiøs og dermed la inn aksjer for et helt annet sted enn helvete. Religiøsiteten regnet jeg ikke som noe hinder. Den gangen. Da. Det verste var at hun la i grus det beste vennskapet jeg noen gang har hatt. En venn som ulykkeligvis gikk med det samme uoppnåelige mål som meg selv: Henne. Vi var rivaler i kjærlighet og hun passet på å holde oss på pinebenken til vi begge trodde hun skulle bli vår.

Hun skulle aldri bli min.

Til min store tilfredsstillelse fikk aldri min tidligere bestevenn henne heller. På den annen side ble jeg og han aldri venner igjen, og *det* var det virkelige tapet i denne kjærlighetshistorien. Det vi vennene hadde sammen var den *eneste* kjærlighetshistorien. Sist jeg så henne gjennom vinduet i forretningen hun jobber i, synes jeg hun så temmelig trist ut.

Og det gjorde meg ingenting.

Innkallelse

En knapp måned etter begravelsen manifesterte legens alvorsmelding seg i at jeg ble innkallet for behandling på sykehuset.

Jeg ble kallet inn som en soldat til krigen. Og det følte akkurat slik. Som den redde tyske soldaten Fritz Fisher som skal invadere et land han ikke har noe imot. Som egentlig er glad i barn, men som vet at han kan bli barnemorder når som helst i slik tidene er. Som egentlig ikke ønsker seg noe som helst annet enn en trygg jobb for seg og sin kone som han nettopp har giftet seg med, og for barnet som venter på å vokse seg stort nok i mors mage til å komme ut. Han ønsker seg ingenting annet. Jeg ønsket meg noe slikt selv denne høsten. Et slags liv.

Distriktssykehuset Mottak 5 B

Jeg tittet på et hvitt skilt med sort enkel skrift, som fortalte meg at dette var stedet å gå inn. Det samsvarte perfekt med instruksjonene på innkallelsen jeg hadde fått i posten en uke tidligere. Jeg gjorde meg ikke vanskeligere enn jeg er, og gikk inn døren under skiltet. Jeg så ingen grunn til å kverulere. Denne gangen. Den manglende dramatikken inne på mottaket var nesten litt skuffende. Riktig nok hadde ytterdøren i tungt metall av ett eller annet slag, lukket seg igjen bak meg og laget et dumpt drønn, akkurat slik det bruker å høres ut i filmer når helten i en fengselsfilm kastes i isolat, og den mørke døren dreper lyset. Dette var ikke en film. Dette var jeg. Og en slags virkelighet. En virkelighet jeg likte dårligere og dårligere. Jeg skrev meg inn med signaturen min. "K" og så noen bokstaver til. Jeg la merke til at datoen på toppen av arket samsvarte med det som er en viktig nasjonal merkedag i kalenderen. Jeg la merke til det, men jeg brydde meg ikke særlig om det. Jeg er ikke særlig patriotisk.

Så ble jeg vist til et rom. *Mitt* rom i uoverskuelig fremtid. Rommet hadde et kaldt og institusjonsaktig preg slik man forventer seg av et sykehus. Det var et tomannsrom. Mann nummer to (eller *en* alt etter hvordan man ser det), var allerede på plass. Det vil si, han var liksom ikke til stede, selv om kroppen hans var det. Han lå i sengen med halve overkroppen over dynen og stirret i taket. Jeg slengte sekken min inn i skapet jeg var tildelt, og laget et høyere brak en jeg hadde tenkt mot veggene i den hule boksen. Fyren reagerte ikke. Nei vel, greit det. Han ville overse meg, og det var han selvfølgelig i sin fulle rett til å gjøre.

Så kledde jeg av meg. Jeg hadde ingen problemer med det. Jeg har ingen problemer med nakenhet. Da jeg var liten var jeg mye mer beskjeden med sånne ting enn jeg er nå. Det bruker å være omvendt hos de fleste mennesker. At man sprader rundt naken når man er liten, før man plutselig blir veldig bevisst på hvordan man ser ut, og ikke viser seg for andre enn de man tar mer eller mindre for gitt. Slike som hustruer, ektemenn eller andre man lever sammen med over lang tid, og legger mindre og mindre merke til jo mer livet filtreres inn i den annens liv. Dessuten lå fyren i den andre sengen fremdeles urørlig, og øynene var festet på det samme tomme punktet i taket, og visste ikke om noen andre eller noe annet enn dette punktet. Og kanskje ikke det engang. På sengen min lå en lyseblå pyjamas pent sammenbrettet og ventet på meg. Jeg tok den på. Jeg konstaterte fort at den passet temmelig dårlig. En altfor stor del av armene og føttene stakk ut av åpningene i bomullsstoffet. One size fits nobody.

Jeg krøp under dynen og ventet på hva som skulle skje. Det gikk en halvtime. Ingenting

hadde skjedd. Ingenting skjedde. Jeg ble trøtt og begynte å føle meg syk. Jeg tror det er slik at om man legger seg ned for å være syk, så blir man sykere enn man hadde blitt om man *bare* var syk, og *ikke* la seg ned for å være syk. En slags omvendt placeboeffekt. Jeg ramlet ut av sengen, konstaterte at jeg ikke hadde noe å ha på føttene, gav blaffen i dette, og forsvant nedover den lange korridoren med stadig kaldere fotsåler.

Sykehuset var gammelt. Nifst. Som frykten til pasientene lå alt av infrastruktur fremme i dagen. Utenpå. Telefon- og strømkabler, rørledninger til urin, mer håndfaste ekskrementer og rent vann, var giftige stålslinger som buktet seg over veggene og gjennom gulv og tak. Jeg bestemte meg raskt for å ikke bli her lenge. En sykepleier stoppet meg og pekte på de nakne føttene mine. Et minutt senere konstaterte jeg at jeg var den lykkelige eier av nye sokker (mørkeblå disse) med sykehuset logo på. Jeg satt et sted der fire forskjellige avdelinger møttes og dannet et kryss. Jeg kunne se at i dette området møttes gammel og ung, nyfødte og nydøde (disse dekket av anonyme lakener over seg), lungesyke, hjertesyke, folk med hudproblemer, og alt annet man kan tenke seg av folk som holder til på et sykehus og frister tilværelsen i fellesarealene istedenfor å dø sakte i sengene. I tillegg til pasientene kom selvfølgelig de ansatte; sykepleiere, leger, fysioterapeuter, kioskansatte og folk som skjøv andre mennesker fremfor seg i senger med hjul som lagde bråk mot det harde underlaget. Et bråk godt hjulpet av nakne vegger som gav rabalderet akustikk å utfolde seg i. Og så folk som hverken var pasienter eller ansatte, men som var der av andre grunner; pårørende, forsikringsselgere, et filmteam, en forvirret liten gutt med for svake briller som nettopp hadde flyttet til byen og trodde bygningen var den nye skolen sin. Og mange andre. Så konsentrerte jeg meg litt om meg selv. Jeg tittet på de nye sokkene mine og irriterte meg på snittet. De var firkantede fremme, som om alle tærne mine var like lange. Jeg vurderte å reise meg fra stolen jeg hadde sittet i da sykepleieren gav meg nye sokker. Det gjorde jeg ikke.

I stedet løftet jeg blikket og tittet meg rundt. Dette var det jeg så:

Lykkelige foreldre ruslet rundt med sine nyfødte og eksisterte bare for dette barnet. Dette var mennesker som ikke var advokater, sykepleiere, ekspeditører, alkoholikere, idrettsstjerner, men bare *foreldre*. Jeg ble glad av å se på de, og kom på et eller annet merkelig vis til å tenke på morfar. Han var styrmann på en ishavsskute, og var på sjøen for måneder av gangen. De få gangene han var hjemme, gjorde han og mormor slik som forelskede og elskovssyke mennesker gjerne gjør. Jeg *innbiller* meg i alle fall at de gjorde slikt. Nei, ikke bare innbiller, jeg *vet* de må ha gjort det jeg har antydnet. Resultatet av hjemreisene var i alle fall at de fikk en fin flokk med barn. Nesten alle kom til verden mens pappaen deres seilte på de syv hav. Små barn som så sin far første gang mens de krabbet. Eller kanskje først når de søkte lykke i oppreist stilling på sine første ustøe skritt. Barn som hadde blitt lært av mamma til å si "pappa" uten å ha hatt noen å si det til. Og som nå måtte si det til en de aldri hadde sett før. Kanskje begynte de å gråte. Det tror jeg gjerne. En fremmed mann som kysset mamma og som ville ha klem av disse redde. En mann nifsere enn julenissen.

Det ble likevel mennesker av disse barna. En av de fødte meg.

I sykehusgangen så jeg også leger som småsprang, mens de så veldig viktige ut. Sikkert slike fyrer som slår grove vitser over en pasient som ligger åpen på operasjonsbordet. Jeg har et temmelig ambivalent forhold til dette med galgenhumor. På den ene siden er det moralsk betenkelig. På den annen side er nødvendigheten av å koble av i ethvert arbeid, og la det tragikomiske bli en naturlig overlevelsesmekanisme i det store presset. I det å holde et liv mellom ti fingre, eller kanskje færre fingre om man tidligere har vært uheldig med drillen som brukes til å åpne brystkasser. Men en ting er sikkert: Jeg kunne ikke tenkt meg å vært lege. Jeg ville ikke tatt i mot en skalpell om den ble kastet etter meg. Men de som vil ta belastningen med dette arbeide, bør få lov til å ha så sort humor som de bare vil. At dette er folk med høy utdanning og bokstaver etter navnet som fungerer som forkortninger for lange titler på latin, og presumptivt skulle være mer seriøse enn andre er så. Men det er ikke nok.

Jeg så mange rullestolbrukere. De fleste av de så litt klønete ut. Som om bruken av rullestol var en sjelden aktivitet. Eller noe de gjorde for aller første gang. Og kanskje var det slik. Kanskje kom de inn gående. Kanskje rullet de ut.

Hilser rullestolbrukere på hverandre når de passerer hverandre på gaten? Jeg vet lite om slike mennesker. Jeg vet kanskje generelt for lite om mennesker som er annerledes enn meg selv, og burde gjøre noe med det. Denne høsten noterte jeg slike tanker ofte under "ting som må gjøres" i boken min.

Jeg så en fyr med utlagt tarm. En arbeidskollega fortalte om en han kjente som hadde utlagt tarm, og dermed lot all avføring gå i en liten pose på magen. I tillegg til å være en fyr med mye humor, kunne han være mer enn frekk noen ganger. Om noen kalte ham "drittsekk" ved disse anledninger, brukte han å dra frem posen med alle godsakene og høylytt deklamere:

- Det har du rett i, og jeg har den her!

Det var visstnok like morsomt hver gang.

Fremfor meg, gjennom en åpen dør inn til et hvilerom, kunne jeg se et tv-apparat som surret og gikk. Jeg så bindreklamer og demonstrasjoner av sugeevne ved hjelp av blått "blod". Så tenkte jeg litt på menstruerende dronninger og prinsesser. Så begynte nyhetene. Hovedsaken var om en kvinne som hadde voldtatt en mann. Nyhetsmennesket så lykkelig ut. Endelig en ny variant.

Kvinne voldtar mann. Mann biter hund. Hund pisser på meg når jeg sover ut rusen på en benk i parken. Jeg sparker i hjel eieren.

Livet er underlig.

Så fortalte hodene på skjermen at det allerede hadde kommet snø helt nord i landet. Så tenkte jeg litegrann: Hvordan kommer egentlig fyren som fører snøplogen seg til arbeid om morgenen? Jeg kom ikke på noe svar. Så tenkte jeg ikke mer på det. Så viste skjermen et glimt fra et motehus i Paris, der de første vårklærne akkerede var klare, og

vant således over nyhetshodene i kampen om å være først ute med morgendagens sannheter.

Kvinnene gikk feiende flott over podiet. Som afrikanske kvinner med leirkrukker på hodet. Leirkrukker som kanskje er fylt med skittent vann, hentet fra en vannkilde fire mil unna, og med en par tre unger i en ransel av flettede strå på ryggen. Kvinnene på podiet hadde ikke særlig med former. De var temmelig tynne. Men de hadde det rette ganglaget. En elegant måte å føre seg på fremhevet det vesle de hadde. Og fint var det. Kvinner flest i Vesten går på en slags selvunnskyldende måte. Som om de ikke var stolte av seg selv. Av noe. Og kanskje de ikke er det heller. En trimdame på tv fortalte en gang at en flott kroppsholdning er det vakreste smykke. Jeg var enig i det. Så stivnet blikket midt på ingenting, midt på veggen og jeg falt i disse tunge tankene igjen. Fremdeles denne lette hylingen i ørene. Fremdeles pulsen fra blodet som raste gjennom tinningene.

Så skiftet jeg kanal og en talkshow-vert snakket i ett sett. Jeg undret meg over at den gjestende stjernen, som forøvrig kanalens egenreklame hadde skrytt om i ukevis, først slapp til mellom i munndiaréen til verten da denne stoppet et øyeblikk for å trekke pusten. Så svitsjet jeg videre til en såpeopera. Den var innledningsvis temmelig lite underholdende. Men så kom heksen. Hun som hele nasjoner av tv-publikum forakter hver kveld. Hun manipulerer, trikser og mikser og får det som hun vil. Jeg erindrer at jeg kunne høre klangen av andre tv-apparater bortover hele gangen innstilt på samme kanal. En klang akkompagnert av sukk og stønn fra pasienter som led når heksen var heks. Så svitsjet jeg til en ny kanal som hadde nyhetssending, og et nytt nyhetshode fortalte om et opprør i New Delhi. Når jeg tenkte meg om hadde jeg aldri hørt om det gamle Delhi. Eller bare Delhi. Jeg bestemte meg for å sjekke ut dette. Jeg har gjort det i ettertid. Leksikonet er taust om emnet, og jeg vet fremdeles ikke hva jeg skal tro. "New" forholder seg nødvendigvis til noe "Old". Hvor er det gamle blitt av?

Jeg var lei av å stirre på alt og ingenting, og lukket heller øynene. Lydene ble sterkere enn da øynene var åpne.

Jeg hørte en alarm som startet da et hjerte stoppet. Sykepleiere og leger som ropte etter apparater og medisiner med vanskelige navn. Så ble alarmen slått av og de hvitkledd kom ut igjen. Ansiktene røpet ingenting. Kanskje bortsett fra en behersket tristhet over de trette øynene. Jeg tenkte mitt. Og jeg merket meg interessen da alarmen gikk av. Ved en senere anledning på sykehuset skulle jeg bruke denne observasjonen til min egen fordel en gang jeg var lei av å vente på bistand; jeg bare rykket ut pulsføleren på fingertuppen og ventet på bekymrede ansikter som kunne hjelpe meg til en bedre sittestilling. De bekymrede ansiktene ble sinte i stedet. Som sagt, jeg gjorde det bare *en* gang.

Via et åpent vindu kunne jeg høre en hund som bjeffet i det fjerne. Slik hadde den tydeligvis holdt på lenge. Den hadde bjeffet som en gal hele dagen. Jeg hørte den da jeg røkte en sigarettstubbe jeg fant på en balkong i øverste etasje med det samme jeg kom hit. Og jeg hørte den altså nå. Den hadde holdt på mer enn tre timer i strekk. Sånn er det ofte med hunder som bjeffer tilsynelatende uten grunn. De bjeffer lenge. Og uavbrutt. Blir hunder aldri hese?

Så hørte jeg krafsingen av neglene mine mot innsiden av lårene. Dette skyldtes en vanvittig kløe som kom over meg. En kløe verre enn syntetisk stillongs på våt hud. Nok et barndomsminne. Uutholdelige skoletimer der god oppdragelse er det eneste som står i veien for å klø seg i sprekk nederst der ryggen skifter navn. Eller i det klamme

førpubertale og således hårløse skrittet. Med årene har hårene selvfølgelig kommet - selv om de kom mye senere enn jeg skulle ønske, spesielt da de fleste andre gutta i klassen hadde fått sine. Hårene jeg hadde lengtet etter lenge, åpnet selvfølgelig for et enda større kløe-potensial. Som det ikke var fælt nok med stillongs i seg selv og nyutstrungne pubertetshår, puttet en gang noen venner av meg hestehår i trusen og stillongsen til en bekjent mens denne hadde gymtime. Fyren klødde seg til blods. Men nå hadde jeg ikke stillongs lenger. Nå, på distriktsykehuset i en middels stor by, hadde jeg derimot på meg en tåpelig sykehusuniform. Jeg klarte ikke å sitte stille lenger. og nesten småsprang tilbake til rommet mitt.

Rommets vinduskarmer lignet de vi hadde hatt hjemme da jeg var liten. Dette var store vinduskarmer med plass til en hel skoleklasse på en gang. Jeg satt der stort sett alene. Tittende forventningsfull etter min fars bil som aldri kom. Eller trist på en fugl etter dens ublide møte med det usynlige vindusglasset. Eller sultent på nabokjerringenes oppdekking av festbordet for alle i gata. Dette siste var noe vi aldri var med på. Vi fikk riktig nok invitasjoner til slike ting. I alle fall i begynnelsen. Med det samme vi flyttet dit. Mors stadige invitasjonsavslåinger gjorde at hun nå fikk være i fred. I fred alene slik vi hadde vært i flere år allerede. Kunne være like greit. Idioter alle sammen. Det syntes mor. Det syntes jeg.

Som antydnet ble jeg innlagt på en nasjonal merkedag. Kommunen hadde organisert et fakkeltog forbi sykehuset da kvelden falt på. Jeg synes det var for lyst ute til å understøtte det potensielt flotte i tusenvis av brennende fakler som opphever det mørke og triste. Men mange mennesker med fakler i hendene passerte likevel under vinduene. Noen av de hadde ikke fakler. De hadde musikkinstrumenter. Skolekorps. Jeg labbet en tur på toalettet og tok meg selv i å gå i takt med rytmene utenfor. Rytmene minnet meg om de tunge åndedrettene til sidemannen som hver natt tvang meg inn i samme pustemønster. Vel tilbake fra toalettet konstaterte jeg at også statslederen fra landet jeg kommer fra var med i markeringen, og var bare hundre meter fra å passere sykehusets kortvegg og mitt vindu. Jeg har hatet autoriteter siden jeg fikk vite av min far at jeg aldri kunne bli konge. Han fortalte meg at det var sønnen til den nåværende kongen som kom til å bli konge. Jeg spurte pappa om sønnen kom til å bli konge selv om han ikke var noe flink, eller kanskje til og med dum. Eller ond. Pappa svarte bekræftende. Dette gjorde meg forundret. Dette gjorde meg sint. Jeg var sint fremdeles. Men jeg misunte ikke disse menneskene. Kanskje først og fremst fordi de var født til å være glansbilder av kjøtt og blod. Glansbilder uten tabbevoter eller muligheter for utskielser, som fylleturer på byen eller på egen eiendom for den saks skyld. Jeg kunne ikke se for meg disse menneskene med fluktstoler, grilling og øl i slottets bakgård. Det kunne sikkert ikke de heller.

Jeg dro frem våpenet, monterte det og siktet på fyren i dyr dress og billig sjarme. Fyren hadde et dusin sikkerhetsvakter rundt seg som lot som om de ikke var det. De tittet påtatt rolig rundt seg med en ledning ut av øret som forsvant ned i stivede hvite skjortekrager. Våpenet lå godt mot skulder og håndbaker. Jeg kunne ikke bomme. Jeg gjorde det ikke heller.

Så trykket jeg av.

Sikkerhetsvaktene kastet seg over den de skulle beskytte, mens de kastet engstelige blikk rundt seg. En del av frykten deres var trolig viet statslederens liv. En annen del var viet deres eget liv. En tredje del var viet æren og mulighetene for fortsatt jobb i geskjeften. De visste de lå tynt an uansett.

- Hva gjør du på da?, spurte en sykepleier som hadde kommet inn i rommet uten at jeg merket det.

- Ingenting, svarte jeg og overså damen i hvitt fullstendig.

På sykepleierens krasse oppfordring fjernet jeg etter hvert krykken fra kinnet mitt. Håndtaket i grå hardplast der avtrekkermekanismen hadde vært var svett fra håndbaken min, og kinnet mitt hadde merker etter det kalde stålet på krykkens midte. Sidemannen som eide krykken tittet i taket som vanlig, og hadde ikke merket noe til attentatet. Ikke sikkerhetsvaktene heller. Alle så like påtatt bekymringsløse ut. Statslederen var fremdeles i live. Da fornuften fortalte meg hva som hadde skjedd – eller det vil si *ikke* hadde skjedd – ble jeg skuffet. Kanskje neste gang.

Jeg noterte det i boken min under "ting som må gjøres".

Etter å ha notert det, bladde jeg litt i boken min. Jeg hadde skrevet mye rart det siste halve året. Triste dikt. Beskrivelser av triste dager. Lange stikkordslister som muliggjør en høyst subjektiv gjenfortelling av min historie til deg. Uten å måtte ty til oppfundede personer, situasjoner og tanker for dramatiseringsformål. Jeg hadde tegnet litt innimellom. Fabeldyr lik de som i gitte situasjoner danser fremfor øynene mine og som egentlig er døde blodårer. De fleste av figurene jeg hadde tegnet så aggressive eller triste ut mot papirets skittenhvite bakgrunn. De aggressive viste frem tennene sine. De triste gjemte de i en lukket munn, og øynene forsvant nesten bak tunge øyelokk. Så bladet jeg meg fort bakover, eller fremover alt etter hvordan man ser det, til jeg fant en blank side. Den blanke siden kunne ikke fortsette å være slik, selv om den på mange måter samsvarte med inspirasjonen min i øyeblikket. Jeg kladdet fort ned et dikt

*frykt
som en trang jakke
med nagler som vender innover
som en lufttett kapsel av kvelerslangeskinn
eller av et annet dyr som ikke er meg selv
og ingen andre enn jeg kan ta den av*

Diktet minnet meg om noe som godt kunne være en film av David Lynch. Eller en låt av Nick Cave. Eller Tom Waits. Eller Costello. Så snek dumpe smerter seg inn i kroppen som et snikende rovdyr. Jeg dro i snoren over sengen. Etter ti minutter fikk jeg noe som skulle lindre smertene. Det fungerte bra. I den milde rusen av noe kjemisk hørte jeg meg selv skjelle ut en sykepleier. Slik er det ofte med rus. Man sier det man mener. Det er ofte fint, men av og til blir det feil. Dette var en av gangene det ble feil. Hun så plutselig litt trist ut. På generelt grunnlag, burde det være en minibar på hvert kontor i

Nasjonalforsamlingen. Dette burde løse opp de ambivalenser og beslutningsvegringer som preger det moderne samfunnet. Så svevde jeg ut av sengen og så meg selv i kraftige spasmer mens en hvitkledd engel, ikke mye ulik den jeg hadde festet i vinduskarmen i kollektivet, fylte armen min med godteri. Jeg ble raskt pigg igjen. Etter få minutter oppmuntret kjemikalierne meg til å bevege meg igjen. Jeg fulgte oppfordringen. Jeg kom meg ut på gangen og satte meg på den samme stolen jeg hadde sittet i tidligere, i kryssingspunktet der verden ble litt mer spennende.

Statslederen jeg liksomdrepte med et liksomgevær tidligere på kvelden, skulle straks tale. Interesserte benket seg rundt fjernsynsapparatene i god tid. Det var en forventning i luften. Fyren var godt likt blant folket. Jeg likte ham som antydde temmelig dårlig. Fyren blandet religion og politikk på en måte som utrolig nok slo an. De om det. Jeg lot meg ikke lure. Jeg kunne temmelig tydelig se for meg hvor mye han måtte glede seg til talen. Han hadde sikkert et titalls rådgivere som hjalp ham med de rette formuleringene, de rette meningene, og de rette kunstpausene. Nok en gang skulle han høste anerkjennelse og nye velgere. En bombetrussel mot regjeringsbygget hindret ham i å få sagt noe som helst. Jeg visste at det hittil lite utnyttede mobiltelefonabonnementet skulle få sin misjon en dag. Og dette var Dagen. Men jeg ble nesten litt skuffet over at talen ikke ble noe av. Jeg hadde ikke trodd at fyren skulle være så feig at han ville trekke seg så lett. Men misforstå meg ikke, ingenting gledet meg mer denne dagen.

Fra hvilerommet hørte jeg en gammel mann som leste høyt fra avisen til en annen gammel mann. De satt noen meter bak meg i en sittegruppe med møbler som var lette å vaske. Avisen fortalte om en kjent og aktet politiker som var avslørt som en notorisk horebukk. Jeg kunne ikke annet en le. Jeg kan ikke annet en le av folk som setter seg selv på den høye hest, skaffer seg fallhøyde, for så å trække i salaten fullstendig senere. Jeg tror som kjent ikke på Gud. Jeg tror ikke på guder i menneskeham heller, og jeg elsker avsløringer om hva gudene har gjort og sagt, som gjør guddommen mindre spiselig. Og mer gjennomsiktig. Når Churchill i "glemte" taler fra tidlig i århundret forfekter fordelene ved å bruke giftgass mot "usiviliserte stammer" i Afrika, eller når paven bidrar til AIDS-spredning ved å forby kondombruk for sine troende, kan det bannes på at jeg følger med, noterer meg det og bruker det ved en egnet anledning. Som denne. Den avislesende gamle fortalte videre. I et arabisk land var noen henrettet med sverd. Han ristet på hodet, tok seg til nakken, og snakket nedlatende i tjue minutter om muslimer i en eller annen arabisk nasjon. Og om de han nesten sikkert visste var muslimer i blokken der han bodde.

Jeg hørte at magen min knurret. Den var et vilt dyr. Et som var sultent. Jeg tittet på klokken, det eneste jeg hadde på meg som var mitt eget, og konstaterte at det snart var middag. Jeg labbet inn på nærmeste avdeling, satte meg i en stol der og ba om en porsjon selv om jeg ikke hørte til avdelingen. Jeg tittet på tallerkenen og forbannet naturens syke innfall i å la alt som er godt være usunt. Så mistet jeg appetitten. Jeg lot blikket falle ned mot det sultne legemet mitt. Jeg hadde blitt fryktelig tynn. Det kunne ikke noen pyjamas skjule, uansett hvor uformelig den måtte være. Det var jeg for så vidt vant med fra en pubertet der kiloene stod på stedet hvil, mens centimeterne jaget mot himmelen. En sykepleier spurte om hvilket rom jeg lå på. Jeg svarte som vanlig "104", og druknet knurringen fra magen med et glass vann.

Kroppen min er som skapt for vann. Vanligvis. Denne gangen ble jeg kvalm idet vesken traff en tørr hals, og jeg brekte meg på toalettet.

Da jeg var liten og det var sommer hele året og iskrem dukket opp hele tiden, kunne jeg spise en bøtte alene og samtidig ha lyst på mer. Brus og annet kliss var heller ikke noe problem. Nå ble jeg kvalm av ingenting. Og av alt. Også av vann, men det har jeg fortalt allerede. Speilbildet av meg selv i toalettskålens evige vann ble et stadig vanligere syn. Jeg var syk. Og syk av å se meg selv slik.

Etter middagen labbet jeg rundt igjen til jeg ble kallet opp over anlegget av en kvinnestemme. Hun fortalte med en rutinert nestenbekymret røst at jeg måtte melde meg på rommet snarest. En sykepleier og Legen ventet på rommet da jeg kom inn. De så ikke særlig blide ut. De fortalte at de hadde ventet lenge. Legen banket på brystkassen min og undersøkte meg med unødig hardhendte bevegelser. Nå så jeg Legen som en reinkarnasjon av Josef Mengele. OK, han var ikke fullt så fæl som den hensynsløse legen i Hitlers rekke. Kanskje mer som en litt sjenert lillebror. Men det var nok for meg. Jeg lot som om jeg ikke var interessert i det han ville fortelle meg. Egentlig ville jeg slå det ut av ham med det samme.

Jeg lot være.

Så holdt Legen opp bilder som var tatt ved en computerskanning noen uker før. Jeg kjente ikke igjen noen organer fra fargecollagen og hadde således ingen målestokk for å beregne størrelsen på det onde. Legen hadde tydeligvis forståelse for mine manglende anatomiske kunnskaper og pekte på en liten linjalaktig linje, med merker for hver centimeter. Hvor ble det av fyrstikkesken som vanligvis viser størrelsesforhold på bilder? Hvorfor akkurat fyrstikkesker som målestokk for storpoteter, verdens minste hest eller en ondartet sykdom? Hvorfor ikke en sigarett, en dokost eller et gitarplekter?

Jeg tittet nøye på bildene. Jeg tenkte på fyrstikkesker. Og jeg konstaterte etter hvert at jeg var sugen på en blås. Tre havannesere jeg hadde kjøpt i ferien lå brune, fete og velsmakende og ventet på meg i innerlommen på skinnjakken min. Et eller annet sted i det gråbrune garderobeskapets mørke. Et par meters gange, en skapdørknott i plast og tilgang på fyrstikker (som også befant seg i innerlommen), var alt som skilte meg fra noen liter sigarrøk og tobakkens milde rus. Jeg lot røykingen bli med tanken. Når jeg ble kvalm av vann, orket jeg ikke tanken på hva tung nikotin kunne gjøre med kroppen min.

Så ble jeg oppmerksom på at jeg ikke var alene.

De hvitkledde tittet alvorlig og lenge på meg. Så forsvant de etter at de hver sin gang hadde holdt en alvorlig hånd over skulderen min og spurt om det gikk greit med meg.

- Det gjør det, svarte jeg.

(Ikke).

Utenfor vinduet kunne jeg se en gravplass. Den lå på den andre siden av gaten utenfor vinduet mitt med de brede vinduskarmene. Jeg hadde ikke lagt merke til den da alle menneskene med brennende fakler sperret sikten tidligere. En svak tåke fikk gravplassen til å se ut som kullisser i en skrekkefilm. Hvorfor er det slik at sykehus,

aldershjem, sykehjem og eldreboliger nesten alltid ligger kloss opp til gravplasser? Er det et transportøkonomisk spørsmål kanskje? Da jeg var liten, sto jeg og pappa en gang på kirkegården i det lille tettstedet jeg kommer fra. Så sa han, mens han pekte: "Der ligger tippoldefar, der borte ligger oldefar, der ligger bestefar, der ligger min pappa, her er jeg og der er du". Jeg tittet med undrende øyne på pappas rue pekefingertupp som på dette tidspunktet var rettet mot pannen. Jeg husker jeg ble fylt av et slags alvor som var temmelig fremmed for meg da jeg var så gammel. Nå følte det langt virkeligere.

En gang satte jeg og en venn opp en gravstein over en fiktiv fallen på æreslunden på hovedkirkegården i hovedstaden i det landet jeg kommer fra. Vi hadde regnet med en masse rabalder og hyling i pressen om manglende respekt for stedets hellighet. Ingenting skjedde. Tvert om observerte vi at gravstedet til patrioten Fritz Fisher som mistet livet ved et sjøslag en gang på 1600-tallet, etter hvert ble dynget ned av blomster fra patriotiske mennesker. Stenen sto der fri og fin uten å bli avslørt i sin løgnaktighet, mellom steinene til andre patrioter, forfattere, operasangere og rike kjøpmenn. Kjøpmenn som hadde kjøpt seg en evige seng, og et evig liv via et uslitelig gullgravert navn på toppen av overdådige steiner. Med kone og barn som ubetydelige parenteser lenger nede. Etter et par år fjernet vi stenen vår. En omfattende politiaksjon ble iverksatt dagen etterpå, og avisene hylte om manglende respekt for stedets hellighet.

Døden er underlig.

En gang rev jeg ned et tyvetalls gravstøtter på vei hjem fra en fest der jeg hadde blitt altfor full. Det er ikke noe jeg er stolt av. Ikke det heller. Den gangen var det satanister som fikk skylden i avisene. Disse hadde revet ned gravstøtter før og brent kirker. De ble dømt også for dette forholdet i rettssakene som fulgte det året. Jeg kan ikke si at jeg har spesielt dårlig samvittighet for det. Karma.

Mange synes synd på de som sitter igjen etter døde mennesker. Thomas Mann sa da også at et menneskes død er mer de gjenlevendes problem enn hans eget. Jeg er fryktelig uenig. Det er de døde det er mest synd på. Samme hvordan man ser det. Det er disse som ikke får sjansen til å leve videre. Mange vil kanskje si at de døde er uten en bevissthet om sin egen død, og at man derfor ikke kan synes synd på disse. Jeg er fremdeles fryktelig uenig. Man kan syns synd på de døde, selv om de selv ikke vet at de er døde, og kanskje derfor ikke bryr seg særlig mye om det. Det var deres håp, drømmer og latente opplevelser som aldri ble satt ut i livet. Vi andre klarer oss alltid. Jeg ser ikke bort fra at disse lever videre som en blomst, eller som et løvblad på et tre som ennå ikke har sluppet det, eller som en sau som gresser tilsynelatende fornøyd rundt på et jorde. Og kanskje har de en bevissthet. En erkjennelse. En erkjennelse om at man er død.

Kanskje syns de døde at det hele er fryktelig trist, til tross for at de får leve videre som noen andre eller som noe annet. Kanskje tenker de at de likte kroppen.

- Den fungerte bra. Den transporterte meg dit jeg skulle, og den hadde mange venner som den aldri får være sammen med mer.

Denne første kvelden på sykehuset begynte jeg å synes temmelig synd på meg selv. Så tenkte jeg på noen klisjeer:

- Det er i motgang det går oppover.

- Det som ikke tar livet av deg gjør deg sterkere.
- Tiden leger alle sår.

Den siste klisjeen gjorde meg litt gladere, og jeg prøvde å glemme at det var en klisjé. En floskel. Jeg håpte det skulle være slik med kroppen min som det er med for eksempel de britiske øyer i dag. I dag 800 år etter at vikingene okkuperte de britiske øyer og drepte og voldtok alt de kunne komme over, snakker britene entusiastisk om hendelsene. Vil verdens mennesker ha de samme følelsene ovenfor nazistene om tusen år? Kanskje dropper man disse vikinghjelmene i plast og heller reiser hånden til hilsen, til minne om herrefolket den gang da. Men jeg tror ikke det. Man glemmer ikke overgrep så lett, selv om noen soldater setter småbarn på fanget og synger for de.

Fyren i sengen ved siden av sendte ut noen stygge lyder fra et sted dypt inne i kroppen via tørre og slitte stemmebånd. Det var ett eller annet han likte dårlig. Jeg visste ikke hva det var, og det var strengt tatt ikke min oppgave å vite det heller. Jeg visste bare at jeg ikke orket å høre på syke lydene hans særlig lenge. Jeg dro i snoren over sengen hans, og la meg tilbake i sengen. Gjennom svakt åpnede øyelokk som lot som om de var helt lukket og sovende, så jeg en sykepleier komme inn. Hun tittet på sidemannen. På alarmen hans som var aktivert. Så tittet hun med et lurt smil på meg. Jeg smilte tilbake uten å foretrekke en mine. Hun tok av den gamle dynen, og kunne konstatere at fyren hadde gjort på seg. Sengen var fylt av noe som lignet på sennep. Akkurat slik avføringen til små barn gjerne ser ut. Når barn gjør på seg kan det være søtt. "Nå var du flink", kan foreldrene finne på å si, og er glade for at organismen fungerer. Nå var det ikke søtt i det hele tatt. Jeg tvang øynene igjen, og prøvde å sove. Det klarte jeg ikke.

Jeg pustet i takt med romkameraten. Han pustet sakte. Lyden av små uregelmessigheter og surklelyder fra langt ned i brystkassen et sted, akkompagnerte en langsam pust gjennom en halvlukket munn og gamle, porøse tenner. Da jeg var liten lå jeg ofte og sov på magen til pappa. Da pustet vi som en. I alle fall en stund. Jeg lå på magen til en pappa som var der, og pustet i samme takt som ham. Da jeg var liten fulgte ofte storebroren til en venn oss små hjem igjen etter skolen. Storebroren var lang. Han tok lange skritt. Skritt vi underholdt oss selv ved å prøve å følge. Det var unaturlig lange skritt og vi ble raskt lei av å finne på slike ting. Da jeg var liten sa ofte læreren at vi måtte gå strake veien hjem etter skoletid. Da gjorde vi ofte det. Vi gikk strake veien hjem, over elver, garasjer og gjennom kratt og noe som godt kunne vært jungel, gjennom vertikaldelte rekkehus og forundrede middagspisende familiers kjøkken, og over firefelts motorveier. Da jeg var liten kunne det å følge ordre være ganske ok og selvutviklende. Nå er jeg voksen, og finner underholdning i fint lite.

Denne første dagen på sykehuset kjente jeg at jeg døde litt. Og jeg ble skremt. Skremt og redd fordi jeg av og til fikk nye følelser om mitt eget liv og verdien av det. Skremt og redd fordi jeg ofte ikke var redd for døden. For at jeg av og til ønsket den velkommen.

Som en barmhjertig venn.

Sånn endte den første dagen på sykehuset. Jeg var på sykehuset i til sammen førtitre dager. Den første dagen på sykehuset var dessverre representativ for de førtito andre. Jeg kunne nevnt alle besøkene fra Eva og Karl. Spesielt Eva. Hun var der hver dag med blomster, en avis og en varm hånd over min. Jeg kunne nevnt smertefulle

undersøkelser, kvalme og raseriutbrudd. Det gjør jeg ikke. Jeg ble skrevet ut og ble lovet å få Svaret innen noen uker.

Normale dager

Normale dager. Hva er det? For noen er normale dager simpelthen dager med grusom tortur (fengslede opposisjonelle i Guatemala for eksempel), pressekonferanser der man imøtegår anklager om seksuelle tilnærmelser (amerikanske presidenter), eller girkasseproblemer (folk som har girkasseproblemer). Overskriften er jeg ikke særlig fornøyd med, men jeg kom ikke på noe bedre. Ikke denne gangen heller.

I de normale dagene tok jeg opp igjen de aktiviteter jeg levde ut, og de tanker jeg gjorde meg før sykdom ble et emne i livet mitt. Før "sykehus" ble noe mer enn det mørke huset jeg passerte på vei til skole eller jobb. Før leger ble noe mer enn debatter om lønnsoppgjør og arbeidstider på skjermen og i avisene. Før venner ble blomsterbærende individer på besøk i en bygning som ikke var min egen. På et sykehus som spiste førtitre dager av livet mitt, og som ennå ikke var mett.

Til tross for en dårlig opplevelse tidligere på høsten, tok jeg opp tradisjonen med å spise på flotte hoteller om morgenen. Jeg holdt meg unna hotellet jeg ble fersket på, og kom meg unna med å svare "104" hver gang noen henvendte seg til meg. Det skulle litt til at den samme problemet dukker opp igjen. Statistikken var brukt opp. Som Garp i "Garps bok" av John Irving som kjøper et hus rett etter at et småfly har krasjet i det. Ingenting fælt vil skje igjen.

Jeg ble lettere full enn tidligere. Jeg eide en svekket kropp som led under alkoholens svimlende grep. Som led under klamringen til gulve de gangene jeg kom meg hjem. Som gjorde hodet mitt til en del av puten når jeg motvillig våknet til live igjen. Som gjorde meg til offer for mennesker som ikke tålte syrlige kommentarer av typen "beklager, jeg mente ikke å drite ut deg og håndverkerhumoren din fremfor alle du kjenner, for å så kline med dama di".

I disse normale dagene løftet jeg oftere blikket enn vanlig og så meg rundt. For eksempel på barn med optimistisk gange. På gamle med trist gange, og et blick festet på bena sin. På skrukkete mennesker som satt igjen i fortiden og mimret om denne, om kriger som var kjempet, om en tapt barndom, og om gamle dager som var bedre fordi de var nye. Det irriterte meg ikke det minste. Og de minste ting gledet meg. En venn av meg sier at når han er trist så bare tenker han at han i alle fall ikke er en dverg. Det høres ganske kynisk ut. Jeg har alltid ment det. Men en av disse normale dagene, som stort sett var fine nettopp fordi de var normale, så jeg en fyr som både var dverg og afrikaner. Han kan ikke ha det så lett i det landet jeg bor i. Et land dominert av hvite mennesker som meg selv. Og av mennesker som er høye. Selv om jeg egentlig følte meg ganske glad denne dagen, ble jeg i enda bedre humør da jeg så fyren. Dvergen. Afrikaneren. Og meg selv. Begge to i samme speilbildet i panoramarutene i en handlegate. Av og til er mekanismene i oss mennesker temmelig enkle. Slik var jeg også. Og det gjorde meg ingenting.

På disse normale dagene fant jeg også ut av det var mange sider ved det akademiske livet som jeg tross alt elsket. Som konversasjon. Language games. Gjerne over en øl på

en av de varme høstdagene som av og til velsignet byen. Da kunne jeg være med å diskutere viktige ting som politikk og økonomi, og føle at jeg levde igjen.

(En gang diskuterte vi ville gjort om en eller annen eksentriker ønsket å kjøpe lilletåen vår. Lilletåen er ikke nødvendig for balansen, så på den måten vil den ikke være noe egentlig tap. Man tenker seg at man får narkose og smertestillende og vil bare oppleve en svak kløe de første dagene før, man glemmer at tåen noen gang har eksistert. De aller fleste begynner å snakke om penger. Om vederlag for det tapte. Forståelig nok er dette bare et tenkt tilfelle. Jeg har personlig aldri opplevd at en fyr eller en dame har henvendt seg til meg, peket ned mot føttene mine, for deretter å legge frem en forespørsel som den antydde ovenfor. Men jeg håper jeg ikke ville solgt en del av kroppen min for noe. For noen. Men slikt vet man ikke på forhånd. Før hypotesen realiseres. Jeg ga en gang fra meg et stykke vev fra overkroppen min til en lege uten å protestere i det hele tatt. Her ville prisen vært for høy om jeg ikke gjorde det).

Jeg tror ikke vi noen gang fant frem til noe allmenngyldig og sant. Det gjorde oss ingenting. En smart person har sagt at enhver absurditet har en mester til å forsvare den. Vi var alle mestere, og benyttet enhver anledning til å vise det.

Jeg skulle ofte ønske at jeg kunne fryse et øyeblikk, det vil si følelsen jeg har i visse øyeblikk. Konservere øyeblikket for ettertiden. Lykkelige øyeblikk som er så fantastiske, at de øyeblikkelig blandes med en viss sorg over at de aldri kommer tilbake. Slik hadde jeg det ovenfor de normale dagene. Alle sammen. Dager som tidligere ville gått for å være kjedelige, men som nå, etter utskrivelsen fra sykehuset ble oaser av normalitet som ble stadig mer attraktive proporsjonalt med det usikre og det unormale som ventet meg på den andre siden. Dager som var normale på utsiden, men med en usikkerhet lurende på innsiden, som ga gleden en bismak av sorg. En svak bismak, men den var der. Og det var nok.

Kvinnen

Jeg har fortalt om mine normale dager. Og før det om kvinner. Nå skal jeg fortelle om Kvinnen. Hunkjønn entall. Eva og jeg ble kjærestere denne høsten. Hun aksepterte meg og det som ventet. Eller ikke ventet.

Goethe har sagt at de lykkelige ikke tror på mirakler. Jeg tror han har rett i det. Det var neppe et mirakel. Men det var godt.

Etter kort tid kunne mange i omgangskretsen ikke si navnet til den ene av oss, uten at navnet til den andre kom like etter. Eller like før. Som om vi var naturlige utvekster på hverandre. Dette irriterte meg litt, men jeg forsto hva de mente. Selv om jeg foretrakk å fremdeles tenke på oss som to forskjellige individ ble det stadig vanskeligere å gjøre det. Og det gjorde meg ingenting.

Mitt navn er ikke K.

Mitt navn er ikke K.

Jeg er fortelleren. Han som vet alt. I de fleste bøker kommer jeg inn i boken på et tidligere tidspunkt enn dette. Gjerne helt i begynnelsen. Nå nærmer boken seg slutten, og alt man hatt å knytte seg til, er K.'s versjon av hvordan tre årstider har vært. Men han advarte jo om den ensidige vinklingen allerede i første underkapittel, med en tittel som ligner litt på den ovenfor.

Er du med fremdeles (noe man må være om man leser disse ord), har man seg selv å takke. Som nevnt vet jeg som forteller alt. Nå vet jeg at K. er ganske redd. Han er redd for svaret på det legen allerede vet og kommer til å fortelle K. når de skal møtes neste gang.

Svaret.

K's tynne og lange legeme, ser enda enda tynnere og lengre ut enn før, men han strekker seg mindre mot himmelen en noensinne. Han har mistet mange kilo i løpet av de tre årstidene av livet sitt som han har valgt å fortelle videre om. Og den bleke, livløse huden har gjort ansiktet, lemmene og andre kroppslige særegenheter, enda mer kantete og fremtredende.

Han har nettopp kysset Eva farvel. Hun skal vente på K. fra en benk i sykehusparken til han er ferdig. Til Svaret er kjent. Hun har selvfølgelig bedt innstendig om å få være med. Være der for ham. Han har nektet. Skal være sterk. Han er svak. Han angrer på avvisningen og vil gjøre det om, men er for stolt. Han snur seg og titter på henne. Han ser at hun gjemmer hodet i hendene. Så snur han seg tilbake og titter oppover den store mørke bygningen. Han titter videre oppover, på en klar og varm himmel, og lurere på når den skal gi slipp på årstiden.

Vinteren kommer aldri

Jeg henvendte meg i luken og ble henvist til et kontor. Dette var dagen jeg hadde ventet på. Dagen jeg hadde gruet og gledet meg til i månedsvis. Dagen jeg skulle få et svar og fått gjort en ende på livets verste fiende; usikkerheten.

Bare en dør skilte meg fra verden. Skilte meg fra et sterilt legekortor fra en klode av livgivende søle og skitt. Glassruten i døren var børstet og anonymiserte skikkelsene der ute. kroppsholdning. Noen var kledd i hvitt. Legefrakker. Sykepleieruniformer. Andre som meg selv. I varme høstklær. Mange gikk tynget og trist. Tittende på føtter som ikke kunne svare. Andre gikk mer optimistisk. Uvisst av hvilken grunn.

Knapper, slanger, nåler, bandasjer og en uhyggelige instrumenter, ga rommet et truende uttrykk. Jeg tittet på en klokke festet over døren. Jeg hadde vært her i bare noen få minutter. Det kjentes lenge. Tiden gikk sent. Senere enn den brukte. At døden slik ble holdt på avstand, trøstet meg lite. Venting. Venting. Dette var uansett tapt tid, samme hvordan man ser det.

Så hørte jeg stemmer utenfor døren. Først en kvinnestemme som jeg ikke hadde hørt før. Så stemmen som jeg kjente så altfor godt. Den som tilhørte Legen, og som tross sin mildhet alltid hørtes hard ut, når jeg hørte den. Så sa stemmene farvel til hverandre.

Dørklinken i børstet stål gikk ned. Og Legens stemme og kropp kom inn i rommet. Han hadde et hardt og alvorlig ytre. Dette gjorde meg ikke videre urolig. Ansiktet hadde han tatt med seg fra forrige samtale, og gjaldt i utgangspunktet ikke meg. Så satte han seg ned. Han beholdt ansiktet.

Vi snakket først om selvfølgelig og likegyldige ting, slik man gjerne gjør i begynnelsen av en samtale når man treffer andre mennesker. En utsettelse av virkeligheten. Alvoret fra ansiktet hans gled bort et øyeblikk..

Så tok han på seg det alvorlige igjen, men med noe som kunne ligne et oppmuntrende smil i øynene. Jeg kunne trenge det uansett hva det var.

Svaret.

Jeg tok til meg ordene, og kjente at de ble til blank veske i øynene mine. Den ventende vinteren reiste seg og gikk. Så kjente jeg at jeg tok på meg et modig smil, og at klumpen i halsen like bak hardnet til et lite øyeblikk, før den sakte ble mykere. Jeg ville si noe, men ordene stoppet et eller annet sted i det fremmede legemet mitt. I en viss kropp jeg ikke kjente lenger.

Legens øyner og ordløse munn fortalte meg at gråten ikke gjorde noe, og at han viste hva jeg ikke klarte å si. Så ble han myk i omrisset og la en arm over skuldrene mine, mens han fanget øynene mine med sine. Akkurat som en far. Eller som en engel. Eller bare som et menneske.

Jeg sugde på de bevisstløse tennene mine.

Kan dødsangsten bli så sterk at man ikke orker å leve lenger? At man vil gjøre slutt på det hele? Nå visste jeg.